

HELSINGIN YLIOPISTO

**Nuorten väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi:
sosiaalisten tekijöiden dynamiikka ja sosiaalityön
interventiomahdollisuudet**

Kartoittava kirjallisuuskatsaus

Sosiaalitieteiden maisteriohjelma, sosiaalityön opintosuunta
Maisterintutkielma

Laatija:
Taneli Taipale

Ohjaaja:
yliopistonlehtori Johanna Moilanen

7.4.2025
Helsinki

Tiedekunta: Valtiotieteellinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Sosiaalityöiden maisteriohjelma (VTM)

Opintosuunta: Sosiaalityön opintosuunta

Tekijä: Taneli Taipale

Työn nimi: Nuorten väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi: sosiaalisten tekijöiden dynamiikka ja sosiaalityön interventiomahdollisuudet – Kartoittava kirjallisuuskatsaus

Työn laji: Maisterintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Huhtikuu 2025

Sivumäärä: 80 + 1 liite

Avainsanat: Väkivaltainen radikalisoituminen, ekstremismi, nuoret, identiteetti, sosiaaliset tekijät, sosiaalityön interventiot

Ohjaaja tai ohjaajat: Johanna Moilanen

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston kirjasto

Tiivistelmä:

Tutkielmassa tarkastellaan nuorten väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismii kahdesta näkökulmasta: millaiset sosiaaliset tekijät altistavat tai suojaavat radikalisoitumiselta, ja millaisia interventiomahdollisuuksia sosiaalityöllä on ilmiön ehkäisyssä. Tavoitteena on hahmottaa, miten yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatason tekijät kietoutuvat nuorten radikalisoitumiseen ja mitä sosiaalityö voi tehdä suojaavien tekijöiden vahvistamiseksi. Tutkielma sijoittuu sosiaalityön tieteenalaan ja tarkastelee väkivaltaista ekstremismii sosiaalisten suhteiden, osallisuuden ja rakenteellisen kontekstin kautta.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kartoittavaa kirjallisuuskatsausta (engl. scoping review), jonka aineisto koostui kansainvälisistä vertaisarvioituista tutkimusartikkeleista. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä temaattisella sisällönanalyysillä, jota ohjasi sosiaalisen identiteetin teoria. Ekologinen systeemiteoria täydensi viitekehystä ja toi analyysiin moniulotteisuutta.

Analyysin mukaan radikalisoitumiselle altistavat muun muassa identiteettikriisi, sosiaalinen eristäytyneisyys, trauma, yhteisöllinen ulkopuolisuus ja luottamuspuula viranomaisiin. Suojaavia tekijöitä ovat esimerkiksi yhteenkuuluvuuden tunne, osallisuus, kriittinen ajattelu ja kokemus oikeudenmukaisuudesta. Interventioiden näkökulmasta sosiaalityön mahdollisuudet painottuvat yksilölliseen tukeen, perhe- ja yhteisötyöhön, osallisuuden vahvistamiseen sekä rakenteelliseen ehkäisyyn moniammatillisessa yhteistyössä.

Tutkielma osoittaa, että väkivaltainen radikalisoituminen rakentuu sosiaalisten suhteiden ja rakenteellisten tekijöiden vuorovaikutuksessa. Ehkäisy edellyttää moniulotteista, tasoittain rakentuvaa lähestymistapaa. Sosiaalityön tehtävänä on vahvistaa suojaavia tekijöitä ja tukea yhteiskuntaan kiinnittymistä – eli kohdentaa interventioita yksilöllisten riskien ja rakenteellisen eriarvoisuuden tasoille. Aiheen sensitiivinen luonne ja väkivallan konteksti vaativat erityistä tarkkuutta tutkimuseettisissä valinnoissa ja tulkinnessa.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Teoreettiset lähtökohdat ja aiempi tutkimus	6
2.1	Keskeiset käsitteet ja niiden soveltaminen tutkimuksessa	6
2.2	Teoreettinen viitekehys	9
2.3	Aiempi tutkimus nuorten radikalisoitumisesta	14
2.4	Sosiaalityön näkökulma ja konteksti	16
3	Aineisto ja menetelmät	20
3.1	Tutkimusasetelma, tutkimuskysymykset ja lähestymistapa	20
3.2	Aineistonkeruu	23
3.3	Aineiston analyysi	26
3.4	Tutkimuseettiset ja luotettavuuteen liittyvät kysymykset	29
4	Analyysi ja tulokset	32
4.1	Sosiaalisten tekijöiden dynamiikka radikalisoitumisessa	32
4.1.1	Yksilötason tekijät	35
4.1.2	Yhteisötason tekijät	40
4.1.3	Yhteiskuntatason tekijät	45
4.2	Sosiaalityön interventiomahdollisuudet	49
4.2.1	Yksilötason interventiot	52
4.2.2	Yhteisötason interventiot	56
4.2.3	Yhteiskuntatason interventiot	60
5	Johtopäätökset ja pohdinta	66
5.1	Keskeisten tulosten pohdinta aiemman tutkimuksen valossa	67
5.2	Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet	69
5.3	Tutkimuksen rajoitusten ja luotettavuuden arviointi	71
	Kirjallisuus	75
	Liitteet	83
	Liite 1. Tutkimusaineisto aakkosjärjestyksessä artikkelien otsikon mukaan	83

1 Johdanto

Nuorten väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi ovat nousseet merkittäviksi yhteiskunnallisiksi ongelmiksi Suomessa. Ilmiön laajuus ja kehityssuunta ovat herättäneet huolta sekä viranomaisten että kansalaisten keskuudessa. Viimeaikaiset tilastot ja tutkimukset osoittavat, että nuorten tekemät väkivaltarikokset ovat lisääntyneet. Tämä kehitys on herättänyt laajempaa keskustelua siitä, kuinka radikalisoitumista voidaan tehokkaasti ennaltaehkäistä ja hillitä. (Tilastokeskus, 2023; Rikander, Sutela, & Rikander, 2023; Poliisi, 2024; Sutela, 2024, s. 11, 29–31.) Sutelan (2024) raportti korostaa, että nuoret eivät ole pelkästään vain rikosten tekijöitä, vaan myös usein rikosten uhreja, mikä lisää väkivallan kierteen riskiä entisestään. Julkisessa keskustelussa on tuotu esiin, että nuorten radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn tarvitaan aiempaa enemmän sosiaalityön asiantuntemusta ja resursseja (Keitaanniemi, 2024; Kettunen, 2021; Saarinen, 2015).

Julkisessa keskustelussa on myös korostettu tarvetta kehittää uusia keinoja radikalisoitumisen ehkäisyyn. Hallinnolliset linjaukset, kuten vuoden 2023 hallitusohjelma ja sisäministeriön toimenpideohjelma (2019–2023), korostavat moniammatillista yhteistyötä ja ennaltaehkäisevän työn merkitystä (Valtioneuvosto, 2023, s. 181–182; Sisäministeriö, 2020, s. 11, 29). Näiden linjausten mukaan sosiaalityöllä on erityinen asema nuorten kohtaamisessa ja tukemisessa. Sosiaalityöntekijät ovat usein ensimmäisiä ammattilaisia, jotka voivat tunnistaa riskiryhmiin kuuluvia nuoria ja tarjota heille tukea. Tästä huolimatta nuorten väkivaltaista on tutkittu vain vähän sosiaalityön näkökulmasta (Stanley & Guru, 2015).

Viime vuosina nuorisorikollisuuden kasvu, erityisesti ryöstö- ja pahoinpitelyrikosten lisääntyminen on saanut runsaasti näkyvyyttä mediassa. Tämä näkyy myös nuorisovankien määrän kasvuna. (Yle, 2024; HS, 2024; MTV Uutiset, 2024.) Vaikka vakaviin rikoksiin syyllistyvien tai niiden uhreiksi joutuvien nuorten määrä on edelleen pieni, ilmiön yhteiskunnalliset vaikutukset ovat huomattavia. Valtaosa nuorista suhtautuu väkivaltaan kielteisesti. Siitä huolimatta alaikäisten tekemien väkivaltarikosten määrä on lisääntynyt. Myös väkivallan raakuus on herättänyt huolta. (Suonpää, Raeste & Saartenoja, 2024, s. 2, 36; Danielsson, 2022, s. 1, 5–7,

18–20.) Nuorten väkivaltainen radikalisoituminen ei ole vain tilastollinen ilmiö. Sen taustalla vaikuttavat syvemmät sosiaaliset, psykologiset ja yhteiskunnalliset tekijät. Ilmiön ymmärtäminen edellyttää moniulotteista tarkastelua.

Vuoden 2023 hallitusohjelmassa nuoriso- ja jengirikollisuuden kasvu nähdään vakavana yhteiskunnallisena uhkana, joka koskettaa turvallisuutta, hyvinvointia, demokratiaa sekä ihmisten perus- ja ihmisoikeuksia. Hallitusohjelmassa korostetaan ennaltaehkäisevän ja moniammatillisen työn merkitystä sekä yhteiskunnallisten rakenteiden vahvistamista nuorten osallisuuden ja turvallisen kasvun tukemiseksi. (Valtioneuvosto, 2023, s. 181–182.) Sosiaalityöntekijät ovat avainasemassa tunnistamassa nuorten riskitekijöitä ja tarjoamassa tukea. Tämän vuoksi sosiaalityön rooli radikalisoitumisen ehkäisyssä on erityisen tärkeä.

Sisäministeriön kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelma (2019–2023) linjaa, että kyseessä on koko yhteiskunnan yhteinen tehtävä, joka vaatii viranomaisten tiivistä yhteistyötä. Sosiaalityö mainitaan ohjelmassa keskeisenä toimijana: sosiaalialan ammattilaiset kohtaavat nuoria, jotka ovat radikalisoitumisriskissä ja voivat tarjota tukea jo varhaisessa vaiheessa. (Sisäministeriö, 2020, s. 11, 29.) Vuonna 2024 julkaistu oikeusministeriön toimenpideohjelma (2024–2027) täydentää tätä linjausta esittämällä konkreettisia toimia, joilla vahvistetaan sosiaalityön ehkäisevää ja tukevaa roolia (Järvinen, Alanko & Piispa, 2024, s. 18).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos korostaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden vastuuta riskitekijöiden tunnistamisessa sekä nuorten resilienssin ja psykologisen kestävyden vahvistamisessa, mikä on keskeistä väkivaltaisten kehityskulkujen ehkäisyssä (THL, 2024). Sosiaalityö toimii usein rajapinnassa, jossa nuorten haavoittuvuus, sosiaalinen tuki ja yhteisöllisyys kohtaavat. Sosiaalityöllä on tärkeä asema nuorten osallisuuden ja toimijuuden vahvistamisessa. Tämä tekee sosiaalityöstä keskeisen toimijan nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä.

Myös Euroopan unionin tasolla väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyyn on kiinnitetty kasvavaa huomiota. Esimerkiksi Radicalisation Awareness Network

(RAN) on vuodesta 2011 alkaen toiminut keskeisenä foorumina, joka kokoaa viranomaiset, tutkijat ja kenttätöntekijät yhteen eri maista kehittämään yhteisiä strategioita radikalisoitumisen ehkäisemiseksi. Verkoston tavoitteena on tukea paikallisia toimijoita konkreettisilla työkaluilla ja toimiviksi todetuilla käytännöillä, jotka perustuvat jäsenmaiden kokemuksiin ja asiantuntijatietoon. (RAN, 2023.)

Tutkielma pyrkii osaltaan täyttämään sosiaalityön näkökulmaan liittyvää tutkimusaukkoa ja tarkastelee nuorten väkivaltaista radikalisoitumista moniulotteisena ilmiönä. Tutkielma keskittyy erityisesti sosiaalisten riskitekijöiden ja suojaavien tekijöiden tunnistamiseen sekä sosiaalityön interventiomahdollisuuksiin. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, joka tukee sosiaalityön kehittämistä, päätöksentekoa ja nuorten parissa tehtävää ehkäisevää työtä. Tutkimuskysymykset ovat: 1) mitkä sosiaaliset riskitekijät ja suojaavat tekijät ovat nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin taustalla sekä 2) mitä sosiaalityön interventiomahdollisuuksia voidaan hyödyntää nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ehkäisyssä?

Tutkielman rakenne etenee seuraavasti: Luvussa 2 käsitellään väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ilmiöpohjaa, teoreettista viitekehystä sekä aiempaa tutkimusta. Luvussa 3 esitellään tutkimusmenetelmä ja aineisto. Luku 4 muodostaa analyysiosuuden, jossa tarkastellaan sosiaalisia riskitekijöitä ja suojaavia tekijöitä sekä sosiaalityön interventiomahdollisuuksia. Luvussa 5 esitetään tutkimustulosten pohdinta, johtopäätökset ja tutkimusaukkojen tarkastelu sosiaalityön näkökulmasta.

2 Teoreettiset lähtökohdat ja aiempi tutkimus

2.1 Keskeiset käsitteet ja niiden soveltaminen tutkimuksessa

Nuoruus, väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi ovat keskeisiä käsitteitä tässä tutkimuksessa, sillä ne muodostavat teoreettisen ja analyyttisen perustan nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen tarkastelulle. Käsitteet ovat monitulkintaisia ja niiden määrittely riippuu sekä tutkimusperinteestä että kontekstista, jossa niitä käytetään. Tässä alaluvussa tarkastellaan näiden käsitteiden eri ulottuvuuksia ja määritelmiä aiemmassa tutkimuksessa sekä niiden soveltamista tässä tutkimuksessa.

Nuoruus on monivaiheinen elämänjakso, joka voidaan määritellä ikärajojen avulla, mutta joka samalla ylittää pelkät kronologiset rajat. Kansainväliset organisaatiot määrittelevät nuoruuden eri tavoin toiminnan painopisteiden mukaan:

- YK määrittelee nuoret 15–24-vuotiaiksi painottaen sosiaalisia ja koulutuksellisia аспекteja (UN DESA, n.d.).
- WHO määrittelee nuoret 10–19-vuotiaiksi ja erottaa nuoren aikuisuuden vaiheen (20–24 vuotta) keskittyen etenkin terveyteen ja kehitykseen (WHO, 1999).
- OECD ja EU määrittelevät nuoret usein 15–29-vuotiaiksi korostaen taloudellista itsenäisyyttä ja työmarkkinoille siirtymistä (OECD 2024; European Commission 2015).

Nämä määritelmät vaikuttavat nuorisopolitiikkaan, koulutusjärjestelmiin ja sosiaalisiin interventioihin eri maissa. EU:n laajempi määrittely mahdollistaa pidempään jatkuvan nuorisotyön ja tukitoimenpiteet, kun taas WHO keskittyy nuorten terveyteen ja kehitykseen. OECD:n ja EU:n määritelmät vaikuttavat nuorten työmarkkina-aseman tarkasteluun ja taloudelliseen itsenäisyyteen liittyviin tukitoimiin.

Ikäraajat heijastavat nuoruuden merkitystä kehityksellisenä vaiheena ja sosiopoliittisesti merkityksellisenä kohderyhmänä. Nuoruus on kehityksellinen ja sosiaalisesti rakentunut siirtymävaihe lapsuudesta aikuisuuteen, jota voidaan tarkastella yksilön psykologisen kehityksen ja yhteiskunnallisten rakenteiden

näkökulmasta. Kehityopsykologisesti nuoruus on herkkä vaihe identiteetin muodostumiselle, tunteiden säätelyn ja impulssikontrollin kehittymiselle sekä päätöksenteon mekanismien vahvistumiselle. (Steinberg, 2008, s. 83–85; Casey, Getz & Galvan, 2008, s. 63–65.) Nämä piirteet vaikuttavat siihen, kuinka nuoret suhtautuvat ryhmäjäsenyyksiin, auktoriteetteihin ja sosiaalisiin normeihin, mikä voi lisätä haavoittuvuutta ääriajattelulle.

Sosiokulttuurinen näkökulma korostaa, että nuoruuden määritelmä ja sisältö vaihtelevat kulttuurisesti ja historiallisesti: nuoruus ei ole biologisesti määrätynyt vaihe vaan sosiaalinen konstruktio, jonka rajat ja merkitykset muovautuvat yhteiskunnallisten odotusten ja diskurssien kautta (Wyn & White, 1996). Tämä näkökulma on keskeinen radikalisoitumisen ehkäisyyn ja sosiaalityön interventioiden tarkastelussa.

Nuoruus on myös poliittisesti latautunut ilmiö, jonka kautta yhteiskunta heijastaa normejaan, arvojaan ja huolenaiheitaan. Poliittisessa ja yhteiskunnallisessa tarkastelussa nuoret ovat usein hallinnan ja normatiivisen kontrollin kohteina. Heihin kohdistetaan turvallisuuteen, syrjäytymiseen ja sosiaaliseen integraatioon liittyviä politiikkatoimia, jotka voivat sekä tukea että rajoittaa nuorten toimijuutta. (Giroux, 2003, s. 142–145.) Tämä ulottuvuus on keskeinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyssä ja sosiaalityön interventioissa.

Nuoruuden pidentyminen länsimaissa on vaikuttanut radikalisoitumisen ehkäisyyn ja interventioihin. Nuoruuden vaiheen pidentyessä ja siirtymän aikuisuuteen monimutkaistuessa ennaltaehkäisevät toimenpiteet vaativat pidempiaikaisia tukirakenteita. Tämä on tärkeää sosiaalityön näkökulmasta, sillä sosiaalityön interventiot kohdistuvat nuorten syrjäytymisen ja marginalisaation ehkäisyyn. (Chisholm & Coulter, 2017, s. 8–9.)

Suomessa nuoruuden määrittelyä ohjaa nuorisolaki (1285/2016), jonka 3 §:n 1 kohdan mukaan nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiasta henkilöä. Tämä laaja määritelmä kattaa varhaisnuoruuden ja siirtymän aikuisuuteen, mikä on relevanttia radikalisoitumisen tarkastelussa, sillä monet nuoret aikuiset ovat alttiita radikaaleille ajatusmalleille.

Radikalisoituminen on prosessi, jossa yksilö tai ryhmä omaksuu asteittain äärimmäisiä poliittisia, ideologisia tai uskonnollisia näkemyksiä, jotka voivat johtaa

myös väkivaltaisiin tekoihin (Borum, 2011, s. 8; McCauley & Moskalenko, 2017, s. 206–207). Radikalisoitumisen käsite on kuitenkin monitulkintainen. Tämän vuoksi radikalisoitumisen määrittely vaihtelee eri tutkimusperinteissä.

Turvallisuuslähtöisessä tutkimuksessa radikalisoituminen nähdään usein prosessina, joka johtaa väkivaltaiseen ekstremismiin ja terrorismiin, kun taas yhteiskunta- ja sosiaalipsykologisessa tutkimuksessa se ymmärretään laajemmin poliittisen tai ideologisen ajattelun jyrkentymisenä, joka ei välttämättä johda väkivaltaan (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 798–799; Hogg, 2014, s. 342).

Radikalisoitumisen käsitteen käyttö ei ole pelkästään tieteellinen kysymys, vaan se on myös poliittisesti latautunut termi, jota käytetään eri tavoin eri yhteyksissä (Sedgwick, 2010, s. 480–481). Joissakin yhteiskunnissa radikalisoituminen liitetään ensisijaisesti terrorismiin ja turvallisuusuhkiin, kun taas toisissa se voi viitata laajemmin ideologiseen ja poliittiseen aktivismiin (Kundnani, 2012, s. 4–6). Käsitteen moninaiset tulkinnat tekevät sen käytöstä haasteellista etenkin silloin, kun määrittely vaikuttaa suoraan siihen, ketkä nähdään riskiryhmiksi ja millaisia politiikkatoimenpiteitä kohdistetaan tiettyihin väestöryhmiin. Tästä syystä tämän tutkimuksen yhteydessä radikalisoituminen ymmärretään ennen kaikkea sosiaalisten identiteettien ja ryhmäprosessien näkökulmasta, jolloin se erottuu rikosoikeudellisesta ja turvallisuuspoliittisesta lähestymistavasta.

Eri tieteenalat lähestyvät radikalisoitumista eri tavoin. Sosiologiassa radikalisoitumista tarkastellaan yhteiskunnallisten rakenteiden, kuten eriarvoisuuden ja marginalisaation kautta. Kriminologiassa puolestaan korostetaan rikosoikeudellisia ja preventiivisiä näkökulmia. Poliittisessa tutkimuksessa radikalisoituminen nähdään osana ideologisten liikkeiden ja vallankäytön mekanismeja, kun taas psykologiassa keskeistä on yksilötason motivaatiot ja kognitiiviset prosessit. (McCauley & Moskalenko, 2017, s. 205–213.) Näiden eri näkökulmien yhdistäminen on olennaista kokonaisvaltaisen ymmärryksen saavuttamiseksi.

Ekstremismi viittaa ideologisiin näkemyksiin ja toimintamalleihin, jotka haastavat yhteiskunnan perusarvoja ja -normeja. Ekstremismi voidaan jakaa väkivaltaiseen ja väkivallattomaan ekstremismiin, joista ensimmäinen sisältää väkivallan käytön oikeutuksena ideologisten tavoitteiden saavuttamiseksi, kun taas jälkimmäinen voi

ilmetä esimerkiksi poliittisena radikalismina tai vastakulttuurisina liikkeinä. (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 798–799.)

Ekstremismin ja radikalisoitumisen käsitteet ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa, mutta eivät ole synonyymejä. Kaikki radikalisoituminen ei johda ekstremismiin, eikä kaikki ekstremismi ole radikalisoitumisen tulosta. Esimerkiksi jotkut ideologiset liikkeet voivat olla radikaaleja, mutta eivät edistä väkivaltaa, kun taas toiset voivat käyttää äärimmäisiä keinoja tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tämä tekee käsitteiden tarkasta määrittelystä olennaista, jotta analyysi voi erottaa erilaiset ilmiön muodot ja niiden sosiaaliset mekanismit.

Tässä tutkimuksessa nuoruus nähdään sosiaalisena vaiheena, joka luo erityisen kontekstin radikalisoitumisprosessille. Radikalisoitumisen käsitettä käytetään kuvaamaan prosessia, jossa nuoret omaksuvat väkivaltaiset keinot poliittisten tai ideologisten tavoitteidensa ajamiseksi. Ekstremismi puolestaan määritellään tässä tutkimuksessa laajemmaksi kehykseksi, joka kattaa myös väkivallattoman, mutta äärimmäisen ajattelun ja toiminnan.

Nuoruus, radikalisoituminen ja ekstremismi nähdään tässä tutkimuksessa paitsi sosiaalisina ilmiöinä myös ryhmäidentiteettiin liittyvinä prosesseina, joiden tarkastelu kytkeytyy sosiaalisen identiteetin teorian keskeisiin käsitteisiin, kuten sisä- ja ulkoryhmien rakentumiseen, ryhmäjäsenyyden merkitykseen sekä ryhmärajojen puolustamiseen. Radikalisoituminen ymmärretään ryhmäprosessina, jossa nuori alkaa kokea yhä vahvempaa kuulumista tiettyyn ryhmään ja samaan aikaan etäännyy valtakulttuurista tai yhteiskunnallisista instituutioista. Ekstremismi puolestaan voidaan tarkastella sitoutumisena ryhmän ideologisiin ääripositioihin, jotka vahvistavat ryhmäidentiteettiä mutta voivat samalla oikeuttaa väkivaltaa ulkoryhmää kohtaan. Näin ollen käsitevalinnat eivät ole analyysissä neutraaleja, vaan niitä sovelletaan sosiaalisen identiteetin teorian tarjoamasta tulkintakehyksestä käsin ryhmäilmiöinä, joissa yksilön identiteetti rakentuu ja muovautuu sosiaalisten suhteiden kautta.

2.2 Teoreettinen viitekehys

Sosiaalisen identiteetin teoria (Social Identity Theory, SIT) on keskeinen sosiaalipsykologinen teoria, jota käytetään ryhmäkäyttäytymisen ja

radikalisoitumisen tutkimuksessa. Henri Tajfelin ja John C. Turnerin (1979) kehittämän teorian mukaan yksilön identiteetti rakentuu sekä henkilökohtaisen minäkäsityksen että sosiaalisen identiteetin varaan. Sosiaalinen identiteetti muodostuu ryhmistä, joihin yksilö kuuluu, ja siitä, miten hän vertaa sisäryhmäänsä muihin ryhmiin. Ryhmäjäsentyys ei ole neutraali osa identiteettiä, vaan sillä on merkittävä vaikutus yksilön asenteisiin ja käyttäytymismalleihin.

Teorian mukaan ihmisillä on tarve ylläpitää ja vahvistaa myönteistä minäkuvaansa vertailemalla sisäryhmäänsä muihin ryhmiin. Vertailu voi johtaa sisäryhmän suosimiseen (engl. *in-group favoritism*) ja ulkoryhmän marginalisointiin (engl. *out-group derogation*), lisäten polarisaatiota ja konfliktin todennäköisyyttä eri ryhmien välillä. (Tajfel & Turner, 1986, s. 16–18.) Radikalisoitumisessa polarisaatio ilmenee erityisesti silloin, kun nuoret kokevat syrjäytymistä tai epävarmuutta ja etsivät ryhmiä, jotka tarjoavat vahvan yhteisöllisyyden ja selkeitä selityksiä koetulle epäoikeudenmukaisuudelle (ks. esim. Doosje et al., 2016, s. 81–82; King & Taylor, 2011, s. 610–612). Ryhmäidentiteetin muodostuminen ja vahvistuminen tapahtuu usein asteittain vastauksena ulkopuolisten uhkien kokemukseen tai syvään epäoikeudenmukaisuuden tunteeseen.

Vaikka SIT on laajasti käytetty teoria radikalisoitumisen tutkimuksessa, sen soveltamisessa on haasteita. McCauley ja Moskalenko (2017, s. 211–213) kritisoivat teoriaa erityisesti sen kyvyttömyydestä selittää yksilöllisiä eroja radikalisoitumisalttiudessa, kuten persoonallisuuden tai traumaattisten kokemusten merkitystä. SIT:n painopiste ryhmädynamiikassa jättää rakenteelliset tekijät, kuten sosioekonomisen aseman tai institutionaalisen syrjinnän, vähemmälle huomiolle.

Radikalisoitumisen kokonaisvaltainen ymmärtäminen edellyttää SIT:n yhdistämistä muihin teorioihin, kuten ekologiseen systeemiteoriaan (Bronfenbrenner, 1979). SIT tarkastelee radikalisoitumista ryhmäsamastumisen ja sosiaalisen vertailun näkökulmasta, kun taas ekologinen systeemiteoria tunnistaa sosiaalisia ja rakenteellisia tekijöitä, jotka vaikuttavat yksilön kehitykseen useilla tasoilla (vrt. Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 799–800). Teoriat täydentävät toisiaan mahdollistaen monitasoisen analyysin, jossa huomioidaan identiteetin muodostumiseen liittyvät psykologiset prosessit ja rakenteelliset olosuhteet.

Sosiaalisen identiteetin näkökulmasta radikalisoituminen on prosessi, jossa ryhmäjäsentyys ja sosiaaliset normit ohjaavat yksilön ajattelua ja toimintaa. Prosessin edetessä yksilö voi omaksua yhä jyrkempiä asenteita ja toimintamalleja, joihin liittyy usein selkeä ulkoryhmien demonisointi ja mustavalkoinen ajattelu. (Hogg & Adelman, 2013, s. 440–442; vrt. King & Taylor, 2011, s. 610–612.)

Radikalisoituminen ei ole deterministinen prosessi; se on moniulotteinen ja riippuu yksilön kokemista sosiaalisista ja kulttuurisista tekijöistä sekä yhteiskunnan poliittisesta ja mediaympäristöstä.

Nuoruvaiheessa sosiaalisen identiteetin muodostuminen on dynaamista, sillä nuoret etsivät hyväksyntää ja turvallisuuden tunnetta vertaisryhmistä. Radikaalit ryhmät voivat tarjota nuorelle houkuttelevan kollektiivisen identiteetin, jossa ryhmän narratiivit epäoikeudenmukaisuudesta yhdistyvät yhteenkuuluvuuden kokemukseen. (King & Taylor, 2011, s. 611–612; Doosje et al., 2016, s. 81–82.) Tämä dynamiikka on merkityksellinen, kun nuoret kokevat ulkopuolisuutta tai merkityksellisyden puutetta elämässään.

Radikalisoitumisessa vaikuttavat mekanismit, kuten kollektiivinen uhan kokemus, sosiaalinen eristäytyminen, ryhmädynamiikka sekä narratiivien yksipuolistuminen, havainnollistavat, kuinka sosiaalisen identiteetin muodostuminen ja ryhmäprosessi yhdessä ohjaavat yksilöiden ajattelua kohti äärimmäisiä näkemyksiä ja toimintatapoja.

Taulukko 1. Radikalisoitumisen mekanismit sosiaalisen identiteetin teorian näkökulmasta

Radikalisoitumisen mekanismi	Selitys	Lähteet
1. Kollektiivinen uhan kokemus	Uhatuksi koetun sisäryhmän puolustaminen voi johtaa ääriajatteluun. Uhan kokemus voi vahvistaa ryhmäidentiteettiä ja lisätä vastakkainasettelua.	Hogg (2014)
2. Sosiaalinen eristäytyminen ja vaihtoehtoisten narratiivien puute	Syrjäytynyt nuori saattaa löytää yhteenkuuluvuutta radikaalista ryhmästä, joka tarjoaa selkeän	Doosje et al. (2016), King & Taylor (2011)

	viholliskuvan ja merkityksellisuuden kokemuksen.	
3. Ryhmädynamiikan vaikutus	Ryhmädynamiikka, karismaattiset johtajat ja normien paine voivat vahvistaa yksilön sitoutumista ryhmän ideologiaan.	King & Taylor (2011), Hogg & Adelman (2013)
4. Narratiivien yksipuolistuminen ja mustavalkoinen ajattelu	Mustavalkoinen maailmankuva vähentää kykyä arvioida tietoa kriittisesti ja voi oikeuttaa väkivaltaiset toimet ulkoryhmiä kohtaan.	McCauley & Moskalenko (2017)

Radikalisoituminen ei ole välttämättä lineaarinen prosessi, vaan siihen vaikuttavat moninaiset yksilölliset ja rakenteelliset tekijät. Jotkut nuoret voivat radikalisoitua nopeasti esimerkiksi väkivaltaisen propagandan vaikutuksesta, kun taas toisilla prosessi voi olla pidempi ja monivaiheinen. Tämä korostaa, että kyseessä ei ole yksittäinen tapahtuma, vaan monimutkainen ja dynaaminen prosessi, jossa sosiaalinen identiteetti, ryhmädynamiikka ja yhteiskunnalliset olosuhteet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa. (Doosje et al., 2016, s. 79–82; Hogg & Adelman, 2013, s. 438–444; McCauley & Moskalenko, 2017, s. 211–213.)

Sosiaalisen identiteetin teorian näkökulmasta radikalisoitumista voidaan ehkäistä tarjoamalla vaihtoehtoisia identiteettejä ja mahdollisuuksia kokea yhteenkuuluvuutta väkivallattomilla tavoilla. Tutkimuskirjallisuudessa onkin korostettu sosiaalisen inkluusion, yhteisöllisten tukiverkostojen ja kriittisen ajattelun merkitystä vastavoimina radikalisoitumiselle. (Hogg & Adelman, 2013, s. 449–450.) Sosiaalinen identiteetti voi näin ollen toimia myös suojaavana voimavarana, eikä pelkästään riskitekijänä radikalisoitumiselle.

Vaikka SIT tarjoaa arvokkaan viitekehyksen ryhmädynamiikan ja sosiaalisen vertailun roolista radikalisoitumisessa, sen soveltamiseen liittyy rajoitteita. Erityisesti McCauley ja Moskalenko (2017, s. 210–213) huomauttavat, että SIT ei riittävästi huomioi yksilöllisiä psykologisia prosesseja, kuten traumojen, persoonallisuuspiirteiden tai mielenterveysongelmien vaikutusta radikalisoitumisalttiuteen. Lisäksi ryhmädynamiikkaan keskittyvä teoria jättää vähemmälle huomiolle yhteiskunnalliset rakenteet, kuten institutionaalisen syrjinnän, yhteiskunnallisen eriarvoisuuden ja poliittisen ilmapiirin vaikutuksen.

Näiden rajoitusten vuoksi tässä tutkielmassa SIT:n tueksi otetaan *ekologinen systeemiteoria* (Bronfenbrenner, 1979), joka mahdollistaa radikalisoitumisen tarkastelun laajemmin sosiaalisten rakenteiden ja ympäristötekijöiden vuorovaikutuksessa. Ekologinen systeemiteoria muodostaa moniulotteisen kehyksen, jonka avulla voidaan tarkastella, miten yksilöä ympäröivät eri tasojen ympäristötekijät vaikuttavat hänen kehitykseensä ja käyttäytymiseensä.

Bronfenbrennerin mallissa nämä tasot jaetaan neljään kategoriaan:

- **Mikrotaso:** Perhe, ystävät ja muut läheiset vuorovaikutussuhteet, jotka muovaavat yksilön maailmankuvaa ja käyttäytymistä.
- **Mesotaso:** Eri mikrotason ympäristöjen vuorovaikutus, kuten perheen ja koulun suhde tai vertaissuhteiden vaikutus nuoren sosiaaliseen identiteettiin.
- **Eksotaso:** Yksilöön epäsuorasti vaikuttavat yhteiskunnalliset rakenteet, kuten media, poliittiset päätökset ja lainsäädäntö.
- **Makrotaso:** Yhteiskunnan laajemmat normit, arvot ja ideologiat, jotka vaikuttavat kollektiivisesti yksilöihin ja yhteisöihin.

Ekologisen systeemiteorian avulla radikalisoituminen nähdään monitasoisena prosessina, jossa yksilölliset kokemukset eivät synny tyhjiössä, vaan niihin vaikuttavat yhteiskunnan rakenteet ja laajemmat ympäristöt. Esimerkiksi Dalgaard-Nielsenin (2010, s. 799–801) mukaan syrjäytymisen kokemus mikrotasolla voimistuu erityisesti, jos yhteiskunnan rakenteelliset olosuhteet makrotasolla eivät mahdollista nuorelle osallisuuden ja hyväksytyksi tuleminen kokemuksia. Ekologinen systeemiteoria täydentää siten SIT:n näkökulmaa laajentamalla analyysin yksilön ja ryhmän välisestä dynamiikasta myös yhteiskunnallisten rakenteiden vaikutukseen.

SIT:n ja ekologisen systeemiteorian yhdistäminen muodostaa kokonaisvaltaisemman viitekehyksen radikalisoitumisen analyysille. Näiden teorioiden integraatio mahdollistaa sekä ryhmäidentiteetin muodostumisen että ympäristötekijöiden vaikutusten tarkastelun rinnakkain, mikä auttaa tunnistamaan erityisesti sosiaalityön kannalta relevantteja kohtia interventioille. Toisin sanoen radikalisoitumisen ehkäisy edellyttää yksilötason tukemisen lisäksi rakenteellisten tekijöiden, kuten koulutusjärjestelmän, yhteisöllisen toiminnan ja sosiaalipoliittisten ratkaisujen huomioimista. (Stanley & Guru, 2015, s. 358–363.)

Näin ollen sosiaalisen identiteetin teoria ja ekologinen systeemiteoria yhdessä muodostavat perustellun ja monitasoisen lähtökohdan radikalisoitumisen ymmärtämiselle sekä sen ehkäisylle. Siinä missä SIT selittää ryhmäjäsenyyden ja identiteettiprosessien merkitystä, ekologinen systeemiteoria havainnollistaa, miten erilaiset ympäristötekijät eri yhteiskunnan tasoilla mahdollistavat tai vaikeuttavat yksilön ajautumista ääriajatteluun. Tämä yhdistetty lähestymistapa on erityisen merkityksellinen sosiaalityön näkökulmasta, sillä se auttaa kohdistamaan ehkäiseviä toimia tehokkaasti sekä yksilöihin että yhteisöihin.

2.3 Aiempi tutkimus nuorten radikalisoitumisesta

Nuorten väkivaltaista radikalisoitumista koskeva tutkimus on viime vuosikymmeninä laajentunut merkittävästi eri tieteenaloilla, ja aihetta on lähestytty monista teoreettisista ja metodologisista näkökulmista. Aiempi tutkimus on keskittynyt yksilöllisiin riskitekijöihin, kuten psykologisiin ominaisuuksiin, sosiaaliseen marginalisaatioon ja identiteettiin liittyviin prosesseihin, mutta myös yhteisöllisiä ja rakenteellisia tekijöitä on alettu tutkia enemmän. (Borum, 2011, s. 12–13; McCauley & Moskalenko, 2017, s. 207.) On tarpeellista tarkastella ilmiötä monitieteisesti, erityisesti sosiaalityön näkökulmasta, jotta voidaan muodostaa kokonaisvaltainen kuva radikalisoitumisen taustalla olevista sosiaalisista dynamiikoista ja mekanismeista.

Aiemmassa tutkimuksessa radikalisoitumista on lähestytty ensisijaisesti kolmesta eri tutkimustraditiosta: turvallisuuspoliittisesta ja kriminologisesta tutkimuksesta (esim. Borum, 2011, 2014), sosiaalipsykologisesta tutkimuksesta (esim. Doosje et al., 2016; Hogg, 2014; King & Taylor, 2011) sekä rakenteellisesta ja yhteiskuntatieteellisestä tutkimuksesta (esim. Dalgaard-Nielsen, 2010; McCauley & Moskalenko, 2017). Näiden eri näkökulmien yhdistäminen on ollut haasteellista, ja tutkimusala on edelleen fragmentoitunut (Borum, 2011, s. 12–13; McCauley & Moskalenko, 2017, s. 207, 220).

Ensimmäinen merkittävä tutkimusperinne liittyy turvallisuus- ja kriminologiseen tutkimukseen, jossa radikalisoitumista tarkastellaan riskitekijälähtöisesti ja osana terrorismin ehkäisyä. Tässä lähestymistavassa radikalisoitumista tarkastellaan ennaltaehkäisyn näkökulmasta, ja se keskittyy erityisesti siihen, miten yksilöiden ja ryhmien radikalisoituminen voidaan havaita ja torjua varhaisessa vaiheessa. Tässä

lähestymistavassa yksilöt nähdään usein turvallisuusuhkina, ja radikalisoitumisen ymmärtäminen painottuu rikosoikeudellisiin ja poliittisiin ratkaisuihin. Randy Borum on tarkastellut radikalisoitumista turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta analysoiden riskitekijöitä ja profiloitimenetelmiä terrorismin ehkäisemiseksi. (Borum, 2011, s. 7–13; Borum, 2014, s. 290–295.)

Toinen keskeinen tutkimusperinne on sosiaalipsykologinen tutkimus, joka keskittyy ryhmäidentifikaatioon, sosiaalisiin vertailuprosesseihin ja radikalisoitumisen psykologisiin mekanismeihin. SIT:n näkökulmasta radikalisoituminen on prosessi, jossa yksilöt hakevat ryhmäkuulumista, vahvistavat sisäryhmäidentifikaatiotaan ja kokevat ulkoryhmien uhan lisääntyvän. (Doosje et al., 2016, s. 81–82; Hogg, 2014, s. 338–341.) Tutkimuksissa on todettu, että nuoret, jotka kokevat epäoikeudenmukaisuutta tai ulkopuolisuutta, hakeutuvat ryhmiin, jotka tarjoavat vahvan kollektiivisen identiteetin ja yksinkertaistettuja selityksiä maailmaan (King & Taylor, 2011, s. 609–612). Doosje et al. (2016) ja King ja Taylor (2011) ovat tutkineet, miten sosiaalinen identiteetti ja ryhmädynamiikka vaikuttavat yksilöiden hakeutumiseen radikaaleihin ryhmiin.

Kolmas keskeinen tutkimusperinne tarkastelee yhteiskuntarakenteita ja eriarvoisuutta, jossa radikalisoitumista ei nähdä yksilöllisenä prosessina, vaan yhteiskunnallisena ilmiönä. Tässä tutkimusperinteessä tarkastellaan, miten rakenteelliset tekijät, kuten institutionaalinen syrjintä, taloudellinen eriarvoisuus ja poliittinen polarisaatio, vaikuttavat radikalisoitumisalttiuteen. (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 800–804.) Marginalisoituneiden ryhmien kohdalla rakenteelliset tekijät voivat luoda otolliset olosuhteet radikaalien liikkeiden syntymiselle ja rekrytoinnille. Dalgaard-Nielsen (2010) on analysoinut, miten yhteiskunnalliset rakenteet ja poliittinen ympäristö vaikuttavat radikalisoitumisalttiuteen erityisesti marginalisoituneissa ryhmissä.

Vaikka eri tutkimusperinteet ovat tuoneet esiin radikalisoitumisen eri ulottuvuuksia, ala on ollut metodologisesti ja teoreettisesti hajanainen. Useat tutkimukset ovat keskittyneet kapeisiin näkökulmiin tai yksittäisiin tapausesimerkkeihin ilman, että eri tieteenalojen löydökset olisi integroitu kattavaksi kokonaiskuvaksi. (Borum, 2014, s. 286.) Tämä on johtanut siihen, että monitieteinen lähestymistapa on puutteellinen,

ja radikalisoitumista tutkitaan usein irrallaan niistä sosiaalisista mekanismeista, jotka vaikuttavat sen kehittymiseen.

Sosiaalityön näkökulma on jäänyt vähälle huomiolle radikalisoitumistutkimuksessa. Vaikka sosiaalityöntekijät kohtaavat työssään radikalisoitumisriskissä olevia nuoria, heitä ei ole perinteisesti nähty keskeisinä toimijoina ilmiön ennaltaehkäisyssä. Tutkimuskenttä on painottunut turvallisuus- ja rikosoikeudellisiin ratkaisuihin, jolloin radikalisoitumisen sosiaalisia ja yhteisöllisiä ulottuvuuksia on tarkasteltu vähemmän. Tämä puute luo tarpeen tarkastella aihetta nimenomaan sosiaalityön näkökulmasta, jotta voidaan ymmärtää syvällisemmin radikalisoitumiseen vaikuttavia sosiaalisia mekanismeja sekä potentiaalisia sosiaalityön interventiokohtia ja kehittämistarpeita.

Vaikka radikalisoitumista koskeva tutkimus on yleisesti ottaen lisääntynyt, on edelleen tarvetta kattavammalle ja kriittisemmälle analyysille, joka huomioi nuorten arjen sosiaaliset kontekstit, vuorovaikutussuhteet ja yhteiskunnalliset rakenteet. Lisäksi on havaittu tarve tutkimuksille, joissa yhdistetään kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia menetelmiä laajemman ymmärryksen muodostamiseksi ilmiön moniulotteisuudesta. (McCauley & Moskalenko, 2017, s. 208, 213–214.) Tähän tarpeeseen vastaamiseksi tässä tutkimuksessa tarkastellaan nuorten väkivaltaista radikalisoitumista kartoittavan kirjallisuuskatsauksen avulla, joka mahdollistaa erilaisten tutkimustyyppien ja lähestymistapojen yhdistämisen sekä sosiaalityön näkökulman vahvistamisen analyysissa.

2.4 Sosiaalityön näkökulma ja konteksti

Sosiaalityöllä on keskeinen rooli nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyssä ja ymmärtämisessä, sillä se sijoittuu yksilöllisten kokemusten ja yhteiskunnallisten rakenteiden rajapintaan. Radikalisoituminen kytkeytyy usein sosiaalisiin tekijöihin, kuten syrjäytymiseen, marginalisaatioon ja yhteiskunnalliseen ulkopuolisuuteen, joita sosiaalityö pyrkii tunnistamaan ja käsittelemään. Sosiaalityö tarkastelee radikalisoitumista sekä yksilön elämänkulun että sosiaalisten ja rakenteellisten tekijöiden kautta, ja sen tavoitteena on edistää sosiaalista osallisuutta, vahvistaa suojaavia tekijöitä ja purkaa marginalisaatiota ruokkivia rakenteita. (Finch et al., 2022.)

Sosiaalityön lähestymistapa eroaa turvallisuuspoliittisista ja rikosoikeudellisista näkökulmista, joissa keskiössä on riskiprofilointi ja ennaltaehkäisevä valvonta. Harrikari (2006) on tuonut esiin, sosiaalityö joutuu tasapainoilemaan auttamistyön ja kontrollin välillä erityisesti silloin, kun se sijoittuu rikosoikeudellisen järjestelmän rajapintaan. Sosiaalityössä painotetaan sen sijaan yksilön hyvinvointia, yhteisöllistä osallisuutta ja rakenteellista oikeudenmukaisuutta. Sen tavoitteena on tunnistaa ne yhteiskunnalliset ja sosiaaliset mekanismit, jotka altistavat nuoria radikalisoitumiselle sekä kehittää keinoja, joilla näitä voidaan purkaa ja muuttaa.

Sosiaalityön menetelmät nojaavat kokonaisvaltaiseen ja ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan, jossa yksilöä ei nähdä uhkana vaan osana laajempaa yhteiskunnallista rakennetta. Tämä eroaa turvallisuuslähtöisestä näkökulmasta, jossa nuoret nähdään potentiaalisina riskeinä. Sosiaalityö voi tukea nuorten voimaantumista, tarjota ennaltaehkäiseviä palveluja ja rakentaa pitkäaikaisia, luottamukseen perustuvia suhteita, jotka voivat vähentää radikalisoitumisen riskiä.

Sosiaalityön radikalisoitumisen ehkäisyyn liittyvät toimintamallit vaihtelevat eri maissa sen mukaan, millaiset resurssit ja lainsäädännölliset puitteet niitä ohjaavat. Keskeisiä lähestymistapoja ovat monialaiset yhteistyömallit, joissa sosiaalityöntekijät toimivat yhdessä koulujen, yhteisötoimijoiden ja nuorisopalveluiden kanssa. Monissa Euroopan maissa sosiaalityössä painotetaan yhteisölähtöisiä toimintamalleja, joissa nuorten osallisuutta ja identiteettiä vahvistetaan ennaltaehkäisevillä tukiohjelmilla. Tutkimuksissa on tunnistettu, että perhekeskeiset ja dialogiset menetelmät voivat tarjota nuorille vaihtoehtoisia keinoja käsitellä sosiaalisia haasteita ilman, että he ajautuvat radikaaleihin ryhmiin. (Melhuish & Heath-Kelly, 2022, s. 319–323, 326–327.)

Tutkimusten mukaan vaikuttaviksi interventioiksi on tunnistettu esimerkiksi:

- **Sosiaalipedagogiset menetelmät**, jotka tukevat nuorten identiteetin vahvistamista, kriittistä ajattelua ja resilienssiä radikaaleja ideologioita vastaan (Bilgin, Zorlu, & Yorulmaz, 2024, s. 656).
- **Dialogiset lähestymistavat**, joissa nuorten kanssa käydään avointa ja luottamuksellista keskustelua yhteiskunnallisista kysymyksistä ja ideologisista näkemyksistä (Miller, 2013, s. 197).

- **Perhetyöhön liittyvät interventiot**, joiden tavoitteena on vahvistaa nuoren sosiaalista tukea ja ehkäistä ulkopuolisuuden kokemuksia (Weine 2008, s. 516–523; Spalek 2013).
- **Monialaiset yhteistyömallit**, joissa sosiaalityöntekijät tekevät yhteistyötä koulujen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa varmistaakseen, että nuorilla on mahdollisuuksia osallisuuteen ja yhteisölliseen tukeen (Banks, 2019, s. 215–216).

Nämä lähestymistavat keskittyvät ennaltaehkäisyyn ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen sen sijaan, että heidät nähtäisiin valvonnan kohteina. Keskeistä on nuorten voimaannuttaminen ja heidän toimijuutensa tukeminen tavalla, joka ei perustu leimaamiseen tai kontrolliin. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että nuoria rohkaistaan osallistumaan päätöksentekoon omissa yhteisöissään ja kehittämään omaehtoisia ratkaisuja sosiaalisiin haasteisiin.

Radikalisoitumisen ehkäisyyn liittyvät sosiaalityön interventiot kohtaavat myös merkittäviä eettisiä haasteita. Sosiaalityöntekijöiden on tasapainoiltava nuorten suojelun ja valvonnan välillä siten, että heidän työnsä ei muutu leimaavaksi tai kontrollikeskeiseksi. Tämä on erityisen tärkeää monikulttuurisessa työssä, jossa nuorten uskonnollinen tai poliittinen ajattelu voidaan helposti tulkita väärin ja jossa leimaaminen voi lisätä syrjäytymistä entisestään. (Chisholm & Coulter, 2017, s. 5, 13, 23, 30.)

Sosiaalityön peruseriaatteisiin kuuluu yksilön kunnioittaminen, voimaannuttaminen ja osallisuuden tukeminen. Radikalisoitumisen ehkäisy ei voi perustua pelkästään nuorten tarkkailuun ja riskitekijöiden tunnistamiseen, vaan myös heidän toimijuutensa ja kriittisen ajattelunsa vahvistamiseen. Luottamuksen rakentaminen on olennainen osa ehkäiseviä interventioita, ja sen puuttuminen voi heikentää sosiaalityön vaikutusmahdollisuuksia radikalisoitumisen ehkäisyssä.

Tässä tutkimuksessa sosiaalityön näkökulma sisällytetään analyysiin erityisesti sosiaalisten tekijöiden dynamiikkaa koskevana tarkasteluna. Tutkimus pyrkii paikkaamaan aiemman tutkimuksen aukkoja tarjoamalla sosiaalisen identiteetin teoriaan pohjautuvan, systemaattisen analyysin sosiaalisista mekanismeista, jotka altistavat nuoria radikalisoitumiselle. Näin tutkimus vastaa myös siihen tarpeeseen, että sosiaalityön näkökulmaa ei ole aiemmin riittävästi eksplisiittisesti ja

analyttisesti yhdistetty radikalisoitumista käsittelevään tutkimukseen. (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 802.)

Lisäksi tutkimus korostaa sosiaalityön rakenteellista roolia nuorten hyvinvoinnin edistämässä ja pyrkii tuomaan esiin, miten sosiaalityön interventiot voivat vaikuttaa radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn yhteiskunnallisella tasolla. Tämä näkökulma on tärkeä, sillä aiemmassa tutkimuksessa sosiaalityön osuus on usein rajoittunut yksilötason tarkasteluun, vaikka rakenteelliset tekijät ovat keskeisiä radikalisoitumisprosessin ymmärtämisessä. Näin tämä tutkimus tuo uutta tietoa sosiaalityön merkityksestä radikalisoitumisen ehkäisyssä ja laajentaa aiempaa keskustelua aiheesta. (Chisholm & Coulter, 2017, s. 19, 33, 35.)

3 Aineisto ja menetelmät

3.1 Tutkimusasetelma, tutkimuskysymykset ja lähestymistapa

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa ja analysoida olemassa olevaa tutkimustietoa nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin sosiaalisista tekijöistä ja sosiaalityön interventiomahdollisuuksista. Tutkimuksen erityisenä tarkoituksena on vastata seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitkä sosiaaliset riskitekijät ja suojaavat tekijät ovat nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin taustalla?
2. Mitä sosiaalityön interventiomahdollisuuksia voidaan hyödyntää nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ehkäisyssä?

Tämä tutkimus toteutetaan kartoittavana katsauksena (engl. *scoping review*), joka soveltuu monitahoisten ja monialaisten ilmiöiden kartoittamiseen sekä olemassa olevan tutkimuksen laajuuden ja sisällön hahmottamiseen. Kartoittava katsaus mahdollistaa sekä käsitteellisten että empiiristen tutkimusten tarkastelun ja yhdistämisen analyysiin, mikä on olennaista monisyisen ja dynaamisen ilmiön, kuten nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen, tutkimuksessa. Menetelmän avulla voidaan tunnistaa ja jäsentää ilmiöön liittyviä sosiaalisia tekijöitä sekä analysoida niitä sosiaalityön näkökulmasta, mikä tukee tutkimuksen tavoitteita. (Arksey & O'Malley, 2005, s. 21–23, 30; Peters et al., 2015, s. 141–142.)

Kartoittava katsaus valittiin tutkimusmenetelmäksi, koska sen avulla voidaan analysoida nuorten radikalisoitumiseen liittyvän tutkimuskentän laajuutta ja keskeisiä tutkimuksellisia painopisteitä. Tämä lähestymistapa soveltuu erityisesti tutkimuksiin, joissa tavoitteena on tunnistaa tutkimuskentässä esiintyviä aukkoja sekä muodostaa kokonaiskuva aiemmista tutkimuksista ilman, että analyysi rajautuu vain tietyn tyyppiseen empiiriseen näyttöön (Arksey & O'Malley, 2005, s. 22–23, 30; Peters et al., 2015, s. 141–142). Laaja-alainen ja monitieteinen tarkastelu mahdollistaa myös sen, että tutkimuksessa voidaan yhdistellä eri tieteenalojen näkökulmia ja tunnistaa radikalisoitumisen sosiaalisia mekanismeja kattavammin.

Kartoittava katsaus on systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen pohjautuva lähestymistapa, mutta sen päätavoitteena ei ole ensisijaisesti tietynlaisen empiirisen

näytön kokoaminen, vaan tutkimuskirjallisuuden kartoittaminen laajasti. Tämä menetelmä soveltuu erityisesti monitahoisten ja monimutkaisten ilmiöiden tutkimukseen, joissa käsitteelliset ja teoreettiset rajaukset vaativat selkeyttämistä. Nuorten radikalisoituminen on monitahoinen ilmiö, johon vaikuttavat yksilölliset, yhteisölliset ja rakenteelliset tekijät, minkä vuoksi kartoittava katsaus tarjoaa perustellun tavan analysoida ilmiötä eri tutkimusperinteitä hyödyntäen. (Munn et al., 2018, s. 2; Levac et al., 2010, s. 2.)

Kartoittava katsaus mahdollistaa erilaisten aineistotyyppien sisällyttämisen analyysiin, mikä tekee siitä erityisen hyödyllisen tässä tutkimuksessa. Koska aiempi tutkimus nuorten väkivaltaisesta radikalisoitumisesta on hajanaista ja käsitteellisesti vaihtelevaa, systemaattisen katsauksen tai meta-analyysin käyttö ei olisi tarkoituksenmukaista. Kartoittava katsaus soveltuu erityisesti sellaisiin aiheisiin, joissa käsitteelliset rajaukset ovat vielä epäselviä, ja joiden tutkimusperinne on monitieteinen ja menetelmällisesti vaihteleva. Tämän menetelmän avulla voidaan tunnistaa tutkimuksellisia suuntauksia, kartoittaa aiemmassa tutkimuksessa käytettyjä lähestymistapoja sekä hahmottaa ilmiön tutkimuksellisia aukkoja. (Arksey & O'Malley, 2005, s. 22–23, 30; Levac et al., 2010, s. 2; Peters et al., 2015, s. 141; Munn et al., 2018, s. 2, 4–5.)

Kartoittava katsaus eroaa systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta siten, että sen tavoitteena ei ole pelkästään metodologisesti vahvimman näytön kokoaminen, vaan ilmiön tutkimuskentän kartoittaminen laaja-alaisesti. Systemaattisessa katsauksessa tutkimuskysymykset ovat usein tarkasti rajattuja ja aineiston valinta perustuu tiukkoihin metodologisiin kriteereihin, kun taas kartoittava katsaus tarjoaa moniulotteisemman ja kuvailevamman tarkastelun. (Munn et al., 2018, s. 4.) Tämä lähestymistapa mahdollistaa sen, että analyysissä voidaan tarkastella erilaisia näkökulmia ja tunnistaa tutkimuksellisia puutteita laajemmin (Peters et al., 2015, s. 145).

Toisaalta kartoittava katsaus eroaa myös narratiivisesta katsauksesta, joka on tyypillisesti vähemmän strukturoitu ja perustuu tutkijan valikoimaan kirjallisuuteen ilman yhtä systemaattisia tiedonhankintakriteerejä. Narratiivinen katsaus voi tarjota syvällisemmän kontekstuaalisen ymmärryksen, mutta sen aineistonvalinta ei välttämättä ole yhtä läpinäkyvä ja toistettava kuin kartoittava katsaus -menetelmässä. (Grant & Booth, 2009, s. 94–95.) Kartoittava katsaus yhdistää systemaattisen

tiedonhaun ja analyysin avoimuuden, mutta sen tavoitteena ei ole näyttöön perustuva arvio, vaan temaattinen ja rakenteellinen jäsenitys tutkimuskentästä (Tricco et al., 2018, s. 467, 469).

Tässä tutkimuksessa kartoittava katsaus -menetelmä mahdollistaa nuorten väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismia käsittelevän kirjallisuuden kartoittamisen monialaisesti sekä sen analysoimisen sosiaalisen identiteetin teorian näkökulmasta. Tavoitteena ei ole ainoastaan tunnistaa yksittäisiä riskitekijöitä tai interventioita, vaan ymmärtää, millaisia sosiaalisia mekanismeja radikalisoitumiseen liittyy ja miten niitä on aiemmassa tutkimuksessa käsitelty. Kartoittava katsaus -menetelmä mahdollistaa myös keskeisten tutkimusaukkojen tunnistamisen, mikä tukee johtopäätösten ja suositusten muotoilua sosiaalityön näkökulmasta. (Levac et al., 2010, s. 2–4; Arksey & O'Malley, 2005, s. 21–23, 30.)

Tässä tutkimuksessa noudatetaan Arksey & O'Malley'n (2005, s. 22–23) kehittämää katsauksen vaiheistusta, jota on edelleen täsmennetty Levac et al. (2010, s. 2–4) ja Peters et al. (2015, s. 141–142) toimesta. Tämä vaiheistus koostuu seuraavista vaiheista:

1. **Tutkimuskysymyksen määrittely** – Selkeä ja rajattu kysymys, joka ohjaa tiedonhakua ja analyysiä.
2. **Aineiston haku** – Laaja-alainen ja järjestelmällinen haku useista tietokannoista, harmaasta kirjallisuudesta ja muista relevanteista lähteistä.
3. **Aineiston valinta** – Määritellyt sisäänottokriteerit, joiden perusteella tutkimukset valitaan mukaan analyysiin.
4. **Aineiston analyysi ja tulkinta** – Keskeisten teemojen, käsitteiden ja tutkimussuuntauksien tunnistaminen.
5. **Tulosten raportointi ja synteesi** – Yhteenvedo tutkimuksen kentästä ja keskeisistä löydöksistä, mukaan lukien tunnistetut tutkimusaukot.
6. **Konsultaatio** – Sidosryhmien osallistaminen aineiston täydentämiseksi ja ilmiön ymmärryksen syventämiseksi.

Lisäksi katsauksessa hyödynnetään PRISMA-ScR (*Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses extension for Scoping Reviews*) -ohjeistusta, joka varmistaa tutkimuksen läpinäkyvyyden ja raportoinnin yhdenmukaisuuden

(Tricco et al., 2018, s. 467–469, 471). Tässä tutkimuksessa PRISMA-ScR-ohjeistusta on sovellettu erityisesti aineiston systemaattisen hakuprosessin raportoinnissa sekä aineiston valinnan läpinäkyvässä dokumentoinnissa. Tutkimuksessa kuvataan yksityiskohtaisesti tiedonhakustrategiat, käytetyt tietokannat, hakusanat sekä aineiston valintakriteerit, jotta lukija voi seurata tutkimusprosessin kulkua ja arvioida sen toistettavuutta ja luotettavuutta.

Lisäksi tutkimuksen tulokset raportoidaan PRISMA-ScR:n suosittelman kaavion avulla, mikä havainnollistaa aineiston valinnan vaiheita selkeästi. PRISMA-ScR-kehikko ohjaa näin ollen aineiston valintaprosessia ja tiedonkeruun raportointia, jotta katsauksen toistettavuus ja luotettavuus säilyvät korkeatasoisina. Tämän menetelmällisen lähestymistavan avulla tutkimus tuottaa systemaattisesti jäsennellyä tietoa nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen sosiaalisista ulottuvuuksista sekä rakentaa perustaa sosiaalityön interventioiden ja käytännön kehittämiseksi. (Tricco et al., 2018, s. 467–471.)

3.2 Aineistonkeruu

Tässä tutkimuksessa aineistonkeruu toteutettiin järjestelmällisesti noudattaen kartoittavan katsauksen periaatteita. Tiedonhankintaprosessi oli systemaattinen ja läpinäkyvä. Siinä hyödynnettiin monivaiheista hakustrategiaa, tarkasti määriteltyjä sisäänottokriteerejä ja PRISMA-ScR -kehikkoa. Tämä lähestymistapa varmistaa, että aineiston valinta on perusteltua ja sen kattavuus riittävä tutkimuskysymysten kannalta. (Tricco et al., 2018, s. 469.)

Tutkimuksen aineisto hankittiin laaja-alaisesta ja systemaattisesta tiedonhausta, jossa hyödynnettiin useita kansainvälisesti tunnustettuja tietokantoja. Tietokantojen valinnassa painotettiin monitieteisyyttä, kattavuutta ja sosiaalitieteellistä relevanssia. Käytettyjä tietokantoja olivat: Scopus (Elsevier), SocINDEX (EBSCOhost) ja Google Scholar.

Tiedonhaku toteutettiin 25.2.2025–4.3.2025 välisenä aikana. Haussa käytettiin Boolean operaattoreita ("AND", "OR", "NOT") sekä täsmällisesti määriteltyjä hakutermejä. Hakutermit muodostettiin aiemman tutkimuksen perusteella. Hakustrategian tarkka suunnittelu varmistaa, että haku kattaa kaikki olennaiset

lähteet ja minimoi tarpeettoman informaation määrän (Arksey & O'Malley, 2005, s. 28).

Hakusanat määriteltiin tutkimuskysymysten mukaisesti ja muodostettiin synonyymejä, variaatioita ja yhdistelmiä käyttäen. Hakustrategia sisälsi seuraavat pääasialliset hakutermit ja niiden yhdistelmät:

Radicalization OR extremism OR violent extremism

Youth OR adolescents OR young people

Social work OR social intervention OR prevention

Näitä termejä yhdistettiin eri tavoin käyttäen boolean logiikkaa, kuten:

("Radicalization" OR "violent extremism") AND ("youth" OR "adolescents") AND ("social work" OR "prevention").

Tutkimukseen valittiin vain sellaiset artikkelit, jotka täyttivät ennalta määritellyt sisäänottokriteerit. Taulukossa 2 esitetään aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit perusteluineen. Näiden perusteella varmistettiin, että aineisto on ajankohtaista, metodologisesti pätevää ja tutkimuskysymykseen relevanttia. Valintakriteerien täsmällinen määrittely auttaa vähentämään mahdollisia vinoumia aineiston kokoamisessa.

Taulukko 2. Aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit perusteluineen

Kriteeri	Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit	Perustelu
Aihe	Artikkeli käsittelee nuorten väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismia sosiaalityön näkökulmasta.	Artikkeli ei käsittele radikalisoitumista, ekstremismia tai sosiaalityön näkökulmaa.	Artikkelit, jotka eivät vastaa tutkimuskysymyksiin, eivät ole olennaisia kirjallisuuskatsauksen tavoitteille.
Laatu	Artikkeli on vertaisarvioitu ja julkaistu tieteellisessä aikakauslehdessä.	Artikkeli ei ole vertaisarvioitu tai julkaistu muualla kuin tieteellisissä julkaisuissa.	Kirjallisuuskatsaus perustuu luotettavaan ja laadukkaaseen tieteelliseen aineistoon.

Kieli- ja maantieteellinen rajaus	Artikkeli on kirjoitettu englanniksi, ja se käsittelee ilmiötä länsimaiden kontekstissa.	Artikkeliä ei ole kirjoitettu englanniksi, ja se ei käsittele ilmiötä länsimaiden kontekstissa.	Rajaus perustuu pyrkimykseen hyödyntää länsimaisiin yhteiskuntiin soveltuvia tutkimuksia, jotta tulokset olisivat vertailukelpoisia ja käytännön interventioiden kannalta relevantteja.
Julkaisuvuosi	Artikkeli on julkaistu vuosien 2015–2025 välillä.	Artikkeli on julkaistu ennen vuotta 2015.	Aikaväli varmistaa, että tutkimus perustuu ajankohtaiseen ja relevanttiin aineistoon.

Tutkimuksen aineistonvalinta toteutettiin järjestelmällisesti PRISMA-ScR-protokollan mukaisesti, joka varmistaa tutkimuksen läpinäkyvyyden ja toistettavuuden (Tricco et al., 2018, s. 470). Tutkimuksessa hyödynnettiin PRISMA-virtauskaaviota, joka kuvasi vaihe vaiheelta aineiston seulontaprosessin. PRISMA-kaavio koostui seuraavista vaiheista:

- 1. Alkuperäinen haku** – Hakutulokset (n = 342) yhdistettiin eri tietokannoista, ja päällekkäiset artikkelit poistettiin.
- 2. Otsikkotason seulonta** – Artikkelit (n = 155) käytiin läpi sen perusteella, liittyivätkö ne suoraan nuorten radikalisoitumiseen.
- 3. Tiivistelmien arviointi** – Artikkelit (n = 68) arvioitiin tiivistelmän perusteella, ja aihepiirin ulkopuolelle jäävät tutkimukset suljettiin pois.
- 4. Kokotekstianalyysi** – Jäljelle jääneet artikkelit (n = 38) luettiin kokonaisuudessaan, ja vain tutkimuskysymysten kannalta relevantit julkaisut hyväksyttiin lopulliseen analyysiin.

Lopulliseen aineistoon valittiin yhteensä 32 artikkelia (n = 32), jotka täyttivät ennalta määritellyt sisäänottokriteerit ja tarjosivat kattavan näkökulman nuorten radikalisoitumiseen. Valittu aineisto mahdollistaa monitieteisen analyysin, koska

mukana on sosiologisia, psykologisia sekä sosiaalityön näkökulmia (Peters et al., 2015, s. 148).

3.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi toteutettiin temaattisen analyysin avulla, joka on laadullisen tutkimuksen keskeinen menetelmä säännönmukaisuuksien, toistuvien teemojen ja keskeisten käsitteiden tunnistamiseen (Braun & Clarke, 2006, s. 79–80).

Temaattinen analyysi mahdollistaa aineistosta esiin nousevien ilmiöiden jäsentämisen ja kategorisoinnin, mikä tukee nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen sosiaalisten tekijöiden systemaattista tarkastelua.

Temaattisen analyysin tulkinnessa hyödynnettiin sosiaalisen identiteetin teoriaa (Tajfel & Turner, 1979) selkeyttämään, miten eri tekijät vaikuttavat nuorten ryhmäidentiteetin muodostumiseen ja ryhmärajojen vahvistumiseen. Tämä teoreettinen viitekehys auttoi jäsentämään aineistosta esiin nousseita ilmiöitä esimerkiksi siten, että ryhmäjäsenyyden merkitystä ja "me vastaan he" -ajattelun vahvistumista voitiin tarkastella keskeisinä radikalisoitumisprosessin elementteinä. Näin temaattinen analyysi ei jäänyt pelkäksi kategorisoinniksi, vaan tulosten tulkinta pohjautui selkeään teoreettiseen kehykseen.

Tässä tutkimuksessa analyysissä hyödynnettiin apuna OpenAI:n ChatGPT-4 syvätyökalua, mikä mahdollisti suuren aineistomäärän tehokkaan ja systemaattisen läpikäynnin sekä aineiston jäsentämisen aiempaa tutkimusta mukailien yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla tunnistettuihin riskitekijöihin ja suojatekijöihin. Analyysin lähtökohtana olivat tutkimuskysymykset, joiden perusteella tutkija määritteli aineiston jäsenystävän. Tutkimuskysymyksissä määriteltyjen riskitekijöiden, suojatekijöiden ja sosiaalityön interventiomahdollisuuksien tunnistaminen ohjasi analyysiprosessin toteutusta kaikissa vaiheissa.

Tutkijan roolina oli ohjata työkalun toimintaa vaihteilla ohjeilla sekä kriittisesti arvioida, tulkita ja varmistaa tuotettujen analyysien sisältöä suhteessa tutkimuskysymyksiin ja teoreettiseen viitekehykseen. Lisäksi analyysissä tarkasteltiin interventioita kaikilla kolmella tasolla, mikä mahdollisti monitasoisen ymmärryksen

muodostamisen radikalisoitumisen ehkäisyn mahdollisuuksista. Näin ollen analyysi toteutettiin johdonmukaisesti tutkimuksen johdannossa esitettyjen tutkimuskysymysten mukaisesti.

Temaattinen analyysi toteutettiin vaiheittaisena prosessina, jonka ensimmäisessä vaiheessa aineistoon tutustuttiin perusteellisesti. Tutkija luki jokaisen lopulliseen aineistoon valitun artikkelin kokonaisuudessaan läpi muodostaakseen kattavan käsityksen aineiston sisällöstä sekä tunnistaakseen alustavia merkityksiä, käsitteitä ja ilmiöitä, jotka liittyivät tutkimuskysymyksiin. Tässä vaiheessa tutkija teki myös alustavia muistiinpanoja ja havaintoja artikkeleiden keskeisistä teemoista ja niiden välisistä yhtäläisyyksistä ja eroista, mikä loi pohjaa seuraaville analyysin vaiheille.

Seuraavassa vaiheessa aloitettiin alustava koodaus. Tässä vaiheessa aineistosta poimittiin järjestelmällisesti tutkielman tutkimuskysymyksiin vastaavia ydinsisältöjä, joita merkittiin lyhyillä kuvaavilla ilmauksilla eli koodeilla. Koodaus oli aluksi avoin, ja tarkoituksena oli tunnistaa kaikki relevantit näkökulmat nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen sosiaalisista riskitekijöistä, suojaavista tekijöistä sekä interventiomahdollisuuksista.

Kolmannessa vaiheessa aloitettiin teemojen muodostaminen ryhmittelemällä alustavia koodeja. Yksittäisiä koodeja vertailtiin keskenään, ja niitä yhdisteltiin sisältönsä perusteella laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Esimerkiksi samankaltaiset riskitekijöitä kuvaavat koodit ryhmiteltiin yhteen muodostaen ensimmäisiä alustavia pääteemoja, kuten "yhteiskunnallinen syrjäytyminen", "ryhmädynamiikka" tai "yksilön kokemus ulkopuolisuus". Jokainen alustava pääteema sisälsi edelleen yksityiskohtaisempia alateemoja, jotka kuvasivat tarkemmin tiettyä tekijää tai ilmiötä. Alateemojen muodostamisessa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että ne kattoivat selkeästi omat kokonaisuutensa eivätkä menneet liikaa päällekkäin muiden teemojen kanssa.

Tämän jälkeen teemojen tarkentaminen ja validointi toteutettiin vaiheittaisena tarkistusprosessina. Tutkija kävi useaan kertaan läpi muodostettuja teemoja ja alateemoja ja arvioi niiden sisällöllistä yhtenäisyyttä, selkeyttä sekä kykyä vastata asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tässä vaiheessa teemojen ja alateemojen otsikoita

ja sisältöjä täsmennettiin ja tarvittaessa yhdisteltiin tai erotettiin toisistaan. Esimerkiksi "yksilön kokeman ulkopuolisuuden" alateemoja tarkennettiin edelleen erottamalla psykologiset kokemukset (esim. arvottomuuden tunne) ja sosiaaliset kokemukset (esim. vertaistuen puute). Teemojen sisäistä johdonmukaisuutta arvioitiin vertailemalla uudelleen alkuperäisiin aineistoihin, jotta varmistettiin, että teemat edustivat tarkasti aineistossa esiintyneitä näkökulmia.

Validointi ja luotettavuuden varmistaminen toteutettiin systemaattisella toistokoodauksella ja tutkijan oman analyysiprosessin kriittisellä reflektiolla. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että tutkija koodasi aineiston osia useaan kertaan ja vertasi näitä tuloksia aikaisempiin koodeihin varmistaakseen analyysin yhdenmukaisuuden ja objektiivisuuden. Lisäksi tutkija dokumentoi huolellisesti analyysin etenemistä sekä perusteli itselleen tekemänsä päätökset teema- ja alateematasolla suhteessa alkuperäiseen aineistoon. Tämä reflektiivinen ote varmisti analyysin läpinäkyvyyden ja vahvisti sen sisäistä johdonmukaisuutta sekä luotettavuutta.

Lopuksi analyysin tulokset raportoitiin tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen yhdistettynä narratiivisena kuvauksena, jossa riskitekijät, suojatekijät ja interventiomahdollisuudet esitettiin yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasoille jäsennettyinä teemoina. Tämä vaihe varmisti, että analyysi vastasi täysin tutkimuskysymyksiin ja että teoreettiset käsitteet ja empiiriset löydökset olivat johdonmukaisesti yhdistettävissä toisiinsa.

Analyysin suurimpiin haasteisiin kuuluivat käsitteiden moniselitteisyys sekä aineiston heterogeisuus. Monet avainkäsitteet, kuten "radikalisoituminen" ja "sosiaalinen identiteetti", saivat erilaisia merkityksiä eri tutkimuksissa, mikä ratkaistiin tukeutumalla vakiintuneisiin määritelmiin, jotka johdettiin aiemmasta tutkimuskirjallisuudesta. Aineiston heterogeisuuden aiheuttama haaste ratkaistiin temaattisella analyysillä, jossa eri tieteenalojen tutkimuksia ei tarkasteltu erikseen, vaan niiden sisältöjä analysoitiin temaattisina kokonaisuuksina suhteessa tutkimuskysymyksiin.

Näillä varmistusmenetelmillä toteutettu analyysi täyttää laadullisen tutkimuksen luotettavuuden ja validiteetin vaatimukset. Analyysin systemaattisuus ja läpinäkyvyys mahdollistavat sen, että tutkielma tuottaa perustellun ja kattavan näkemyksen nuorten väkivaltaisen radikalisoitumisen sosiaalisista riskitekijöistä ja suojaavista tekijöistä sekä tunnistaa käytännössä merkittäviä sosiaalityön interventiomahdollisuuksia yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla. Näin analyysi palvelee tehokkaasti tutkielman alkuperäisiä tutkimuskysymyksiä ja tavoitteita.

3.4 Tutkimuseettiset ja luotettavuuteen liittyvät kysymykset

Tämän tutkimuksen eettinen kestävyys perustuu siihen, että aineistona käytetään ainoastaan julkisesti saatavilla olevia tieteellisiä julkaisuja ja raportteja. Koska tutkimuksessa ei käsitellä henkilökohtaisia tietoja, haastatteluja tai muuta arkaluontoista aineistoa, siihen ei liity suoraan tutkittavien anonymiteettiin tai tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. (Israel & Hay, 2006, s. 5.) Tästä huolimatta aineiston valinnassa on noudatettu vastuullisen tieteellisen käytännön periaatteita, jotta tutkimus täyttää korkeimmat akateemiset ja eettiset standardit.

Tutkimuksessa käytetyt julkaisut on valittu siten, että ne täyttävät akateemiset laatuvaatimukset. Ensisijaisesti mukaan on otettu vertaisarvioidut artikkelit ja tieteelliset raportit, joiden metodologinen laatu on arvioitu kriittisesti. Lisäksi aineiston valinnassa on pyritty välttämään harhaanjohtavia tai puolueellisia lähteitä, jotka voisivat vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Julkaisujen mahdolliset metodologiset rajoitteet on otettu huomioon, jotta niiden vaikutus tutkimuksen johtopäätöksiin voidaan arvioida asianmukaisesti. (Nowell et al., 2017, s. 4.)

Yksi keskeinen eettinen näkökulma on ollut lähteiden objektiivisuuden arviointi ja mahdollinen ideologinen painottuneisuus. Radikalisoitumiseen ja ekstremismiin liittyvä tutkimus voi sisältää poliittisia ja yhteiskunnallisia intressejä, jotka voivat vaikuttaa tulkintakehyksiin ja johtopäätöksiin. Tästä syystä lähteiden kriittinen tarkastelu on ollut olennainen osa tutkimusprosessia. Erityisesti politiikan ja turvallisuusdiskurssin vaikutus tutkimuskenttään on huomioitu, jotta analyysi pysyy mahdollisimman neutraalina ja monitieteisesti perusteltuna. (Nowell et al., 2017, s. 3.)

Vaikka tutkimuksessa ei käsitellä yksilöiden henkilökohtaisia tietoja, sen aiheen sensitiivisyys tuo mukanaan tiettyjä eettisiä haasteita. Radikalisoituminen ja ekstremismi ovat yhteiskunnallisesti ja poliittisesti herkkiä aiheita, joiden tutkimuksessa on vältettävä leimaavia tai yksinkertaistavia tulkintoja. Tutkimuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että analyysi ei vahvista stereotyyppioita tai yhteiskunnallisia jakolinjoja, vaan tuo esiin ilmiön moniulotteisuuden ja sosiaalisten tekijöiden dynamiikan. (Tricco et al., 2018, s. 470.)

Tässä tutkimuksessa käytettiin myös tekoälytyökalua (OpenAI:n ChatGPT-4) analyysin tukena, mikä edellytti erityisten eettisten periaatteiden huomioimista. Tekoälyä hyödynnettäessä on tärkeää varmistaa, ettei tekoäly toimi itsessään tiedonlähteenä, vaan sen avulla tuotettu sisältö tarkastetaan ja validoidaan huolellisesti tutkijan toimesta. Helsingin yliopiston (2023) linjausten mukaisesti tekoälyn käytöstä on tässä tutkielmassa ilmoitettu avoimesti, ja lopullinen vastuu analyysistä ja sen oikeellisuudesta on ollut tutkijalla. Näin tekoälyn käyttö tukee eettisesti kestäväää ja korkeatasoista tutkimusprosessia.

Lisäksi tutkimusprosessissa on noudatettu Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suosituksia eettisestä tieteellisestä käytännöstä (TENK, 2023). Aineiston raportointi ja analyysi on toteutettu läpinäkyvästi, ja tutkimuksen metodologisista ratkaisuksista on kerrottu selkeästi, jotta lukijat voivat arvioida niiden luotettavuutta ja mahdollisia vinoumia. Tutkimuksen eettiset periaatteet tukevat vastuullista tiedon tuottamista ja hyödyntämistä, mikä varmistaa, että tutkimus ei vahvista eikä tuota uusia eettisiä ongelmia (Peters et al., 2015, s. 148).

Kartoittavalla kirjallisuuskatsauksella on kuitenkin myös tiettyjä rajoitteita, jotka tulee tunnistaa tulosten oikean tulkinnan ja luotettavuuden arvioimiseksi. Menetelmän keskeisimpiä rajoitteita ovat aineiston valinnan subjektiivisuus ja sen mahdollinen vaikutus tuloksiin. (Peters et al., 2015, s. 147.) Vaikka tiedonhaku on toteutettu järjestelmällisesti ja läpinäkyvästi, aineiston sisäänottokriteerit ja rajaukset voivat vaikuttaa siihen, millaisia tutkimuksia analyysiin lopulta sisällytetään. Lisäksi, koska katsauksessa tarkastellaan monialaista ja hajanaista tutkimuskenttää, osa olennaisista näkökulmista voi jäädä analyysin ulkopuolelle.

Aineiston analyysi toteutettiin temaattisen analyysin avulla, joka mahdollistaa monipuolisen tulkinnan, mutta ei ole täysin objektiivinen menetelmä. Koodauksen ja

teemojen muodostamisen prosessi on tutkijan tekemä tulkinta, mikä voi aiheuttaa mahdollisen harhan analyysissa. (Braun & Clarke, 2006, s. 80–84.) Nowell et al. (2017, s. 3–5) korostavat, että analyysin luotettavuuden varmistamiseksi tutkijan on pyrittävä systemaattiseen dokumentointiin, avoimuuteen sekä refleksiivisyyteen, sillä tutkija toimii itse analyysin instrumenttina. Riskitekijöiden ja suojatekijöiden luokittelu eri tasoille (yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntataso) perustuu tutkimuskirjallisuuden perusteella tehtyihin johtopäätöksiin, mutta joidenkin ilmiöiden osalta nämä rajaukset voivat olla joustavia ja päällekkäisiä.

Vinoumien vähentämiseksi tutkimuksessa hyödynnettiin useita keinoja. Kartoittavan katsauksen osalta varmistettiin tiedonhaun kattavuus ja systemaattisuus hyödyntämällä useita tietokantoja sekä tarkasti määriteltyjä sisäänottokriteerejä. Lisäksi temaattisen analyysin aikana pyrittiin minimoimaan tutkijan subjektiivisuutta vertaamalla esiin nousseita teemoja aiempaan tutkimukseen ja tarkistamalla, että luokittelut vastasivat analyysin tavoitteita. Tämä lähestymistapa vahvisti analyysin validiteettia ja varmisti, että tulokset perustuvat aineiston rakenteelliseen analyysiin eikä yksittäisiin, satunnaisiin havaintoihin.

Vaikka kartoittava katsaus ei arvioi yksittäisten tutkimusten metodologista laatua samalla tavoin kuin systemaattinen katsaus, sen keskeinen vahvuus on laaja, monitieteinen ja kattava katsaus tutkimuskenttään (Arksey & O'Malley, 2005, s. 21). Menetelmä mahdollistaa erilaisten tutkimustyyppien ja aineistojen sisällyttämisen analyysiin, mikä auttaa tunnistamaan keskeisiä käsitteitä, tutkimuksellisia trendejä sekä olemassa olevia aukkoja (Levac et al., 2010, s. 3).

Tuloksia ei kuitenkaan voida tulkita suoraan kausaalina selityksinä, vaan ne tarjoavat synteesin tutkimuskirjallisuudesta ja tunnistetuista yhteyksistä eri tekijöiden välillä. Tämä tarkoittaa, että tulosten soveltamisessa käytäntöön ja jatkotutkimuksen suunnittelussa on otettava huomioon nämä rajoitteet. Kokonaisuudessaan valittu menetelmä on kuitenkin perusteltu suhteessa tutkimuksen tavoitteisiin ja mahdollistaa ilmiön monipuolisen tarkastelun eettisesti kestäväällä tavalla.

4 Analyysi ja tulokset

4.1 Sosiaalisten tekijöiden dynamiikka radikalisoitumisessa

Tässä alaluvussa tarkastellaan, kuinka yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatason tekijät vaikuttavat väkivaltaisen radikalisoitumisen prosessiin. Painopiste on sosiaalisissa riski- ja suojaavissa tekijöissä, jotka voivat eri konteksteissa lisätä tai vähentää alttiutta ääriajattelulle. Tarkastelua ohjaa sosiaalisen identiteetin teoria, jota täydentää ekologinen systeemiteoria. Analyysi vastaa tutkimuksen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen ja jäsentyy kolmitasoisesti: yksilön kokemusten, yhteisöjen sosiaalisten verkostojen ja yhteiskunnallisten rakenteiden kautta.

Sosiaalisen identiteetin teoria auttaa ymmärtämään, kuinka eri tasojen tekijät muodostavat verkoston, jossa radikalisoituminen voi joko vahvistua tai heikentyä. Esimerkiksi yksilön kokema osattomuus voi johtaa sosiaaliseen eristäytymiseen ja altistaa ääri liikkeiden tarjoamille identiteeteille. (Doosje et al., 2016, s. 82.)

Yhteisötasolla riskitekijöitä voivat olla perhesuhteiden hauraus, vertaistuen puute ja kielteiset ryhmädynamiikat (McCauley & Moskalenko, 2017, s. 211), kun taas yhteiskuntatasolla rakenteellinen syrjintä, poliittinen epävarmuus ja eriarvoisuus voivat ruokkia vastakkainasettelua (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 799).

Vaikka analyysi hyödyntää kolmitasoista luokittelua, tasot eivät ole toisistaan irrallisia vaan muodostavat keskinäisriippuvaisen kokonaisuuden. Psykologiset mekanismit muotoutuvat yhteisötason vuorovaikutuksessa, joka kytkeytyy laajempiin yhteiskunnallisiin rakenteisiin (Bronfenbrenner, 1979; Tajfel & Turner, 1986). Radikalisoituminen tapahtuu aina suhteessa sosiaaliseen ympäristöön, ja sen ymmärtäminen sekä ehkäisy edellyttävät monitasoista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Tämä alaluku luo pohjan tutkimuksen seuraavassa vaiheessa tarkasteltaville interventiomahdollisuuksille ja tukee sosiaalityön käytännön keinoja vähentää radikalisoitumisen riskiä ja vahvistaa yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta. (Stanley & Guru, 2015, s. 354; Hogg & Adelman, 2013, s. 442.)

Alla oleva taulukko tiivistää kolmitasoisen analyysin sosiaaliset riski- ja suojaavat tekijät. Se jäsentää tutkimusaineistosta esiin nousseita keskeisiä ulottuvuuksia analyysin tueksi.

Taulukko 3. Radikalisoitumiseen vaikuttavat tekijät: yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntataso

Taso	Riskitekijät	Lähde	Suojaavat tekijät	Lähteet
Yksilö	Identiteettikriisi ja merkityksen puute	Campelo et al. (2018), Gøtzsche-Astrup (2018), Koehler (2020), Dryden (2017), Emmelkamp et al. (2020)	Vahva ja myönteinen identiteetti	Skiple (2020), Thijssen et al. (2024), Koehler (2020)
Yksilö	Mielenterveysongelmat ja traumakokemukset	Weine et al. (2017), Emmelkamp et al. (2020), Ponsot et al. (2018), Tóthová (2023), Wimelius et al. (2023)	Hyvä mielenterveys ja resilienssi	Ponsot et al. (2018), Thijssen et al. (2024), Tóthová (2023), Wimelius et al. (2023)
Yksilö	Sosiaalinen eristäytyneisyys ja yksinäisyys	Cherney et al. (2022), Haugstvedt (2022), Skiple (2020)	Yhteenkuuluvuuden tunne ja sosiaalinen tuki	Mattsson (2023), van de Weert & Eijkman (2018), Cherney & Belton (2021), Haugstvedt (2022)
Yksilö	Impulsiivisuus ja aggressiivisuus	Koehler & Fiebig (2019), Sestoft et al. (2017), Beelmann (2020), Thijssen et al. (2024) Gøtzsche-Astrup (2018)	Itsehillintä ja väkivallattomat konfliktinratkaisutaidot	Carthy et al. (2020), Stanley et al. (2018), Thijssen et al. (2024), Beelmann (2020)
Yksilö	Kognitiivinen joustamattomuus ja mustavalkoinen ajattelu	Dryden (2017), Ponsot et al. (2018), Lewis et al. (2025)	Kriittinen ajattelu ja kognitiivinen joustavuus	Carthy et al. (2020), Wimelius et al. (2023), Lewis et al. (2025)
Yksilö	Uskonnollinen ja hengellinen manipulointi	Koehler (2020), Berner (2022), Stanley et al. (2018)	Positiivinen hengellisyys ja uskonnollinen yhteisöllisyys	Skiple (2020), Ponsot et al. (2018), Maximov & Lovašová (2023)
Yhteisö	Ongelmalliset kiintymyssuhteet ja perhekonfliktit	Haugstvedt (2022), Thijssen et al. (2024), Tóthová (2023)	Turvalliset kiintymyssuhteet ja perheen tuki	Berner & Bertrand (2023), Mattsson (2023), Skiple (2020)
Yhteisö	Perheen ja läheisten kielteinen vaikutus	Cherney et al. (2022), Berner & Bertrand (2023), van de Weert & Eijkman (2018)	Perheen kriittinen ajattelu ja ennaltaehkäisevä keskustelu	Thijssen et al. (2024), Koehler & Fiebig (2019), Haugstvedt (2022)

Yhteisö	Vertaisryhmän negatiivinen vaikutus	Mattsson (2023), Cherney et al. (2022)	Terve vertaisryhmä ja yhteisöllinen osallistuminen	Skiple (2020), Berner & Bertrand (2023), Wimelius et al. (2023)
Yhteisö	Sosiaalinen syrjäytyminen ja yhteisön ulkopuolisuus	Berner & Bertrand (2023), Wimelius et al. (2023)	Monikulttuurinen vuoropuhelu ja osallistavat yhteisö rakenteet	Berner & Bertrand (2023), Thijssen et al. (2024)
Yhteisö	Radikalisoitunut verkkoyhteisö	Carthy et al. (2020), Koehler (2020), Beelmann (2020)	Verkossa tapahtuva mediakasvatus ja vastanarratiivit	Carthy et al. (2020), Wimelius et al. (2023), Cherney et al. (2022)
Yhteiskunta	Yhteisön sisäinen segregatiokehitys	Sestoft et al. (2017), Wimelius et al. (2023), Gøtzsche-Astrup (2018)	Sosiaalinen koheesio ja yhteistyö yli ryhmärajojen	Berner (2022), Koehler & Fiebig (2019)
Yhteiskunta	Eriarvoisuus ja syrjintä	Berner (2022), Stanley et al. (2018), Lewis et al. (2025)	Yhteiskunnallinen tasa-arvo ja syrjinnän ehkäisy	Wimelius et al. (2023), Berner & Bertrand (2023), Cherney & Belton (2021)
Yhteiskunta	Viranomaisten epäluottamus ja kokemus epäoikeudenmukaisuudesta	Stanley, Guru & Gupta (2018), Sestoft et al. (2017), Ellis et al. (2020)	Luottamus viranomaisiin ja oikeudenmukaisuuden kokemus	Berner (2022), Stanley et al. (2018), Koehler & Fiebig (2019)
Yhteiskunta	Työttömyys ja heikko koulutus	Cherney et al. (2022), Berner & Bertrand (2023), Beelmann (2020)	Työllisyys ja koulutusmahdollisuudet	Berner & Bertrand (2023), Koehler (2020)
Yhteiskunta	Kansainväliset konfliktit ja identiteetin polarisaatio	Tóthová (2023), Stanley et al. (2018), Campelo et al. (2018)	Globaalit rauhanrakentamismekanismit ja kansainvälinen diplomatia	Wimelius et al. (2023), Berner (2022), Koehler & Fiebig (2019)
Yhteiskunta	Ääriliikkeiden ideologinen leviäminen	Koehler (2020), Carthy et al. (2020), Lewis et al. (2025)	Demokraattiset arvot ja avoin keskustelukulttuuri	Stanley et al. (2018), Berner & Bertrand (2023)

4.1.1 Yksilötason tekijät

Identiteetin rakentuminen

Identiteetin rakentuminen on nuoruusiän keskeinen kehitystehtävä. Sen häiriintyminen voi lisätä alttiutta väkivaltaiselle radikalisoitumiselle etenkin tilanteissa, joissa nuori kokee ulkopuolisuutta ja syrjintää. Nuoruus on vaihe, jossa yksilö määrittää itseään suhteessa ympäristöönsä. Epävarmuuden kokemus voi lisätä tarvetta vahvoille ryhmäidentiteeteille ja mustavalkoisille maailmanselityksille. (Campelo et al., 2018; Gøtzsche-Astrup, 2018.)

Sosiaalisen identiteetin teorian mukaan yksilö rakentaa minäkäsitystään ryhmäsidosten kautta. Epävarmassa tilanteessa ääriyhmät voivat tarjota selkeän identiteetin, yhteisöllisyyden kokemuksen ja yksinkertaistetut vastaukset yksilön paikkaa ja yhteiskuntaa koskeviin kysymyksiin. (Koehler, 2020; Campelo et al., 2018; Tajfel & Turner, 1979.)

Useat eurooppalaiset tutkimukset osoittavat, että identiteettikriisi ja ulkopuolisuuden tunne altistavat ekstremismille. Drydenin (2017) analyysissä brittiläiset nuoret kuvailivat radikalisoitumista keinona saavuttaa status, kontrolli ja yhteenkuuluvuus. Samankaltaisia tuloksia on saatu Alankomaissa ja Tanskassa: niissä identiteettikriisit kytkeytyivät sosiaaliseen epävarmuuteen ja ulkopuolisuuden kokemukseen (Gøtzsche-Astrup, 2018; Emmelkamp et al., 2020).

Toisaalta vahva ja joustava identiteetti toimii suojaavana tekijänä. Norjalaisessa tutkimuksessa (Skiple, 2020) kuulumisen kokemus ja myönteiset yhteisösuhteet tukivat identiteetin vakautta ja vähensivät alttiutta ääriajattelulle. Hollantilaisessa seurantatutkimuksessa puolestaan havaittiin, että arvostuksen ja osallistumisen kokemukset suojasivat radikaaleilta ideologioilta (Thijssen et al., 2024). Koehler (2020) korostaa niin ikään, että monitasoinen identiteetti ja kyky toimia eri sosiaalisissa ympäristöissä vähentävät tarvetta hakeutua ääriryhmiin.

Mielenterveys, trauma ja resilienssi

Mielenterveyden ongelmat ja traumaattiset kokemukset voivat lisätä nuorten alttiutta väkivaltaiselle radikalisoitumiselle erityisesti silloin, kun ne yhdistyvät

merkityksellisyden puutteeseen ja turhautumiseen. Psykkiset häiriöt, kuten masennus, ahdistuneisuus ja PTSD, kasvattavat riskiä etenkin, jos nuori kokee elämänsä hallinnan tunteen heikentyneen. (Weine et al., 2017; Emmelkamp et al., 2020.) Esimerkiksi perheväkivalta, hyväksikäyttö ja syrjintä voivat syventää ulkopuolisuuden tunnetta ja haavoittuvuutta ääriajattelulle (Ponsot et al., 2018; Tóthová, 2023).

Emotionaalisesti haavoittuvat nuoret saattavat kokea ääriryhmien tarjoavan lohtua, psykologista turvaa ja selvyyttä elämään. Wimelius et al. (2023) kuvaavat, että radikaalit narratiivit voivat toimia selviytymisstrategiana erityisesti traumatisoituneille nuorille. Emmelkamp et al. (2020) havaitsivat, että radikalisoituminen voi näyttäytyä keinona palauttaa hallinnan tunne elämässä, joka koetaan kaoottiseksi ja epäoikeudenmukaiseksi.

Toisaalta psykologinen resilienssi voi suojata radikalisoitumiselta. Se rakentuu muun muassa turvallisista perhesuhteista, vertaistuesta ja mahdollisuudesta käsitellä traumaattisia kokemuksia. (Ponsot et al., 2018; Tóthová, 2023; Wimelius et al., 2023.) Thijssen et al. (2024) korostavat tunnesäätelytaitojen ja mustavalkoisen ajattelun vastustamiskyvyn merkitystä ääriliikkeiden viholliskuvien omaksumisen ehkäisyssä.

Sosiaalinen eristäytyneisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne

Sosiaalinen eristäytyneisyys ja yksinäisyys ovat toistuvasti tunnistettuja riskitekijöitä väkivaltaiselle radikalisoitumiselle. Yksinäisyys voi lisätä nuoren haavoittuvuutta ääriryhmien tarjoamille yksipuolisille identiteettimalleille ja mustavalkoisille maailmanselityksille. (Cherney et al., 2022.) Nuoruudessa sosiaaliset suhteet ovat keskeisiä identiteetin rakentumiselle, ja niiden puuttuminen voi ohjata yksilöä etsimään yhteenkuuluvuutta myös ääriliikkeistä (Haugstvedt, 2022). Skiple (2020) havaitsi, että kollektiivinen identiteetti ja selkeät ryhmäraajat voivat houkutella nuoria, jotka kokevat ulkopuolisuutta.

Radikalisoituminen ei ole vain ideologinen, vaan myös sosiaalinen ilmiö, jossa digitaalinen ympäristö voi toimia vahvistajana. Skiple (2020) kuvaa, kuinka eristyneet nuoret altistuvat verkossa ääriajattelulle, joka tarjoaa hyväksyntää ja

kiinnittymisen tunnetta. Cherney et al. (2022) tarkentavat, että homogeeniset verkkoyhteisöt voivat vahvistaa mustavalkoista ajattelua ja syventää radikalisoitumisprosessia.

SIT:n mukaan yksilö rakentaa minuuttaan ryhmäjäsenyyksien kautta. Kun nuorella ei ole riittäviä sosiaalisia siteitä, hän saattaa hakeutua ryhmiin, jotka antavat selkeän viitekehyksen ja emotionaalisen merkityksen elämälle. (Tajfel & Turner, 1979.) Haugstvedt (2022) havaitsi, että tämä riski korostuu erityisesti syrjinnän, epäoikeudenmukaisuuden tai turhautumisen kokemusten yhteydessä.

Yhteenkuuluvuuden tunne ja sosiaalinen tuki toimivat puolestaan suojaavina tekijöinä. Mattssonin (2023) mukaan jo yhden luotettavan aikuisen tai merkityksellisen vertaiskontaktin olemassaolo voi vähentää nuoren riskiä ajautua ääriajattelun piiriin. Van de Weert & Eijkman (2018) toteavat, että perhe, vertaisryhmät ja kouluyhteisö voivat ehkäistä ulkopuolisuuden kokemusta. Samoin Cherney & Belton (2021) korostavat, että sosiaalinen tuki mahdollistaa vaihtoehtoisia ryhmäjäsenyyksiä ilman, että tarvitsee turvautua ääriliikkeisiin.

Kansainväliset tutkimukset viittaavat johdonmukaisesti siihen, että sosiaalinen eristäytyneisyys lisää riskiä, kun taas merkitykselliset ihmissuhteet vahvistavat resilienssiä ääriajattelua vastaan. Riskitekijät ja suojaavat tekijät kietoutuvat toisiinsa. Mitä vahvempi yhteys nuorella on toisiin ihmisiin, sitä vähemmän tilaa ääriajattelun luomalle identiteetille jää. (Skiple, 2020; Cherney et al., 2022; Van de Weert & Eijkman, 2018.)

Impulsiivisuus, aggressiivisuus ja itsehillintä

Impulsiivisuus ja aggressiivisuus ovat keskeisiä yksilötason riskitekijöitä väkivaltaiselle radikalisoitumiselle, sillä ne voivat lisätä alttiutta hyväksyä ääriajattelua ja toimia sen mukaisesti (Koehler & Fiebig, 2019). Heikko impulssikontrolli, alhainen ärsytyskynnys ja tunteidensäätelyvaikeudet altistavat vihamielisille ideologioille ja vaikeuttavat epäoikeudenmukaisuuden kokemusten käsittelyä (Sestoft et al., 2017; Beelmann, 2020). Tämä kehityskulku voi johtaa viholliskuvien rakentumiseen ja kostomotiiveihin.

Thijssen et al. (2024) kuvaavat katsauksessaan, että impulsiivisuus ja aggressionhallinnan vaikeudet ovat yleisempiä radikalisoituneilla naisilla kuin verrokkiryhmien nuorilla naisilla. Gøtzsche-Astrupin (2018) tutkimuksessa havaittiin, että aggressiivisuuteen taipuvaiset yksilöt omaksuvat helpommin vihapuhetta ja ryhmien välistä vastakkainasettelua tukevia tulkintoja. Beelmannin (2020) radikalisoitumisen sosiaalikehityksellinen malli yhdistää tunteidensäätelyn puutteet radikalisoitumisalttiuteen erityisesti lapsuuden ja nuoruuden sosiaalistumisprosessien kautta.

Itsehillintä voi toimia suojaavana tekijänä, erityisesti tilanteissa, joissa nuori kohtaa ristiriitoja tai turhautumista. Carthy et al. (2020) totesivat, että hyvä impulssikontrolli ja tunnesäätely voivat ehkäistä väkivaltaisten ratkaisumallien omaksumista. Stanley et al. (2018) painottivat konfliktien väkivallattoman käsittelyn ja omista reaktioista vastuun ottamisen tärkeyttä nuoren kyvylle vastustaa ääriyhmien vaikutusta. Tutkimustulokset viittaavat johdonmukaisesti siihen, että impulsiivisuus ja aggressiivisuuden säätelyn vaikeudet lisäävät riskiä, kun taas itsehillintä on keskeinen suojaava tekijä erityisesti nuorten kohdalla (Thijssen et al., 2024; Beelmann, 2020; Stanley et al., 2018).

Kognitiivinen joustavuus ja kriittinen ajattelu

Väkivaltaiseen radikalisoitumiseen liittyy usein ajattelun jäykkyys ja mustavalkoinen maailmankuva, jossa yhteiskunta nähdään vastakkainasettelun – “me vastaan he” – kautta (Dryden, 2017). Tällainen ajattelutapa voi vahvistaa viholliskuvia ja ideologista ehdottomuutta, jolloin yksinkertaistetut narratiivit tarjoavat näennäisen selkeitä vastauksia monimutkaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin (Ponsot et al., 2018). Mustavalkoinen ajattelu estää yksilöä kyseenalaistamasta omia uskomuksiaan ja lisää alttiutta ideologiselle manipuloinnille (Lewis et al., 2025).

Kognitiivinen joustavuus – kyky tarkastella asioita useista näkökulmista ja sopeutua uuteen tietoon – toimii keskeisenä suojaavana tekijänä. Tutkimusten mukaan heikko kognitiivinen joustavuus rajoittaa yksilön kykyä arvioida kriittisesti omia käsityksiään ja altistaa hänet ehdottomien ryhmien vaikutukselle (Lewis et al., 2025; Ponsot et al., 2018). Ranskassa toteutetussa analyysissä havaittiin, että kognitiivisesti

jäykät yksilöt hyväksyvät helpommin yksiselitteisiä ratkaisuja ja sitoutuvat ideologisesti ehdottomiin ryhmiin (Ponsot et al., 2018).

Kriittinen ajattelu tukee yksilön kykyä vastustaa ääriajattelua. Iso-Britanniassa Carthy et al. (2020) korostavat, että kriittinen ajattelu auttaa nuoria tunnistamaan virhepäätelmiä ja arvioimaan näkökulmien moninaisuutta. Ruotsalaisessa viranomaistutkimuksessa puolestaan havaittiin, että kriittisen ajattelun puute oli tyypillistä radikalisoituneille nuorille (Wimelius et al., 2023).

Kognitiivinen joustavuus mahdollistaa uuden tiedon omaksumisen ilman uhkaa omalle identiteetille, mikä on erityisen tärkeää digitaalisessa ympäristössä. Ääriliikkeet hyödyntävät propagandaa ja vahvistusharjoja, jotka kohdistuvat erityisesti niihin, joilla on rajalliset valmiudet tarkastella ideologista sisältöä kriittisesti. (Carthy et al., 2020; Wimelius et al., 2023.) Kun yksilö kykenee erottamaan yksipuoliset narratiivit, hänen vastustuskykynsä ääriajattelua kohtaan vahvistuu.

Kansainväliset tutkimukset osoittavat johdonmukaisesti, että kognitiivisen joustavuuden ja kriittisen ajattelun puute on toistuva teema radikalisoitumista selittävässä aineistoissa (Ponsot et al., 2018; Lewis et al., 2025; Wimelius et al., 2023). Näiden taitojen vahvistaminen voi tarjota yksilölle välineitä käsitellä epävarmuutta, epäoikeudenmukaisuutta ja yhteiskunnallista vastakkainasettelua ilman, että hän turvautuu ehdottomiin ideologioihin.

Hengellisyys ja uskonnolliset yhteisöt

Hengellisyys ja uskonnollisuus voivat joko suojata yksilöä radikalisoitumiselta tai altistaa sille – riippuen niiden tulkinnasta ja yhteisöllisestä kontekstista. Uskonnolla itsessään ei ole radikalisoivaa vaikutusta, mutta sen poliittinen tai ideologinen väärinkäyttö voi lisätä vastakkainasettelua ja ääriajattelun omaksumista. (Koehler, 2020.) Stanley et al. (2018) osoittavat eurooppalaisten tapaustutkimusten perusteella, että erityisesti heikon uskonnollisen lukutaidon omaavat tai merkitystä ja yhteisöä etsivät nuoret ovat alttiita yksipuolisille ja vihamielisille narratiiveille. Samalla heidän tuloksensa viittaavat siihen, että uskonnollinen retoriikka voi toimia myös radikalisoivia kehityskulkuja haastavana voimana.

Radikalisoitumisalttiutta lisäävät tilanteet, joissa hengellisiä käsityksiä käytetään ulkoryhmien demonisointiin ja ideologiseen oikeuttamiseen. Ääriryhmät voivat esittää uskonnollisia tekstejä historiallisesta kontekstistaan irrotettuina ja ehdottomina toimintavelvoitteina (Berner, 2022; Koehler, 2020). Bernerin (2022) analyysi eurooppalaisista islamistisista ääriliikkeistä tuo esiin, miten uskonnollinen kieli kehystetään poliittisten päämäärien tueksi. Tällaiset tulkinnat vetoavat erityisesti nuoriin, jotka kokevat epäoikeudenmukaisuutta tai identiteettikriisiä (Stanley et al., 2018).

Toisaalta rakentava hengellisyys voi vahvistaa resilienssiä radikalisoitumista vastaan. Ranskalaiset ja norjalaiset tutkimukset osoittavat, että suvaitsevaisuutta, eettistä vastuuta ja kriittistä ajattelua korostava uskonnollinen identiteetti suojaa ideologiselta manipuloinnilta. (Ponsot et al., 2018; Skiple, 2020.) Maximovin ja Lovašová (2023) slovakialainen kyselytutkimus puolestaan osoittaa, että reflektiiviseen ja suvaitsevaan nuorisotoimintaan osallistuneet nuoret olivat vähemmän alttiita radikalisoitumiselle.

Uskonnolliset yhteisöt ja hengelliset johtajat voivat toimia vastanarratiivien välittäjinä tukemalla uskonnollista lukutaitoa ja haastamalla yksipuolisia uskontulkintoja (Stanley et al., 2018; Skiple, 2020). Avoin keskustelu uskonkysymyksistä vähentää ehdottomien tulkintojen houkutusta ja tukee identiteetin rakentumista ilman ääriajattelua (Ponsot et al., 2018).

Koehlerin (2020) traumapsykologisen näkökulman mukaan ääriryhmien hengellinen retoriikka vetoaa usein nuorten psykologisiin haavoihin. Tällöin myönteinen hengellinen yhteisö voi tarjota vaihtoehtoisen identiteettikehyksen ja emotionaalista tukea. Näin ollen uskonnollinen identiteetti voi toimia sekä suojaavana että altistavana tekijänä sen mukaan, miten se rakentuu yksilöllisellä ja yhteisöllisellä tasolla.

4.1.2 Yhteisötason tekijät

Perhe- ja kiintymyssuhteet

Perhe on yksilön ensisijainen sosiaalistumisympäristö, jossa arvot ja maailmankuva alkavat rakentua. Perhesuhteet voivat suojata tai altistaa radikalisoitumiselle riippuen tunnesiteistä ja kasvatuksellisista arvoista. (Haugstvedt, 2022; Thijssen et al., 2024.) Tutkimukset viittaavat siihen, että ongelmalliset kiintymyssuhteet, perhekonfliktit ja emotionaalinen etäisyys voivat ohjata nuorta etsimään hyväksyntää perheen ulkopuolelta, mukaan lukien ääriyhmistä (Tóthová, 2023; Thijssen et al., 2024).

Turvattomat kiintymyssuhteet voivat lisätä alttiutta radikalisoitumiselle luomalla emotionaalisen tyhjiön, jonka ääriyhmät voivat täyttää. Haugstvedt (2022) havaitsi tapaustutkimuksissaan, että ristiriitaiset tai välttelevät kiintymyssuhteet voivat johtaa tarpeeseen rakentaa identiteettiä ulkopuolisten ryhmien kautta. Tóthová (2023) kuvaa slovakialaista aineistoa, jossa ekstremistiset näkemykset tarjoavat turvaa ja kuulumista. Thijssen et al. (2024) puolestaan korostavat, että autoritaarinen ja emotionaalisesti etäinen kasvatusta voi heikentää itsesäätelyä ja vahvistaa mustavalkoista ajattelua.

Turvalliset kiintymyssuhteet sen sijaan voivat toimia merkittävinä suojaavina tekijöinä. Mattssonin (2023) mukaan nuoret, jotka kokevat tullessa kuulluiksi ja tuetuiksi perheessä, ovat vähemmän alttiita radikalisoivalle vaikutukselle. Skiple (2020) havaitsi, että perheen tarjoama yhteenkuuluvuus vahvistaa sosiaalista resilienssiä. Berner & Bertrand (2023) tuovat esiin, että avoin vuorovaikutus, mielipiteiden ilmaisu ja neuvottelukulttuuri tukevat nuoren valmiuksia vastustaa ääriajattelua.

Perheen ideologinen kehys ja kriittinen keskustelukulttuuri

Perheen ideologinen kehys ja keskustelukulttuuri voivat joko suojata yksilöä radikalisoitumiselta tai vahvistaa alttiutta sille. Poliittiset ja uskonnolliset näkemykset, suhtautuminen ulkoryhmiin ja auktoriteetteihin vaikuttavat siihen, miten nuori rakentaa käsitystä itsestään ja yhteiskunnasta. (Cherney et al., 2022; van de Weert & Eijkman, 2018.) Tutkimukset viittaavat siihen, että kasvatustyöympäristö, jossa korostuvat mustavalkoinen ajattelu ja epäluottamus instituutioita kohtaan, voi lisätä haavoittuvuutta erityisesti silloin, kun kriittinen ajattelu tukahdutetaan ja kasvatusta perustuu auktoriteettiin (Berner & Bertrand, 2023).

Tämä riski voimistuu, kun ideologiset käsitykset yhdistyvät emotionaaliseen etäisyyteen ja ankaraan kurinpitoon. Cherney et al. (2022) kuvasivat, että nuoret voivat sisäistää ääriajattelua osana perhesosialisaatiota, mikäli maailmankuvia ei opetella jäsentämään kriittisesti. Van de Weert & Eijkman (2018) totesivat, että perheen ideologinen kehys voi kiihdyttää tai ehkäistä radikalisoitumista sen mukaan, kuinka paljon tilaa ajattelun kehittymiselle annetaan. Deradikalisaatio-ohjelmissa perheen ideologiset siteet ja yhteydet ääriliikkeisiin ovat toistuvasti altistavia tekijöitä (Thijssen et al., 2024).

Sen sijaan avoin ja kriittinen perhekeskustelu voi suojata radikalisoitumiselta. Koehler & Fiebig (2019) painottavat, että nuorten rohkaiseminen monipuoliseen ajatteluun ehkäisee altistumista radikaaleille vaikutteille. Thijssen et al. (2024) kuvaavat kriittisen keskustelukulttuurin yhteyden nuoren kognitiiviseen joustavuuteen ja kykyyn vastustaa mustavalkoisia ideologioita, erityisesti silloin kun yhteiskunnallisia kysymyksiä käsitellään reflektiivisesti ja moniäänisesti.

Lisäksi mediakriittisyys ja informaatiolukutaito ovat osa tätä suojaavaa kulttuuria. Haugstvedtin (2022) havaitsi, että vanhempien aktiivinen rooli nuoren mediakasvatuksessa voi suojata propagandalta ja rekrytointiyrityksiltä. Lewis et al. (2025) korostavat, että kriittinen suhtautuminen digitaalisiin sisältöihin tukee nuoren kykyä erottaa luotettavat lähteet manipuloivista ääri-narratiiveista. Tämä suojaa erityisesti verkkovälitteistä radikalisoitumista vastaan.

Vertaisryhmät ja yhteisöllinen osallistuminen

Vertaisryhmät ovat keskeisiä sosiaalistumisen areenoita, joissa nuorten identiteetti ja maailmankuva rakentuvat. Ryhmädynamiikka voi tukea tai ehkäistä radikalisoitumista sen mukaan, millaisia arvoja ja normeja ryhmä vahvistaa. (Mattsson, 2023.) Sosiaalinen hyväksyntä ja yhteenkuuluvuuden tunne ovat nuorten käyttäytymisen keskeisiä motivaattoreita, mikä tekee vertaisryhmistä merkityksellisiä radikalisoitumisen dynamiikan kannalta (Cherney et al., 2022).

Negatiiviset vertaisryhmät voivat lisätä ääriajattelun riskiä, erityisesti silloin kun ryhmäidentiteetti rakentuu vastakkainasettelulle ja ulkoryhmien demonisoinnille.

Tällöin yksilöt voivat omaksua ideologisia normeja kyseenalaistamatta niitä, ja ryhmän tarjoama yhteenkuuluvuus voi korvata muun sosiaalisen tuen. (Mattsson, 2023; Cherney et al., 2022.) Tämä vaikeuttaa irtautumista ääriryhmästä.

Positiiviset vertaisryhmät taas voivat toimia suojaavina tekijöinä. Skiple (2020) kuvaa ruotsalaisessa ehkäisyohjelmassa, miten moniarvoisuutta ja väkivallattomia arvoja painottava ryhmätoiminta tukee sosiaalista kiinnittymistä ilman radikalisoitumisriskiä. Berner & Bertrand (2023) sekä Wimelius et al. (2023) tuovat esiin, että monimuotoiset ryhmäympäristöt vahvistavat kriittistä ajattelua ja torjuvat yksipuolisia narratiiveja.

Yhteisöllinen osallistuminen luo nuorille rakentavia kiinnittymisen tapoja yhteiskuntaan. Cherney & Belton (2021) havaitsivat, että harrastukset ja vapaaehtoistyö vahvistavat nuorten osallisuuden kokemusta ja ehkäisevät ulkopuolisuuden tunnetta. Ryhmäperustaiset kokemukset merkityksellisyydestä ja yhteenkuuluvuudesta ovat keskeisiä tekijöitä niin radikalisoitumisen synnyssä kuin siltä suojautumisessakin.

Sosiaalinen syrjäytyminen ja osallistavat yhteisöstruktuurit

Sosiaalinen syrjäytyminen lisää radikalisoitumisalttiutta erityisesti silloin, kun yksilö kokee, ettei hänellä ole paikkaa yhteiskunnassa tai vaikutusmahdollisuuksia omaan elämäänsä (Berner & Bertrand, 2023). Tämä voi liittyä taloudelliseen, sosiaaliseen tai kulttuuriseen ulkopuolisuuteen, joka vahvistaa marginaalisuuden kokemusta ja ohjaa hakeutumaan vaihtoehtoisiin yhteisöihin, myös ääriryhmiin (Wimelius et al., 2023).

Radikalisoituminen ei ole vain yksilötason prosessi, vaan siihen liittyy myös yhteisötason ulkopuolisuuden kokemuksia. Gøtzsche-Astrupin (2018) sekä Bernerin ja Bertrandin (2023) mukaan systemaattisesti marginalisoidut ryhmät tai alueet muodostavat otollisen kontekstin radikaalin ajattelun syntymiselle ja ääriliikkeiden rekrytoinnille. Esimerkiksi Ranskan ja Belgian alueellinen eriytyminen, korkea työttömyys ja heikko sosiaalinen liikkuvuus voivat ruokkia koettua epäoikeudenmukaisuutta (Berner & Bertrand, 2023).

Epäluottamus instituutioita kohtaan on usein syrjäytymisen seurausta. Yksilöt saattavat kokea, ettei yhteiskunta tarjoa reiluja mahdollisuuksia onnistumiseen tai osallisuuteen. Tämä voi vahvistaa mustavalkoista ajattelua ja tehdä ääriliikkeiden narratiiveista emotionaalisesti vetoavia. (Berner & Bertrand, 2023.) Joissakin yhteisöissä radikalisoituminen näyttää jopa oikeutettuna vastauksena koettuun epäoikeudenmukaisuuteen.

Syrjäytymisriskejä voidaan kuitenkin torjua yhteiskunnallisilla rakenteilla. Osallistavat yhteisörakenteet, kuten monikulttuurinen vuoropuhelu ja paikallisyhteistyö, voivat lisätä sosiaalista koheesiota ja ehkäistä polarisaatiota. (Thijssen et al., 2024; Berner & Bertrand, 2023.) Wimelius et al. (2023) korostavat, että tasavertaiset kohtaamiset voivat vahvistaa keskinäistä luottamusta.

Osallisuuden kokemus on keskeinen suojaava tekijä. Matalan kynnyksen osallistumismahdollisuudet – kuten nuorisovaltuustot, yhteisöprojektit ja kansalaisfoorumit – voivat vahvistaa nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja ehkäistä ääriajattelun vetovoimaa. (Thijssen et al., 2024.) Osallistumisen kautta syntyvä merkityksellisyys voi toimia vastavoimana ulkopuolisuuden kokemukselle.

Radikalisoitunut verkko yhteisö ja mediaympäristö

Internet ja sosiaalinen media ovat keskeisiä ympäristöjä, joissa ääriliikkeet levittävät ideologioitaan ja rakentavat yhteenkuuluvuutta. Verkon erityispiirteet – kuten anonymiteetti, algoritmien suodattama sisältö ja kaikkukammioilmiö – luovat suljettuja informaatioiloja, joissa mustavalkoinen ajattelu syvenee ja vaihtoehtoiset näkökulmat jäävät ulkopuolelle. (Beermann, 2020; Carthy et al., 2020.) Sosiaalisesti eristäytyneet yksilöt voivat löytää verkosta emotionaalista merkitystä, mutta altistuvat samalla radikalisoiville vaikutteille (Koehler, 2020).

Verkkoympäristö toimii sekä ideologisen tukiverkoston että toiminnallisena alustana. Cherney et al. (2022) havaitsivat australialaisessa aineistossa, että nuoret kohtaavat ekstremistisiä ideologioita usein verkossa – esimerkiksi keskustelupalstoilla ja chat-ryhmissä. Koehlerin (2020) mukaan internet kiihdyttää ideologioiden leviämistä ja mahdollistaa globaalin radikalisoitumisen. Suljetut vuorovaikutusrakenteet, joissa vihamieliset käsitykset vahvistuvat keskinäisen

hyväksynnän kautta, voivat normalisoida ääriajattelua ja sitouttaa yksilön ryhmään (Beelmann, 2020).

Verkkoradikalisaatio on laajasti tunnistettu ilmiö, jonka tutkimus korostaa digitaalisen tilan vaikutusta identiteetin muotoutumiseen ja yhteisöllisyyteen. Haavoittuvassa asemassa olevat nuoret voivat kokea verkon tarjoaman kollektiivisen identiteetin korvaavan perinteiset yhteenkuuluvuuden muodot. (Cherney et al., 2022; Wimelius et al., 2023.) Tämä selittää, miksi ideologinen altistuminen verkossa voi johtaa myös konkreettiseen toimintaan.

4.1.3 Yhteiskuntatason tekijät

Segregaatio ja sosiaalinen koheesio

Segregaatio voi heikentää yhteisöjen resilienssiä ja lisätä radikalisoitumisalttiutta. Fyysiset, sosioekonomiset ja kulttuuriset rajat vahvistavat erillisyyden kokemusta ja vähentävät ryhmien välistä vuorovaikutusta, mikä heikentää sosiaalista koheesiota ja ruokkii vastakkainasettelua. (Gøtzsche-Astrup, 2018; Wimelius et al., 2023.) Tällöin epäluottamus ulkoryhmiin kasvaa ja yhteiskunnallinen integraatio heikentyy (Sestoft et al., 2017).

Segregaation vaikutuksia on dokumentoitu erityisesti Molenbeekin kaltaisissa alueellisissa konteksteissa, joissa korkea työttömyys, palvelujen puute ja rakenteellinen eriarvoisuus lisäävät ulkopuolisuuden kokemusta ja altistavat radikalisoivalle narratiiville (Berner & Bertrand, 2023). Segregaatio vaikuttaa suoraan sosiaalisen identiteetin rakentumiseen ja kokemukseen osallisuudesta. Useat tutkimukset osoittavat, että näissä ympäristöissä korostuvat mustavalkoinen ajattelu ja oikeutuksen kokemus ääriajattelulle. (Wimelius et al., 2023; Gøtzsche-Astrup, 2018.)

Sosiaalinen koheesio toimii vastavoimana segregaatiolle. Ryhmien välinen vuorovaikutus voi vähentää ennakkoluuloja ja vahvistaa yhteisöllistä luottamusta, mikä heikentää ääriliikkeiden houkuttelevuutta. (Berner, 2022.) Yhteisöjen resilienssi liittyy siihen, kuinka aktiivisesti ne torjuvat segregaatiota ja vahvistavat yhteenkuuluvuuden kokemuksia (Thijssen et al., 2024; Wimelius et al., 2023).

Rakenteellinen eriarvoisuus ja koettu epäoikeudenmukaisuus

Rakenteellinen eriarvoisuus voi lisätä radikalisoitumisalttiutta etenkin silloin, kun yksilö kokee syrjintää tai yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta.

Ulkopuolisuuden tunne heikentää kiinnittymistä valtakuntaan ja voi ohjata kohti ryhmiä, jotka tarjoavat vaihtoehtoisia identiteettejä. (Berner, 2022; Stanley et al., 2018.) Tämä korostuu erityisesti toisen polven maahanmuuttajilla, jotka kokevat jäävänsä kahden kulttuurin väliin (Berner, 2022).

Koettu epäoikeudenmukaisuus voi liittyä rajoittuviin koulutus- ja työmahdollisuuksiin, viranomaisten syrjivään kohteluun tai institutionaalisiin esteisiin. Tällaiset kokemukset voivat synnyttää halun ilmaista tyytymättömyyttä radikaalien ideologioiden kautta. (Lewis et al., 2025; Stanley et al., 2018.) Toistuva syrjintä lisää alttiutta mustavalkoiselle ajattelulle ja viholliskuvien omaksumiselle (Thijssen et al., 2024).

Eriarvoisuutta voidaan jäsentää myös *suhteellisen deprivaaation teorian* avulla, joka korostaa koetun epätasa-arvon merkitystä suhteessa muihin yksilöihin pikemminkin kuin absoluuttista köyhyyttä (Gurr, 1970). Tämä selittää, miksi myös länsimaissa syntyneet, mutta syrjintää kokevat nuoret voivat radikalisoitua (Berner, 2022). Tasa-arvon kokemus puolestaan suojaa radikalisoitumiselta. Oikeudenmukaiseksi koettu kohtelu vähentää vastaanottavuutta polarisoituneille uskomuksille. (Cherney & Belton, 2021; Berner & Bertrand, 2023.) Sosiaalinen oikeudenmukaisuus lisää luottamusta instituutioihin ja vähentää tarvetta hakeutua ääri vaihtoehtoihin (Wimelius et al., 2023).

Viranomaisluottamus ja oikeudenmukaisuuden kokemus

Epäluottamus viranomaisiin ja kokemus epäoikeudenmukaisuudesta voivat lisätä alttiutta radikalisoitumiselle erityisesti, kun poliisin, oikeuslaitoksen tai hallinnon toiminta koetaan syrjiväksi tai mielivaltaiseksi. Luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin vaikuttaa siihen, kokeeko yksilö olevansa osa yhteiskuntaa vai sen ulkopuolella. (Stanley et al., 2018; Ellis et al., 2020; Sestoft et al., 2017.)

Tutkimuksissa on havaittu, että esimerkiksi poliisin etninen profilointi voi heikentää erityisesti nuorten luottamusta viranomaisiin ja lisätä alttiutta radikalisoitumiselle.

Alueilla, joilla institutionaalinen luottamus on matala, jihadistiryhmien rekrytointi on ollut aktiivisempaa. Tämä viittaa rakenteellisen epäoikeudenmukaisuuden yhteyteen ääriajatteluun. (Stanley et al., 2018; Ellis et al., 2020.)

Koettu epäoikeudenmukaisuus voi vahvistaa ‘me vastaan he’ -asetelmaa. Tämä asetelma ruokkii vihamielisyyttä instituutioita kohtaan ja lisää houkutusta radikaaleihin yhteisöihin, joissa esitetään yksinkertaistettuja selityksiä ja tarjotaan yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Sestoft et al., 2017; Stanley et al., 2018.) Toisaalta viranomaisluottamus ja kokemus oikeudenmukaisesta kohtelusta voivat suojata radikalisoitumiselta. Kun viranomaiset kohtelevat kansalaisia kunnioittavasti ja perustellen, kokemus hyväksytyksi tulemisesta vahvistuu ja väkivaltaisten ratkaisujen vetovoima heikkenee. (Koehler & Fiebig, 2019; Stanley et al., 2018.) Luottamus viranomaisiin voi lisätä sitoutumista yhteiskuntaan ja heikentää ääri-narratiivien vaikutusta (Berner, 2022).

Kansainväliset konfliktit ja diplomatia

Kansainväliset konfliktit voivat lisätä radikalisoitumisalttiutta vahvistamalla ryhmien välistä vastakkainasettelua ja heikentämällä luottamusta yhteiskunnallisiin instituutioihin (Stanley et al., 2018; Tóthová, 2023). Globalisoituneessa mediaympäristössä nuoret altistuvat reaaliaikaisesti maailmanlaajuisille tapahtumille usein ilman kontekstia tai kriittistä medialukutaitoa, mikä voi johtaa tunnepitoisiin reaktioihin ja yksinkertaistaviin tulkintoihin (Wimelius et al., 2023). Riski korostuu, kun tapahtumat koetaan uhkaavina oman viiteryhmän kannalta tai vahvistavina aiempaa syrjinnän ja ulkopuolisuuden kokemusta (Tóthová, 2023).

Historialliset esimerkit, kuten Syyrian ja Irakin konfliktien vaikutukset eurooppalaisiin muslimiyhteisöihin, osoittavat, että globaalit jännitteet voivat heijastua paikalliseen radikalisoitumiseen. Median ja kansainvälisten toimijoiden narratiivit voivat rakentaa vastakkainasettelua esimerkiksi “lännen” ja “islamilaisen maailman” välille, mikä vahvistaa viholliskuvia. (Stanley et al., 2018; Tóthová, 2023.)

Sosiaalisen identiteetin teorian mukaan konfliktit voivat vaikuttaa identiteetin rakentumiseen: kun ryhmää koetaan sorrettavan, identiteetti voi jäsentyä vastakkainasettelun kautta. Diaspora- ja maahanmuuttajayhteisöissä samastuminen

alkuperämaan konflikteihin voi syventää juurettomuuden kokemusta ja lisätä alttiutta radikaaleille ideologioille. (Stanley et al., 2018.)

Konfliktit voivat kuitenkin myös vahvistaa suojaavia mekanismeja. Kansalliset ja kansainväliset diplomatian muodot voivat tarjota väkivallattomia tapoja konfliktien käsittelyyn ja heikentää ääriliikkeiden narratiivien vetovoimaa. (Wimelius et al., 2023; Berner, 2022.) Johdonmukainen ja oikeudenmukainen kriisinhallinta voi lisätä luottamusta globaalien toimijoiden ratkaisuvaltaan (Koehler & Fiebig, 2019).

Kriittinen medialukutaito ja globaalikasvatus voivat vahvistaa nuorten kykyä tarkastella konflikteja moninäkökulmaisesti ja kyseenalaistaa yksinkertaistetut selityskehykset (Berner, 2022; Koehler & Fiebig, 2019). Yhteisötasolla toteutetut dialogihankkeet ja kasvatukselliset toimet, joissa nuoret käsittelevät konflikteja turvallisessa ja reflektiivisessä ilmapiirissä, voivat lisätä resilienssiä ja ehkäistä radikalisoitumista (Wimelius et al., 2023).

Radikaali ideologia ja demokraattinen resilienssi

Radikaalit ideologiat voivat lisätä radikalisoitumisalttiutta tarjoamalla mustavalkoisia selityksiä yhteiskunnallisille ongelmille ja oikeuttamalla väkivaltaisia toimintamalleja (Koehler, 2020; Carthy et al., 2020; Tóthová, 2023). Ne leviävät erityisesti digitaalisen median, yhteisöverkostojen ja poliittisen retoriikan kautta, mikä voi normalisoida ääriajattelua ja vahvistaa viholliskuvia – erityisesti silloin, kun yksilö kokee ulkopuolisuutta tai epäoikeudenmukaisuutta (Wimelius et al., 2023).

Ääriliikkeet hyödyntävät näitä kokemuksia tarjoamalla selitysmalleja, joissa yhteiskunnalliset ongelmat nähdään järjestelmällisen syrjinnän seurauksena (Koehler, 2020; Tóthová, 2023). Ideologinen tarjonta on erityisen vaikutusvaltaista, kun demokraattiset osallistumiskanavat koetaan heikoiksi tai epäuskottaviksi (Wimelius et al., 2023). Sosiaalisen identiteetin teorian mukaan ideologinen polarisaatio syventää ryhmien välisiä rajoja, jolloin ääriajattelu nivoutuu ryhmäidentiteettiin (Tóthová, 2023). Radikalisoituminen kytkeytyy myös poliittiseen ulkopuolisuuteen ja osallistumismahdollisuuksien rajallisuuteen. Se ei ole pelkästään yksilöllinen prosessi (Berner, 2022).

Demokraattinen resilienssi toimii suojaavana tekijänä. Se tarkoittaa kykyä kohdata ristiriitoja väkivallattomasti, arvioida tietoa kriittisesti ja osallistua rakentavasti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Stanley et al. (2018) havaitsivat, että nuorten osallistuminen demokraattisiin prosesseihin vähentää alttiutta ääriajattelulle. Demokraattisten arvojen sisäistäminen ja osallistumiskanavien saavutettavuus heikentävät radikaalien ideologioiden vetovoimaa (Wimelius et al., 2023; Berner, 2022).

Kriittinen mediakasvatus, ihmisoikeus- ja kansalaiskasvatus ovat keskeisiä resilienssiä tukevia tekijöitä. Ne auttavat tunnistamaan disinformaatiota ja vastustamaan manipuloivia narratiiveja. (Wimelius et al., 2023.) Koulutuksen ja poliittisen lukutaidon rooli on erityisen tärkeä nuorilla, sillä ne tukevat kykyä arvioida polarisoivia sisältöjä ja ehkäisevät manipuloinnin vaikutuksia (Stanley et al., 2018; Berner, 2022).

Vaikka repressiiviset toimet, kuten vihapuhelainsäädäntö, voivat rajoittaa radikaalien ideologioiden leviämistä, ne voivat myös vahvistaa epäoikeudenmukaisuuden kokemusta ja siten lisätä riskiä (Stanley et al., 2018). Radikalisoitumisen ehkäisy edellyttää tasapainoa: poliittisen osallistumisen tukemista, koulutuksen kehittämistä ja mediakasvatuksen vahvistamista. Näin voidaan tarjota demokraattisia vaihtoehtoja osallistumiselle ja identiteetin rakentamiselle, mikä heikentää yksipuolisten ideologisten kehysten vetovoimaa. (Wimelius et al., 2023; Koehler, 2020.)

4.2 Sosiaalityön interventiomahdollisuudet

Sosiaalityön mahdollisuuksia ehkäistä ja katkaista väkivaltaista radikalisoitumista voidaan tarkastella teoreettisesti sosiaalisen identiteetin teorian ja ekologisen systeemiteorian kautta. Näiden viitekehysten avulla voidaan jäsentää, miten sosiaalityön toimet voivat vaikuttaa niihin yksilöllisiin, yhteisöllisiin ja rakenteellisiin mekanismeihin, jotka altistavat radikalisoitumiselle tai suojaavat siltä. Tässä alaluvussa analysoidaan sosiaalityön interventioita kolmitasoisesti, ja tarkastelu vastaa tutkimuksen toiseen tutkimuskysymykseen.

Näiden kahden teorian yhteensovittaminen mahdollistaa sen, että sosiaalityön interventioita voidaan tarkastella sekä yksilön sisäisen kokemuksen että ulkoisten

kontekstien tasolla. Tässä alaluvussa jäsennetään näitä mahdollisuuksia kolmitasoisesti: yksilöiden tukemisena, yhteisöjen vahvistamisena ja yhteiskunnallisten epäkohtien korjaamisena. Alaluvun tavoitteena on hahmottaa, miten sosiaalityö voi osallistua väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyyn monitahoisesti ja teoriaperustaisesti.

Alla oleva taulukko kokoaa analysoidun tutkimusaineiston pohjalta esiin nousseita sosiaalityön interventiomalleja ja -toimenpiteitä kolmen eri tason mukaan.

Taulukossa esitetään keskeiset interventiot ja niiden kuvaukset sekä viitteet niihin tutkimuksiin, joissa kyseisiä interventioita on tarkasteltu. Esitys ei pyri tyhjentävyyteen, vaan havainnollistaa sitä, miten sosiaalityön keinot voivat jäsentää moniulotteista ehkäisevää työtä eri tasoilla.

Taulukko 3. Sosiaalityön interventiomahdollisuudet radikalisoitumisen ehkäisyssä: yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntataso

Taso	Interventio / malli	Kuvaus	Lähteet
Yksilö	Mentorointi ja yksilöllinen tuki	Vertaismentorointi ja tuki nuorille, erityisesti entisten ääriliikkeiden jäsenten kautta. Mentorointi tukee kriittistä ajattelua ja tarjoaa myönteisiä samaistumiskohteita. Konkreettinen arjen tuki, kuten asuminen ja koulutus, tukee syrjäytymisen ehkäisyä.	Skiple (2020), Thijssen et al. (2024), Ponsot et al. (2018)
Yksilö	Psykososiaalinen neuvonta ja terapia	Kognitiivinen käyttäytymisterapia (CBT), traumaterapia ja muut terapeuttiset menetelmät auttavat nuoria käsittelemään traumoja ja mielenterveysongelmia ilman radikalisoitumista selviytymiskeinona.	Koehler (2020), Emmelkamp et al. (2020), Weine et al. (2017), Berner & Bertrand (2023), Dryden (2017), Koehler & Fiebig (2019)
Yksilö	Taitovalmennus ja uudelleenintegraatio	Nuorten elämäntaitojen, koulutuksen ja työllistymismahdollisuuksien tukeminen vahvistaa resilienssiä ja ehkäisee merkityksettömyyden tunnetta.	Koehler & Fiebig (2019), Götzsche-Astrup (2024)

Yksilö	Exit-ohjelmat (deradikalisaatio ja irtautuminen)	Moniammatilliset exit-ohjelmat yhdistävät valvonnan ja kuntouttavan tuen (esim. PRISM ja Team TER/Exit). Keskeisiä elementtejä ovat luottamuksen rakentaminen, pitkäjänteinen tuki ja koulutus- ja työmahdollisuudet.	Cherney & Belton (2021), Ponsot et al. (2018), Barracosa & March (2022)
Yhteisö	Perhetyö ja vanhempien osallistaminen	Perheneuvonta, vanhemmuuden tukeminen ja kotoutumista tukevat palvelut vahvistavat vanhempien kykyä tunnistaa radikalisoitumisen merkit ajoissa ja tukea nuorta.	Haugstvedt (2022), Berner & Bertrand (2023), Thijssen et al. (2024)
Yhteisö	Nuorisotyö ja vertaistoiminta	Nuorisotilat, harrastustoiminta ja yhteisön tarjoamat turvalliset tilat vahvistavat nuorten kiinnittymistä yhteisöön ja tukevat syrjäytymisen ehkäisyä.	Mattsson (2023), Berner & Bertrand (2023), van de Weert & Eijkman (2018)
Yhteisö	Vertaisryhmät ja kokemusasiantuntijat	Entisten ääriliikkeiden jäsenten ja kokemusasiantuntijoiden tarjoama tuki ja mentorointi auttavat nuoria tunnistamaan radikalisoitumisen riskit.	Skiple (2020), Mattsson (2023), Ponsot et al. (2018)
Yhteisö	Nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuudet	Nuorten ottaminen mukaan päätöksentekoon ja yhteisötoimintaan, kuten nuorisovaltuustoihin ja paikallisiin projekteihin, vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta.	Cherney et al. (2022), Berner & Bertrand (2023)
Yhteiskunta	Moniammatillinen viranomaisyhteistyö	PSP-malli (poliisi-sosiaalityö-psykiatria) mahdollistaa varhaisen riskitapausten tunnistamisen ja koordinoinnin.	Sestoft et al. (2017), Ellis et al. (2020), Cherney & Belton (2021)
Yhteiskunta	Rakenteelliset ehkäisytoimet	Sosiaalisen koheesion vahvistaminen, syrjinnän ehkäisy ja nuorten työllistymismahdollisuuksien tukeminen ovat keskeisiä ennaltaehkäiseviä politiikkatoimia.	Wimelius et al. (2023), Berner & Bertrand (2023)
Yhteiskunta	Vastanarratiivit ja mediakasvatus	Digitaalisen medialukutaidon ja vastanarratiivien kehittäminen auttaa nuoria torjumaan ääriliikkeiden propagandaa ja rakentamaan kriittistä ajattelua.	Carthy et al. (2020), Koehler (2020), Wimelius et al. (2023), Berner & Bertrand (2023)
Yhteiskunta	Koulutus- ja työllistymismahdollisuudet riskiryhmille	Inklusiivinen koulutuspolitiikka ja nuorten työllistymisen tukeminen tarjoavat vaihtoehtoja ja toivoa,	Koehler & Fiebig (2019), Berner &

		vahvistaen yhteiskunnallista integraatiota.	Bertrand (2023)
Yhteiskunta	Turvallisuusstrategiat ja sosiaalinen tuki	Tasapaino turvallisuuspolitiikan ja osallisuuden tukemisen välillä on kriittistä onnistuneessa radikalisaation ehkäisyssä.	Stanley et al. (2018), Berner (2022), Sestoft et al., 2017

4.2.1 Yksilötason interventiot

Mentorointi ja yksilöllinen tuki

Mentorointi ja yksilöllinen tuki ovat keskeisiä yksilötason interventioita, joilla ehkäistään nuorten radikalisoitumista tarjoamalla samaistuttavia roolimalleja ja väyliä merkitykselliseen yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen. Erityisesti vertaismentorointi – jossa entiset ääriliikkeiden jäsenet toimivat mentoreina – on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi purkaa mustavalkoista ajattelua ja tarjota nuorille uskottavia vastanarratiiveja. Tällaisia toimintamalleja on tutkittu muun muassa Ranskassa ja Belgiassa toteutetussa Exit-tyyppisessä ohjelmassa, jossa mentoroinnilla oli keskeinen rooli deradikalisaatiotyössä (Ponsot et al., 2018; Thijssen et al., 2024).

Vertaismentoroinnin vaikuttavuus perustuu erityisesti siihen, että entisiin radikalisoituneisiin on helppo samaistua. Tämän ansiosta he pystyvät tarjoamaan nuorille uskottavaa ja realistista tukea ääriajattelun uhatessa. Skiple (2020) analysoi Norjan kontekstissa toteutettua mentorointimallia, jossa mentoreiden omakohtainen kokemus radikalisoitumisesta ja siitä irtautumisesta auttoi nuoria kyseenalaistamaan äärinarratiiveja ja vahvistamaan kriittistä ajattelua turvallisessa vuorovaikutussuhteessa.

Yksilöllinen tuki rakentuu usein konkreettisista ohjauksellisista ja sosiaalisista toimista. Thijssen et al. (2024) tarkastelevat eurooppalaisia ehkäisyohjelmia, joissa nuorille tarjottiin tukea koulutuspolkujen löytämisessä, työllistymisessä, asumisessa ja ihmissuhteiden rakentamisessa. Yksilöllisesti räätälöidyt tukitoimet voivat ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa yhteiskunnallista osallisuutta, joka suojaa radikalisoitumiselta.

Mentorointi voi toimia sekä ennaltaehkäisevässä että deradikalisatioprosessia tukevassa roolissa. Ponsot et al. (2018) korostavat, että onnistunut mentorointi perustuu luottamukselliseen, ei-leimaavaan vuorovaikutukseen. Tällaisessa suhteessa nuori voi käsitellä myös radikaaleja ajatuksiaan ilman tuomitsemisen tai torjuttuksi tulemisen pelkoa. Tämä voi vähentää nuoren psykologista tarvetta hakeutua ääriyhmien tarjoamiin identiteetteihin ja yhteisöllisyyteen.

Psykososiaalinen neuvonta ja terapia

Psykososiaalinen neuvonta ja terapia ovat keskeisiä yksilötason interventioita, joilla voidaan ehkäistä radikalisoitumista vahvistamalla nuorten psyykkistä resilienssiä. Lisäksi niissä nuorille tarjotaan vaihtoehtoisia tapoja käsitellä traumaattisia kokemuksia, mielenterveyden haasteita ja identiteettikriisejä (Emmelkamp et al., 2020; Koehler, 2020). Yhdysvalloissa toteutetussa laajassa katsauksessa Weine et al. (2017) havaitsivat, että hoitamattomat mielenterveysongelmat – kuten masennus, ahdistuneisuus, PTSD ja päihdeongelmat – ovat toistuvasti yhteydessä lisääntyneeseen radikalisoitumisalttiuteen erityisesti nuorten miesten kohdalla.

Erityisesti kognitiivinen käyttäytymisterapia (CBT), traumafokusoitu terapia ja muut strukturoituihin menetelmiin perustuvat lähestymistavat ovat osoittautuneet vaikuttaviksi ajattelu- ja toimintamallien muovaamisessa (Koehler, 2020). Saksassa toteutetuissa ohjelmissa, kuten HAYAT Germany -ohjelmassa, on käytetty yhdistelmää psykososiaalista tukea ja perhetyötä deradikalisatioprosesseissa (Koehler, 2020). Thijssen et al. (2024) korostavat Euroopan eri maissa tehtyihin tapaustutkimuksiin perustuen, että psykososiaalinen tuki on tehokkainta osana laajempaa yksilöllistä tukikehystä, jossa otetaan huomioon koko elämämpiiri: asuminen, perhesuhteet, koulu tai työ sekä yksilön sisäiset voimavarat. Erityisesti ammattipsykologien toteuttama yksilö- ja ryhmäterapia voi estää tilanteita, joissa ääriyhmien tarjoama identiteettikehys muodostuu ensisijaiseksi keinoksi jäsentää koettuja vaikeuksia.

Nykyään radikalisoitumisen ehkäisy nähdään yhä useammin kansanterveydellisenä kysymyksenä. Tämä näkökulma on lisännyt mielenterveyspalveluiden roolia osana ehkäisevää työtä – etenkin Euroopan suurkaupungeissa, joissa sosiaalinen eriarvoisuus ja monikulttuurisuus kohtaavat (Weine et al., 2017; Emmelkamp et al.,

2020). Drydenin (2017) laadullisessa analyysissä brittiläisten nuorten radikalisoitumishistoriasta nousi esiin, että mielenterveyspalveluiden ulkopuolelle jääneet nuoret olivat alttiimpia väkivaltaisille ideologioille – erityisesti tilanteissa, joissa psyykinen kuormitus yhdistyi sosiaaliseen eristyneisyyteen.

Berner & Bertrand (2023) korostavat saavutettavuuden ja luottamuksen merkitystä erityisesti matalan kynnyksen palveluissa: nuorten on koettava palvelut turvallisina ja arjen rytmiin sopivina. Tuen keskiössä tulisi olla motivaatiota tukeva ohjaus, leimaamaton vuorovaikutus ja tilaa identiteettityölle ilman rangaistuksen pelkoa. Koehler & Fiebig (2019) toteavat saksalaisten interventiohankkeiden pohjalta, että kokonaisvaltaiset tukimallit, joissa yhdistyvät mielenterveysapu ja koulutuksellinen tai ammatillinen tuki, voivat tehokkaasti ehkäistä merkityksettömyyden ja osattomuuden kokemuksia, jotka altistavat ääriajattelulle.

Taitoalennus ja uudelleenintegraatio

Nuorten elämäntaitojen kehittäminen ja sosiaalinen uudelleenintegraatio ovat keskeisiä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, joilla voidaan vahvistaa resilienssiä ja ehkäistä radikalisoitumista. Erityisesti koulutuksen, työllistymismahdollisuuksien ja arjenhallinnan tukeminen voi tarjota nuorille vaihtoehtoisia keinoja rakentaa merkityksellistä tulevaisuutta ja vähentää alttiutta ääri liikkeiden tarjoamille narratiiveille. (Koehler & Fiebig, 2019.)

Gøtzsche-Astrupin (2024) Tanskassa toteutettuihin interventioihin pohjautuva tutkimus korostaa, että nuoret, jotka kokevat tulevaisuudenmahdollisuutensa rajallisiksi tai joilla ei ole selkeitä tavoitteita, voivat olla erityisen haavoittuvia radikalisoitumiselle. Tämän vuoksi taitoalennukseen tulisi sisällyttää käytännön elämänhallinnan taitojen lisäksi uraohjausta, työelämäalennusta ja koulutuspolkujen tukemista. Lisäksi sosiaalisten taitojen, kriittisen ajattelun ja itsenäisen päätöksenteon vahvistaminen voi parantaa nuorten kykyä navigoida yhteiskunnassa ilman, että he turvautuvat ääriajatteluun selviytymiskeinona.

Koehlerin & Fiebigin (2019) kansainvälinen kirjallisuuskatsaus osoittaa, että syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen ovat toistuvasti tunnistettuja tekijöitä radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä. Nuorten työllistymisen ja koulutuksen

tukeminen sekä heidän osallistamisensa yhteiskunnalliseen toimintaan voivat vähentää ulkopuolisuuden kokemuksia ja lisätä heidän kiinnittymistään yhteisöön. Tämä puolestaan voi vähentää radikalisoitumisen riskiä tarjoamalla nuorille laillisia ja rakentavia tapoja vaikuttaa ympäristöönsä ja kokea itsensä merkityksellisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Exit-ohjelmat: deradikalisaatio ja irtautuminen

Exit-ohjelmat ovat moniammatillisia interventioita, joiden tavoitteena on tukea yksilöitä irtautumaan väkivaltaisista ääriliikkeistä ja integroitumaan takaisin yhteiskuntaan. Ohjelmissa yhdistyvät valvonta, psykososiaalinen tuki ja sosiaalinen uudelleensopeutus. Esimerkkejä tällaisista ohjelmista ovat muun muassa PRISM Australiassa ja Team TER/Exit Belgiassa, jotka yhdistävät valvontaa ja kuntouttavaa tukea yksilöllisesti. (Cherney & Belton, 2021.)

Exit-ohjelmien keskeinen elementti on pitkäjänteinen, yksilöllinen tuki.

Irtautumisprosessi vaatii usein emotionaalista tukea, psykososiaalista neuvontaa ja turvallisten sosiaalisten verkostojen rakentamista (Ponsot et al., 2018).

Luottamuksen rakentaminen on ratkaisevaa erityisesti tilanteissa, joissa yksilö kokee pelkoa kostosta tai vaikeutta luopua ääriryhmän tarjoamasta identiteetistä ja yhteisöllisyydestä.

Tutkimuksissa on havaittu, että vaikuttavimmat exit-ohjelmat tasapainottavat kontrollia ja tukea (Koehler, 2017). Barracosa & March (2022) analysoivat eurooppalaisia ohjelmia ja korostavat, että repressiivinen lähestymistapa ilman kuntouttavaa tukea voi lisätä uusintaradikalisoitumisen riskiä. Sen sijaan moniammatillinen yhteistyö, jossa yhdistyvät viranomais-, sosiaalityön- ja yhteisötason toimet, on osoittautunut tehokkaammaksi ratkaisuksi.

Sosiaalityöntekijät ovat tärkeässä roolissa exit-prosesseissa. He voivat tarjota psykososiaalista tukea, ohjata yksilöitä arjenhallinnassa ja rakentaa siltoja muihin palveluihin, kuten mielenterveyshoitoon tai koulutus- ja työllistymispalveluihin. Tällainen integroiva työote tukee yksilöä kokonaisvaltaisesti ja ehkäisee paluuta radikalisoivaan ympäristöön. (Cherney & Belton, 2021.)

4.2.2 Yhteisötason interventiot

Perhetyö ja vanhempien osallistaminen

Perhetyö ja vanhempien osallistaminen ovat keskeisiä interventioita, joilla voidaan ehkäistä nuorten radikalisoitumista ja tukea deradikalisaatioprosessia. Vanhemmilla ja muilla läheisillä on merkittävä rooli nuorten ajattelun ja arvojen muotoutumisessa, ja heidän tukemisensa voi vahvistaa perheen resilienssiä radikalisoitumista vastaan. (Haugstvedt, 2022.) Sosiaalityöllä on tärkeä tehtävä vanhempien valmiuksien vahvistamisessa: perhetyön ja kotouttamispalveluiden avulla voidaan lisätä vanhempien kykyä tunnistaa ja käsitellä radikalisoitumiselle altistavia tekijöitä.

Norjalaiseen kontekstiin sijoittuvassa tutkimuksessaan Haugstvedt (2022) tarkastelee vanhempien roolia ehkäisevässä työssä ja osoittaa, että vanhemmat saattavat havaita radikalisoitumisen merkit vasta, kun nuoren maailmankuva on jo vahvasti polarisoitunut. Tutkimusten mukaan vanhemmat voivat kokea avuttomuutta ja epätietoisuutta tilanteessa, jossa nuori alkaa ilmentää ääriajattelua (Thijssen et al., 2024). Perheneuvonta ja vanhemmuuden tukeminen voivat tarjota perheille keinoja käsitellä vaikeita aiheita avoimesti ja turvallisesti sekä vahvistaa vanhemmuuden toimijuutta haastavissa tilanteissa.

Erityisen merkityksellistä perhetyö on maahanmuuttajataustaisille perheille, jotka kohtaavat usein rakenteellisia esteitä ja yhteiskunnallista syrjintää. Berner ja Bertrand (2023) tuovat esiin, että kotoutumiseen liittyvät haasteet, kuten kulttuurinen etäisyys ja institutionaalinen epäluottamus, voivat lisätä nuorten alttiutta ääriajattelulle. Perhetyö voi tässä kontekstissa toimia yhteiskunnallisen integraation välineenä, joka vahvistaa vanhempien osallistumista ja tuo heidät lähemmäs yhteiskunnallisia toimijoita.

Vaikuttavimmat perheinterventiot perustuvat moniammatilliseen yhteistyöhön ja yhteisölähtöisiin toimintamalleihin. Esimerkiksi koulujen, sosiaalipalveluiden ja yhteisötoimijoiden yhteistyö mahdollistaa sen, että perheille tarjotaan johdonmukaista ja kokonaisvaltaista tukea. (Haugstvedt, 2022.) Tällainen lähestymistapa voi vahvistaa perhesiteitä ja lisätä perheen sisäistä vuorovaikutusta, mikä puolestaan vähentää nuoren tarvetta hakea yhteenkuuluvuutta ääriliikkeistä.

Nuorisotyö ja vertaistoiminta

Nuorisotyö ja vertaistoiminta ovat tärkeitä yhteisötason interventioita, joilla voidaan ehkäistä nuorten syrjäytymistä ja tarjota vaihtoehtoisia kiinnittymisen tapoja ääriyhmien sijaan. Erityisesti matalan kynnyksen toimintaympäristöt, kuten nuorisotilat ja harrastustoiminta, tarjoavat nuorille turvallisen tilan rakentaa sosiaalisia suhteita ja vahvistaa elämönhallinnan taitoja. (Mattsson, 2023.)

Moniammatillisessa yhteistyössä sosiaalityöntekijät voivat tukea nuorisotyön vaikuttavuutta erityisesti silloin, kun nuorilla on taustalla psyykkistä kuormitusta tai ulkopuolisuuden kokemuksia.

Tutkimuksissa on toistuvasti havaittu, että nuorten radikalisoitumista edeltävät usein sosiaalinen eristäytyminen ja yhteisöllisyyden puute (Berner & Bertrand, 2023).

Nuorisotyön avulla voidaan rakentaa osallistavia yhteisöjä, jotka tarjoavat nuorille mahdollisuuden kokea osallisuutta ja merkityksellisyyttä. Erityisen toimivia ovat mallit, joissa nuoret voivat osallistua omilla ehdoillaan ilman muodollisia kriteerejä. Tällaisessa mallissa osallisuus ei ole sidoksissa esimerkiksi nuoren koulutus- tai työmarkkinatilanteeseen.

Van de Weert ja Eijkman (2018) kuvaavat Alankomaissa toteutettuja yhteisöperustaisia malleja, joissa nuorisotyöntekijät toimivat siltarakentajina nuorten ja yhteiskunnan välillä. Näissä toimintamalleissa työntekijöiden rooli ei rajoitu ohjelmien järjestämiseen, vaan ulottuu luottamuksellisten suhteiden rakentamiseen ja varhaisen tuen tarjoamiseen. Samalla vertaistoiminta – nuorten toisilleen tarjoama tuki – voi olla erityisen vaikuttavaa, koska vertaiset voivat purkaa ääri-narratiiveja uskottavasti ja samaistuttavasti.

Yhteisötason ehkäisevän työn vaikuttavuus edellyttää, että nuorille tarjotaan tilaisuuksia käsitellä identiteettiä, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja kuulumisen tunnetta rakentavasti. Mattssonin (2023) tutkimuksessa ruotsalaisesta nuorisotyöstä havaittiin, että kulttuuriprojektit, keskusteluillat ja paikallisyhteisön tukemat tapahtumat voivat tarjota tilan, jossa nuori kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi. Tällaiset kokemukset voivat ehkäistä ulkopuolisuuden tunnetta ja siten vähentää radikalisoitumisen riskiä.

Vertaisryhmät ja kokemusasiantuntijat

Vertaisryhmät ja kokemusasiantuntijat ovat keskeinen osa radikalisoitumisen ehkäisy- ja irtautumisstrategioita, erityisesti silloin kun tuki rakentuu samaistuttavan kokemuksen varaan. Skiple (2020) tuo Norjan kontekstissa esiin, kuinka entisten ääriliikkeiden jäsenten tarjoama tuki voi auttaa nuoria tunnistamaan radikalisoitumisen riskit ja löytämään uskottavia vaihtoehtoja ääriajattelulle. Kokemusasiantuntijuus toimii tällöin siltana ideologisesta sitoutumisesta irtautumiseen.

Mattssonin (2023) mukaan vertaisryhmät tarjoavat syrjäytymistaustaisille tai ulkopuolisuuden kokemuksia omaaville nuorille turvallisen tilan käsitellä kokemuksiaan ilman leimautumisen pelkoa. Näissä ryhmissä voidaan tukea kriittistä ajattelua ja auttaa nuoria tunnistamaan ääriliikkeiden tarjoamat maailmanselitykset osaksi laajempaa ideologista vaikutusprosessia. Sosiaalityön näkökulmasta keskeistä on, miten nuoria ohjataan vertaisryhmiin ja kokemusasiantuntijoiden pariin osana yhteisöllistä ehkäisytyötä.

Ponsot et al. (2018) havaitsivat, että entisten radikalisoituneiden tarjoama mentorointi voi olla erityisen vaikuttavaa, koska he ymmärtävät nuorten ajattelun taustalla olevia motiiveja ja voivat uskottavasti purkaa ääriajattelun logiikkaa. Näin syntyy dialoginen tila, jossa nuori voi reflektoida omia arvojaan ilman pelkoa tuomitsemisesta. Tällaiset ohjelmat ovat keskeinen osa useissa maissa toteutettuja exit- ja deradikalisaatio-ohjelmia, joissa yhdistyvät yksilöllinen ja yhteisöllinen tuki.

Vertaisryhmien ja kokemusasiantuntijoiden toiminta voi myös laajentua yhteisötason vaikuttamiseen. Realistiset tarinat radikalisoitumisesta ja siitä irtautumisesta voivat toimia ääriryhmien propagandaa haastavina vastanarratiiveina ja ehkäistä uusia rekrytointeja. (Mattsson, 2023.) Kyse ei ole vain yksilön tukemisesta, vaan laajemmasta vaikuttamisesta nuorten käsityksiin osallisuudesta ja yhteiskuntaan kuulumisesta.

Käytännön tasolla vertaisohjelmat voivat sisältää keskusteluryhmiä, yksilömentorointia ja koulutusjaksoja, joiden tavoitteena on vahvistaa nuorten

kriittistä ajattelua ja resilienssiä. Skiple (2020) kuvaa esimerkkejä, joissa entisten ääriliikkeiden jäsenten fasilitoimat ryhmät ovat toimineet tehokkaana keinona pureutua ideologisiin uskomuksiin ja tukea irtautumisprosessia.

Sosiaalityöntekijöiden rooli on toimia linkkinä nuorten ja ohjelmien välillä. Lisäksi heidän tulee varmistaa, että moniammatillinen yhteistyö tukee kokonaisvaltaisesti nuoren polkua pois radikalisoitumisen reiteiltä.

Nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuudet

Nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen ovat olennainen osa yhteiskunnallisia strategioita, joilla voidaan ehkäistä radikalisoitumista ja lisätä nuorten osallisuutta. Tutkimukset osoittavat, että kun nuoret kokevat tulevansa kuulluiksi ja voivat vaikuttaa omaan elinympäristöönsä, heidän kokemuksensa merkityksellisyydestä ja yhteenkuuluvuudesta vahvistuu. (Cherney et al., 2022.) Tämä puolestaan vähentää ulkopuolisuuden tunnetta, jonka on osoitettu olevan yhteydessä radikalisoitumisalttiuteen (Berner & Bertrand, 2023).

Bernerin & Bertrandin (2023) tarkastelu painottuu eurooppalaiseen kontekstiin, jossa nuorten osallistuminen paikalliseen päätöksentekoon – kuten nuorisovaltuustoihin tai yhteisöllisiin kehittämissuomiin – on nähty vaikuttavana ennaltaehkäisevänä toimena. Tällaiset osallistumisen muodot tarjoavat nuorille mahdollisuuden harjoitella demokraattisia toimintatapoja, kehittää kriittistä ajattelua ja kokea, että heidän näkemyksillään on merkitystä. Tämä voi toimia vastavoimana rakenteellisille tekijöille, jotka muutoin altistaisivat nuoria marginalisaatiolle ja radikalisoitumiselle.

Osallistamisstrategiat voivat toteutua useilla tasoilla. Paikallisesti tämä tarkoittaa esimerkiksi nuorisovaltuustojen, asukasraatien tai osallistuvan budjetoinnin kaltaisia foorumeita, joissa nuoret voivat vaikuttaa päätöksentekoon. Yhteisötasolla osallistuminen voi konkretisoitua projekteissa, joissa nuoret kehittävät asuinalueitaan tai osallistuvat kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan. Tällaiset aloitteet tarjoavat paitsi toimijuuden kokemuksia myös mahdollisuuden kohdata muita eri taustoista tulevia nuoria. Nämä toimenpiteet on tunnistettu vaikuttaviksi erityisesti eurooppalaisissa ohjelmissa, joissa nuorten yhteisöllinen osallisuus on ollut keskiössä. (Berner & Bertrand, 2023.)

Cherney et al. (2022) korostavat, että osallistuminen voi lisätä nuorten luottamusta yhteiskunnallisiin instituutioihin ja vähentää ääriliikkeiden vetovoimaa.

Osallistumisen kautta nuoret saavat keinoja vaikuttaa ja kokea toimijuutta laillisin ja rakentavin keinoin, mikä voi heikentää oikotieratkaisujen, kuten radikalisoitumisen, houkuttelevuutta. Käytännön esimerkkeinä voidaan mainita koulutukselliset työpajat, joissa nuorille opetetaan vaikuttamistaitoja ja tarjotaan tietoa kansalaisyhteiskunnan toiminnasta. Mentorointiohjelmat, joissa nuoria tuetaan aktiivisen kansalaisuuden harjoittelussa, voivat myös vahvistaa nuorten omaa ääntä ja itseluottamusta. (Berner & Bertrand, 2023.) Näiden toimenpiteiden kautta nuorille tarjotaan konkreettisia väyliä osallistua yhteiskuntaan, mikä tukee sekä yksilöllistä että yhteisöllistä resilienssiä radikalisoitumista vastaan.

4.2.3 Yhteiskuntatason interventiot

Moniammatillinen viranomaisyhteistyö

Moniammatillinen yhteistyö on keskeinen väline riskitapausten varhaisessa tunnistamisessa ja yksilöllisesti kohdennettujen tukitoimien suunnittelussa. Sestoft et al. (2017) esittelevät Tanskan PSP-mallin (poliisi–sosiaalityö–psykiatria), joka on lailla vakiinnutettu viranomaisten yhteistyöalusta radikalisoitumiseen liittyvien huolien käsittelyyn. PSP-mallissa eri sektoreiden edustajat kokoontuvat säännöllisesti jakamaan tietoa ja arvioimaan esimerkiksi mielenterveys-, päihde- tai väkivaltariskejä. Tämä moniammatillinen yhteistyö mahdollistaa oikea-aikaisen puuttumisen ja yksilöllisten tukitoimien koordinoinnin.

Moniammatilliset verkostot toimivat yleisenä turvaverkkona, johon radikalisoitumiseen liittyvä tuki voidaan integroida saumattomasti (Sestoft et al., 2017). Ellis et al. (2020) korostavat moniammatillisten tiimien etuja: kun eri alojen asiantuntijat – kuten sosiaalityöntekijät, psykologit, opettajat, nuorisotyöntekijät ja poliisit – yhdistävät osaamisensa, saadaan kokonaisvaltainen kuva nuoren tilanteesta, ja sekä sosiaalisin että turvallisuuteen liittyviin haasteisiin voidaan puuttua.

PRISM-ohjelma (*Proactive Integrated Support Model*), jota Cherney & Belton (2021) ovat tutkineet, on esimerkki moniammatillisesta lähestymistavasta. PRISM-mallissa

yhdistyvät rikosseuraamusalan toimet ja tukipalvelut, mikä mahdollistaa ennaltaehkäisevän ja pitkäjänteisen tuen niille, jotka ovat vaarassa ajautua radikalisoitumisen polulle. Tällaiset ohjelmat osoittavat, että integroitu ja moniammatillinen yhteistyö voi merkittävästi vähentää radikalisoitumisen riskiä tarjoamalla vaihtoehtoisia selviytymiskeinoja ja tukiverkostoja. Moniammatillinen yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja yksilöllisten tukitoimien suunnittelun. Tämä tekee siitä tehokkaan intervention sekä yhteiskunnallisella että yksilötasolla. (Sestoft et al., 2017; Ellis et al., 2020; Cherney & Belton, 2021.)

Rakenteelliset ehkäisytoimet

Sosiaalisen koheesion eli yhteiskunnan sisäisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen ja syrjinnän ehkäisy ovat keskeisiä strategioita väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä. Useat tutkimukset ovat tunnistaneet yhteisöjen resilienssin vahvistamisen tehokkaaksi keinoksi torjua altistavia rakenteellisia tekijöitä. (Wimelius et al., 2023; Berner & Bertrand, 2023.) Paikallisesti toteutetut toimet, kuten monikulttuuriset yhteisöhankkeet ja osallistavat foorumit, voivat vähentää ulkopuolisuuden kokemuksia ja lisätä yhteenkuuluvuutta, mikä toimii suojaavana mekanismina radikalisoitumista vastaan.

Wimelius et al. (2023) tarkastelevat Ruotsin paikallisyhteisöissä toteutettuja osallistavia rakenteita, kuten monitoimitaloja ja yhteisöllistä päätöksentekoa, joiden kautta eri taustoista tulevat yhteisön jäsenet pääsevät vuorovaikutukseen. Näiden mallien on havaittu ehkäisevän segregaatiota ja vahvistavan luottamusta sekä yhteiskuntaan että muihin ryhmiin. Tällaiset rakenteet voivat purkaa vastakkainasettelua ja tarjota nuorille tiloja käsitellä identiteettiään ja osallisuuttaan ilman ääriajattelun kehystä.

Syrjinnän ehkäisy on toinen keskeinen rakenne- ja systeemitason toimi. Berner ja Bertrand (2023) viittaavat eurooppalaisiin tapaustutkimuksiin, joiden mukaan rakenteellinen syrjintä esimerkiksi työmarkkinoilla, koulutusjärjestelmässä ja asuntopolitiikassa voi lisätä nuorten kokemusta epäoikeudenmukaisuudesta. Tällaiset kokemukset voivat synnyttää katkeruutta ja vahvistaa 'me vastaan he' - ajattelua. Tämä asenne altistaa erityisesti pitkittyneestä epätasa-arvosta kärsiviä yhteisöjä radikalisoitumiselle.

Syrjinnän ehkäisyyn tähtäävät toimet – kuten viranomaiskäytäntöjen oikeudenmukaisuuden vahvistaminen, osallistavan kaupunkisuunnittelun edistäminen ja antirasistinen koulutus – voivat toimia rakenteellisina vastanarratiiveina, jotka rakentavat luottamusta ja ehkäisevät polarisaatiota. (Wimelius et al., 2023; Berner & Bertrand, 2023.) Tämä edellyttää strategista, poikkihallinnollista yhteistyötä, jossa yhdistyvät sosiaalipoliittiset ja yhteisötason lähestymistavat.

Sosiaalisen koheesion ja syrjinnän ehkäisyn edistäminen eivät ole vain yleisiä hyvinvointipoliittisia tavoitteita, vaan myös radikalisoitumisen ehkäisyn ydinstrategioita. Ne tarjoavat keinoja puuttua ilmiön rakenteellisiin juurisyihin ja rakentaa yhteiskuntaa, jossa eri ryhmät voivat kokea osallisuutta ja yhdenvertaisuutta jo varhaisessa vaiheessa. (Wimelius et al., 2023; Berner & Bertrand, 2023.)

Vastanarratiivit digitaalisessa ympäristössä

Digitaalinen ympäristö on keskeinen radikalisoitumisalusta, jossa ääriliikkeet voivat levittää propagandaa, rekrytoida jäseniä ja vahvistaa vihamielisiä narratiiveja. Carthy et al. (2020) osoittavat, että nuoret altistuvat radikalisoivalle sisällölle erityisesti sosiaalisen median ja verkkoyhteisöjen kautta, joissa mustavalkoiset maailmankuvat ja viholliskuvat voivat voimistua kaikukammioilmiön seurauksena. Useat tutkimukset eri maista ovat tunnistaneeet tämän digitaalisen ympäristön roolin keskeisenä riskialueena (Carthy et al., 2020; Wimelius et al., 2023).

Radikalisoitumista torjumaan tarvitaan strategisia vastanarratiiveja, jotka haastavat ekstremistiset viestit ja tarjoavat vaihtoehtoisia, empaattisia ja faktapohjaisia näkökulmia. Wimelius et al. (2023) korostavat, että vastanarratiivit voivat purkaa yksipuolisia ideologisia kehyksiä ja avata tilaa kriittiselle keskustelulle. Koehler (2020) puolestaan painottaa, että vaikuttavimmat vastanarratiivit eivät ole viranomaisvetoisia kampanjoita, vaan sellaisia, jotka ovat uskottavia ja samaistuttavia kohderyhmälleen – kuten nuorten itsensä tuottamaa sisältöä tai entisten ääriliikkeiden jäsenten kertomuksia irtautumisestaan.

Carthy et al. (2020) analysoivat systemaattisessa katsauksessaan useita kansainvälisiä vastaanratiivikampanjoita. Vaikka kampanjoiden vaikuttavuus vaihtelee, ne täydentävät muuta ehkäisytyötä erityisesti silloin, kun ne perustuvat samaistuttaviin kokemuksiin ja tukevat laajempaa ennaltaehkäisevää strategiaa. Kansainvälisissä suosituksissa, kuten YK:n linjauksissa, vastaanratiivikampanjat ja uudelleensosialisaatio-ohjelmat on nostettu keskeisiksi kokonaisvaltaisen ehkäisyn osiksi.

Medialukutaito ja kriittinen ajattelu ovat keskeisiä suoja mekanismeja, joiden avulla nuoret voivat tunnistaa ja vastustaa ääriajattelun propagandaa. Carthy et al. (2020) korostavat väärentämisen tunnistamisen ja ajattelun selkeyden vahvistamisen merkitystä. Koehler (2020) esittää, että exit-ohjelmiin voidaan liittää digitaalisen medialukutaidon harjoittelua ja ideologisen manipulaation purkamista yhdessä nuoren kanssa.

Berner ja Bertrand (2023) osoittavat, että sosiaalinen koheesio on ensisijaisen ehkäisyn perusta etenkin kaupunkialueilla. Samalla Wimelius et al. (2023) painottavat paikallisyhteisöjen resilienssin vahvistamista ja nuorten osallisuuden tukemista ulkopuolisuuden tunteiden ehkäisemiseksi. Nämä havainnot perustuvat eurooppalaisiin tapaustutkimuksiin, joissa on arvioitu yhteisölähtöisten ja osallistavien (myös digitaalisten) ohjelmien vaikutuksia (ks. esim. Berner & Bertrand, 2023; Wimelius et al., 2023). Radikalisoitumista voidaan siten ennaltaehkäistä investoimalla yhteisöjen hyvinvointiin, tarjoamalla nuorille todellisia vaikutusmahdollisuuksia ja vahvistamalla heidän kykyään tunnistaa ja torjua ääriajattelun houkutuksia.

Koulutus- ja työllistymismahdollisuudet riskiryhmille

Koulutus ja työllistyminen ovat keskeisiä suojaavia tekijöitä, jotka voivat ehkäistä nuorten ajautumista väkivaltaiseen radikalisoitumiseen tarjoamalla merkityksellisiä tulevaisuuden näkymiä ja kokemusta yhteiskunnallisesta osallisuudesta. Nuoret, joilla on realistiset mahdollisuudet kouluttautua ja työllistyä, ovat vähemmän alttiita ääriliikkeiden rekrytoinnille. Heidän elämässään on vakautta ja toimijuutta tukevia tekijöitä. (Koehler & Fiebig, 2019.) Berner & Bertrand (2023) niin ikään toteavat, että nämä tekijät voivat toimia aktiivisina resilienssin rakentajina.

Radikalisoitumisriskissä olevilla nuorilla voi olla taustallaan koulutuksen keskeyttämistä, työttömyyttä tai kokemus syrjinnästä työmarkkinoilla, mikä voi vahvistaa turhautumista ja ulkopuolisuuden tunnetta. Berner & Bertrand (2023) tarkastelevat erityisesti Ranskan ja Belgian koulutusjärjestelmien segregatiokehitystä, jossa rakenteellinen eriarvoisuus on lisännyt marginalisaatiota ja radikalisoitumisriskiä etenkin vähemmistötaustaisten nuorten keskuudessa. Näin koulutus- ja työllisyyspolitiikasta tulee keskeinen osa yhteiskunnallista ehkäisystrategiaa.

Ehkäiseviä toimia ovat muun muassa inklusiivinen koulutuspolitiikka, varhainen oppilashuolto, koulutuspolkujen tukeminen ja työharjoitteluohjelmat, jotka on suunnattu erityisesti riskiryhmille. Koehler & Fiebig (2019) esittävät kansainväliseen kirjallisuuskatsaukseensa perustuen, että tällaiset kohdennetut ohjelmat voivat vähentää alttiutta radikalisoitumiselle erityisesti korkean riskin alueilla.

Työllistyminen tarjoaa nuorille taloudellisen vakauden lisäksi identiteetin ja yhteenkuuluvuuden kokemuksia, jotka voivat suojata ääriajattelun houkutuksilta. Työttömyyden ja radikalisoitumisen välinen yhteys ei ole suoraviivainen. Toisaalta työmarkkinoiden saavutettavuuden parantaminen on sekä sosiaalipoliittinen toimi että strateginen keino ehkäistä väkivaltaista radikalisoitumista. (Berner & Bertrand, 2023.)

Turvallisuusstrategiat ja osallisuus

Radikalisoitumisen ehkäisyssä on keskeistä tasapainottaa turvallisuustoimet ja yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen. Stanley et al. (2018) painottavat, että pelkästään repressiivisiin toimiin keskittyvät politiikat voivat lisätä ulkopuolisuuden kokemuksia ja leimata kokonaisia yhteisöjä. Sen sijaan ehkäisytoimien tulisi yhdistää turvallisuusperustaiset ja yhteisölähtöiset lähestymistavat, jotka rakentavat luottamusta ja vahvistavat nuorten toimijuutta.

Terrorismilainsäädäntö, ennaltaehkäisevä poliisityö ja viranomaisyhteistyö ovat keskeisiä keinoja radikalisoitumisen ehkäisyssä. Yksinomaan valvontaan painottuva lähestymistapa voi kuitenkin lisätä marginalisaatiota ja radikalisoitumisalttiutta

(Stanley et al., 2018). Bernerin (2022) mukaan vaikuttavat strategiat kytkevät turvallisuuspolitiikan yhteen osallisuuden, vuoropuhelun ja syrjinnän ehkäisyn kanssa.

Osallisuutta tukevat mallit voivat sisältää yhteisöpohjaisia ohjelmia, osallistamista turvallisuussuunnitteluun ja moniammatillista yhteistyötä. Näissä lähestymistavoissa yhteisöt nähdään aktiivisina toimijoina, ei pelkkinä kohteina. Kun ihmiset kokevat tulevansa kuulluiksi ja voivat vaikuttaa, luottamus viranomaisiin vahvistuu ja varhainen puuttuminen on mahdollista ilman leimaamista. (Sestoft et al., 2017.)

Berner (2022) korostaa, että turvallisuusstrategioiden onnistuminen edellyttää, että niitä pidetään oikeudenmukaisina ja osallistavina. Tämä edellyttää tasapainoa poliisitoiminnan ja sosiaalisen tuen välillä, jotta kontrolli ei näyttäydy syrjivänä. Esimerkiksi poliisin ja yhteisöjen välinen avoin dialogi voi lisätä luottamusta ja tuoda yhteisöjen huolia näkyväksi turvallisuuspoliittisessa suunnittelussa. Kansalliset ja kansainväliset tutkimukset viittaavat siihen, että turvallisuuspolitiikan ja osallisuutta vahvistavien toimien yhdistäminen voi luoda kestäviä ja vaikuttavia ehkäisymalleja (Stanley et al., 2018; Sestoft et al., 2017; Berner, 2022).

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Tämä tutkielma osoittaa, että nuorten väkivaltainen radikalisoituminen ei ole yksittäisiin riskitekijöihin palautuva tapahtuma, vaan sosiaalisten ja rakenteellisten suhteiden muovaama prosessi, jossa yksilökokemukset, ryhmädynamiikka ja institutionaaliset olosuhteet kietoutuvat toisiinsa (ks. Christie, 2004). Ilmiön jäsentäminen edellyttää laajempaa kontekstualisointia, joka ylittää yksilötasoiset tulkinnat ja tuo esiin ne yhteiskunnalliset mekanismit, jotka voivat sekä altistaa että suojata radikalisoitumiskehitykseltä.

Ehkäisevässä työssä olennaista on ymmärtää, ettei radikalisoitumiseen ole yleistä ratkaisua, vaan tarvitaan moniulotteisia ja samanaikaisesti eri tasoilla vaikuttavia toimenpiteitä. Interventioiden tulee kohdentua sekä yksilöllisiin herkkyystekijöihin että niihin yhteisöllisiin ja rakenteellisiin olosuhteisiin, jotka ruokkivat syrjäytymistä, luottamuspulaa ja merkityksettömyyden kokemuksia. Tämä edellyttää siirtymää reaktiivisista toimista ennakoivaan, voimavaroja vahvistavaan työöteeseen, jossa yksilön vaikuttamismahdollisuudet ja kuulluksi tuleminen ovat keskiössä.

Radikalisaation torjunta vaatii monitieteistä yhteistyötä, jossa eri alojen asiantuntemus yhdistyy kokonaisvaltaiseksi ymmärrykseksi. Sosiaalityö tuo tähän kokonaisuuteen erityistä arvoa nimenomaan vuorovaikutukseen perustuvana työnä, jossa yhdistyvät psykososiaalinen tuki, kriittinen rakenteiden tarkastelu ja kontekstisidonnaiset kohtaamiset. Ammattikunnan vahvuus näkyy erityisesti tilanteissa, joissa riskitekijöiden tunnistaminen ja suojaavien voimavarojen vahvistaminen tapahtuvat samanaikaisesti. Tämä toteutuu luottamuksellisessa vuorovaikutuksessa ja pitkäjänteisessä tuessa, joka rakentaa jatkuvuutta.

Tämän tutkielman perusteella sosiaalityöllä on merkittävämpi rooli väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä kuin aiempi tutkimus on usein esittänyt (Stanley & Guru, 2015). Erityisesti ennaltaehkäisevien interventioiden kehittäminen – kuten yhteisölähtöiset työmuodot, dialogiset toimintatavat ja digitaalisen vuorovaikutuksen hyödyntäminen – kaipaava lisää tutkimusta ja systemaattista kehittämistyötä. Tällaisissa prosesseissa sosiaalityö voi toimia sillanrakentajana eri

toimijoiden välillä ja mahdollistaa, että nuoret tulevat kohdatuksi tavalla, joka tukee kuulumisen tunnetta, merkityksellisyyttä ja myönteistä identiteettipolkua.

5.1 Keskeisten tulosten pohdinta aiemman tutkimuksen valossa

Tämän tutkielman analyysi osoittaa, että nuorten väkivaltainen radikalisoituminen rakentuu monitasoisena ilmiönä, jossa yksilölliset kokemukset, sosiaaliset verkostot ja yhteiskunnalliset rakenteet kietoutuvat tiiviisti yhteen (Campelo et al., 2018; Skiple, 2020; Berner, 2022). Radikalisoituminen ei ole yksittäisten riskitekijöiden mekaaninen seuraus, vaan dynaaminen prosessi, jossa psykologinen haavoittuvuus, sosiaalinen marginalisaatio ja rakenteellinen epäoikeudenmukaisuus muodostavat kompleksisen vuorovaikutusverkoston. Tällainen moniulotteinen ymmärrys vahvistui käytetystä aineistosta, jossa toistuivat erityisesti kokemukset ulkopuolisuudesta, torjutuksi tulemisesta ja epäluottamuksesta viranomaisia kohtaan. (Stanley et al., 2018; Lewis et al., 2025; Berner & Bertrand, 2023.)

SIT:n näkökulmasta nämä löydökset ovat ennakoitavia: yksilö, joka kokee ryhmänsä olevan uhattuna tai marginalisoituna, pyrkii vahvistamaan ryhmäidentiteettiään. Mikäli yhteiskunta ei tarjoa positiivista samaistumispintaa, vaihtoehtoiset — jopa äärimmäiset — yhteisöt voivat muodostua psykologisesti merkityksellisiksi. (Tajfel & Turner, 1986; Hogg & Adelman, 2013.) Useissa analysoiduissa tutkimuksissa korostui, että nuoret eivät hakeutuneet ääriryhmiin ideologian takia, vaan siksi, että he halusivat tulla nähdyiksi ja kokea kuuluvansa johonkin itseään suurempaan (Skiple, 2020; Ponsot et al., 2018). Ääriajattelu tarjosi narratiivisen kehyksen, jonka avulla yksilö saattoi jäsentää omia pettymyksiään ja kokemuksiaan syrjinnästä.

Ekologinen systeemiteoria syventää tätä ymmärrystä osoittamalla, että yksilön kehitystä — ja myös radikalisoitumista — muovaavat hänen suhteensa mikro- ja makrotason rakenteisiin (Bronfenbrenner, 1979). Esimerkiksi perhesuhteiden toimimattomuus, vertaistuen puute ja koulukiinnittymisen heikkous muodostavat alustoja, joilla ulkopuolisuuden kokemus voi kasvaa (Thijssen et al., 2024; Haugstvedt, 2022). Samalla rakenteelliset olosuhteet, kuten nuorisotyöttömyys, institutionaalinen rasismi ja alueellinen segregaatiokehitys, luovat yhteiskuntatasolla sellaisen ilmapiirin, jossa nuorten kokema merkityksettömyys voi kääntyä protestiksi yhteiskuntaa kohtaan (Wimelius et al., 2023; Berner, 2022).

Tutkimusaineisto osoitti vahvasti, että suojaavat tekijät eivät ole vain riskitekijöiden vastakohtia, vaan itsenäisiä, aktiivisia mekanismeja. Tämä tutkimus ei siis käsittele riskejä ja suojia dikotomisesti, vaan tarkastelee niitä rinnakkaisina, toisiinsa limittyvinä voimina. Osallisuuden mahdollisuus, oikeudenmukaisuuden kokemus, yhteiskunnallinen toimijuus ja kriittinen ajattelu muodostuivat aineistossa toistuvasti suojaaviksi voimavaroiksi. (Thijssen et al., 2024; Carthy et al., 2020; Wimelius et al., 2023.) Suojaavat tekijät eivät rajoitu yksilötasolle, vaan ne rakentuvat yhteisöissä ja vahvistuvat yhteiskuntarakenteissa, jotka tunnistavat nuoren arvon ja potentiaalin.

Erityisen huomionarvoista on se, että aineiston tutkimuksissa useat suojaavat mekanismit liittyivät juuri niihin ulottuvuuksiin, joihin sosiaalityö voi konkreettisesti vaikuttaa: arjen tuki, luottamuksellinen vuorovaikutus, osallisuuden mahdollistaminen ja emotionaalinen läsnäolo. Vertaismentorointi, kokemusasiantuntijuus ja yhteisöperustainen työ nostettiin toistuvasti esiin vaikuttavina lähestymistapoina – ei vain korjaavana, vaan myös ennaltaehkäisevänä keinona. (Ponsot et al., 2018; Skiple, 2020; Mattsson, 2023.) Tässä mielessä aineiston tulokset osoittavat, että sosiaalityön mahdollisuudet ulottuvat paljon pidemmälle kuin usein tunnustetaan: se kykenee operoimaan juuri niissä sosiaalisissa tiloissa, joissa radikalisoituminen alkaa orastaa.

Aineistossa toistui havainto, että ehkäisevä työ on vaikuttavinta silloin, kun se ei tähtää pelkästään riskien torjumiseen, vaan myös voimavarojen vahvistamiseen (Koehler & Fiebig, 2019; Cherney et al., 2022). Tämä edustaa siirtymää turvallisuuskeskeisestä kontrollista kohti osallistavaa ja eettisesti perusteltua toimintaa. Samalla se vahvistaa sosiaalityön erityistä roolia: ammattikunta kykenee yhdistämään rakenteellisen tarkastelun ja yksilöllisen kohtaamisen tavalla, joka tekee siitä ainutlaatuisen toimijan radikalisaation ehkäisyssä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatason tekijät eivät toimi radikalisoitumisen selittäjinä toisistaan irrallaan, vaan ne rakentavat toisiaan dynaamisessa suhteessa. SIT jäsentää tätä dynamiikkaa ymmärtämällä identiteetin rakentumista ryhmissuhteiden kautta, kun taas ekologinen viitekehys tuo näkyväksi rakenteet, joissa nämä suhteet syntyvät. Tämä tutkielma yhdistää nämä kaksi

teoreettista näkökulmaa sosiaalityön näkemykseen, jossa painopiste on arjen suhteissa, systeemisessä työotteessa ja nuoren osallisuuden vahvistamisessa. Tällainen lähestymistapa ei ainoastaan vastaa aiemmin tunnistettuihin tutkimusaukkoihin, vaan myös rakentaa perustan pitkäjänteiselle, kestäväälle ehkäisevälle työlle.

Tutkielma asettuu osaksi kansainvälistä tutkimusvirtausta, jossa väkivaltaista radikalisoitumista tarkastellaan yhä useammin sosiaalisten suhteiden ja rakenteiden dynamiikkana. Se täydentää erityisesti Sieckelinckin et al. (2019) sekä Challgrenin et al. (2020) tutkimuslinjaa laajentamalla näkökulmaa kolmitasoiseen jäsenyykseen ja sosiaalityön toimijuuteen. Näin se vahvistaa keskustelua, jossa korostuvat ennaltaehkäisyn eettisyys, nuorten osallisuus ja poikkihallinnollisen yhteistyön merkitys. Tutkielma tuottaa siten arvokasta lisätietoa paitsi sosiaalityön kentälle, myös laajemmin yhteiskuntapoliittiseen keskusteluun radikalisoitumisen ehkäisystä.

5.2 Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet

Tämän tutkielman päätulokset viittaavat siihen, että nuorten väkivaltainen radikalisoituminen on sosiaalisesti rakentuva prosessi, jossa yksilölliset haavoittuvuudet, yhteisölliset vuorovaikutukset ja yhteiskunnalliset rakenteet kietoutuvat toisiinsa. Radikalisoituminen ei ole irrallinen valinta, vaan monisyinen kehityskulku, jossa kumuloituvat kokemukset voivat joko vahvistaa tai horjuttaa nuoren identiteettiä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. (Campelo et al., 2018; Stanley et al., 2018.)

Sosiaalityön näkökulmasta tämä edellyttää siirtymistä yksilökeskeisestä riskiajattelusta systeemiseen ymmärrykseen. Analyysin perusteella sosiaalityön interventioilla on vaikutus kolmella tasolla – yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla – ja niiden vaikuttavuus rakentuu luottamuksellisissa, kokonaisvaltaisissa suhteissa. Tärkeää on yhdistää subjektiivinen kokemus ja institutionaalinen tuki niin, että osallisuus ja suojaavat tekijät, kuten yhteenkuuluvuus ja kriittinen ajattelu, pääsevät vahvistumaan. (Skiple, 2020; Thijssen et al., 2024.)

Tämä tutkielma tarjoaa uudenlaisen viitekehyksen väkivaltaisen radikalisoitumisen sosiaalisten tekijöiden tarkasteluun sosiaalityön näkökulmasta. Yhdistämällä

sosiaalisen identiteetin teorian ja ekologisen systeemiteorian kolmitasoiseen analyysiin tutkielma rakentaa monitahoisen ymmärryksen radikalisoitumisesta, jota ei aiemmin ole hyödynnetty systemaattisesti sosiaalityön kentässä. Tämä lähestymistapa laajentaa aiempaa tutkimusta, joka on usein painottunut turvallisuuspoliittisiin tai yksilökeskeisiin selitysmalleihin. (vrt. Borum, 2011; Sieckelinck et al., 2019.) Tutkielman kontribuutio on siten sekä teoreettinen että käytännöllinen: se osoittaa, miten sosiaalityön interventiot voivat vaikuttaa ilmiön ehkäisyyn useilla tasoilla.

Tutkielman analyysi (ks. taulukko 2, luku 4.2) toi esiin, että käytännön työmuodot, kuten mentorointi, perhetyö ja yhteisölähtöinen nuorisotyö, eivät pelkästään ehkäise riskejä, vaan rakentavat aktiivisesti nuorten resilienssiä ja vahvistavat heidän positiivista identiteettiään. Suojaavat tekijät eivät toimi pelkkinä passiivisena puskurina, vaan mahdollistavat nuorten aktiivisen toimijuuden. (Ponsot et al., 2018; Berner & Bertrand, 2023.)

Toisin kuin kriminologiset tai turvallisuuslähtöiset lähestymistavat, sosiaalityö ei pyri kontrolliin vaan toimijuuden tukemiseen. Sen vahvuus piilee siinä, että se yhdistää psykososiaalisen tuen ja rakenteellisen ymmärryksen tavalla, joka huomioi yksilön ja ympäristön välisen vuorovaikutuksen. Moniammatillinen yhteistyö – esimerkiksi poliisiin, koulun ja mielenterveyspalveluiden kanssa – saa analyysin mukaan erityistä merkitystä silloin, kun sosiaalityö toimii luottamusta rakentavana ja kokonaisuuksia hahmottavana toimijana. (Hutson, 2021; Cherney et al., 2022.)

Jatkossa sosiaalityön integroiminen ennaltaehkäisevään turvallisuustyöhön edellyttää koulutusta radikalisoitumisen varhaisten merkkien tunnistamiseen ja välineitä vuorovaikutuksen rakentamiseen nuorten kanssa, jotka voivat suhtautua viranomaisiin kriittisesti tai epäluuloisesti (Berner, 2022; Mattsson, 2023).

Työmenetelmien on oltava osallistavia ja dialogiin perustuvia, ja niissä on huomioitava myös digitaalisten ympäristöjen erityispiirteet.

Tutkielma nostaa esiin useita jatkotutkimustarpeita. Laadullista tutkimusta tarvitaan sosiaalityöntekijöiden kokemuksista radikalisoitumisriskissä olevien nuorten kanssa tehtävässä työssä sekä siitä, millaiset menetelmät tukevat luottamuksen syntymistä. Erilaisten interventiomallien vaikuttavuutta tulisi arvioida seurantatutkimuksin –

esimerkiksi mentorointiohjelmien, koulupohjaisten mallien ja vertaisryhmien osalta – selvittäen, mikä toimii, kenelle ja missä olosuhteissa. (Cherney & Belton, 2021; Mattsson, 2023.)

Digitaalisen radikalisoitumisen osalta tulisi selvittää, kuinka sosiaalityö voi toimia verkkoalustoilla. Tämä tarkoittaa esimerkiksi medialukutaitoon pohjautuvien menetelmien vaikuttavuuden arvioinnin ja sosiaalityön ammattilaisten roolin kehittämisen digitaalisen nuorisotyön kentässä. (Wimelius et al., 2023; Carthy et al., 2020.) Tarvitaan tutkimusta siitä, miten tunnistetut riskit ja suojaavat tekijät voidaan konkreettisesti huomioida erilaisissa konteksteissa ja muuttuvissa ympäristöissä.

Erityisen tärkeää on tarkastella sitä, miten sosiaalityön interventiot vaikuttavat pitkällä aikavälillä nuorten identiteettikehitykseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen. Tällainen tutkimus voi vahvistaa käytännön työn vaikuttavuutta sekä tuottaa tietoa siitä, miten rakenteellisiin juurisyihin voidaan puuttua inhimillisellä ja eettisesti kestäväällä tavalla. Tämä edellyttää tiivistä vuoropuhelua käytännön työn ja tutkimuksen välillä sekä innovatiivisia kehittämishankkeita, joissa nuorten oma toimijuus asetetaan keskiöön.

5.3 Tutkimuksen rajoitusten ja luotettavuuden arviointi

Tässä tutkielmassa käytetty kartoittava kirjallisuuskatsaus soveltuu ilmiöihin, joiden tutkimuskenttä on monitieteinen, sirpaleinen ja teoreettisesti kehittymässä (Arksey & O'Malley, 2005, s. 21; Munn et al., 2018, s. 3). Menetelmä mahdollisti laaja-alaisen tarkastelun ja monipuolisten lähestymistapojen yhdistämisen, mutta siihen liittyy myös rajoitteita, jotka ovat tärkeää tunnistaa tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa. Koska kyseessä ei ole systemaattinen katsaus, jossa tutkimusten laatua arvioidaan yksityiskohtaisesti, menetelmä ei mahdollista syy-seuraussuhteita koskevia johtopäätöksiä tai yksittäisten tutkimusten syvällistä metodologista analyysia. Tämän vuoksi tuloksia on tarkasteltava omassa kontekstissaan, eikä niitä voida suoraan yleistää kaikkiin nuorisoryhmiin tai yhteiskunnallisiin tilanteisiin.

Toinen keskeinen rajoite liittyy tutkijakeskeisiin ratkaisuihin, joita aineiston valinta ja analyysi väistämättä sisältävät. Vaikka tiedonhaku toteutettiin järjestelmällisesti ja valintakriteerit määriteltiin läpinäkyvästi, tutkijan teoreettinen suuntautuminen on

voinut vaikuttaa siihen, millaisia tutkimuksia valikoitui aineistoon ja millaisia painotuksia analyysissä tehtiin. (Levac et al., 2010, s. 2.) Tämä näkyy myös teemojen muodostamisessa: kuten Braun ja Clarke (2006, s. 78) toteavat, teemat eivät ole objektiivisesti löydettävissä, vaan ne rakentuvat tutkijan tulkinnan kautta. Tulkinnallisuuden rajaamista pyrittiin kuitenkin vahvistamaan vertaamalla havaintoja aiempaan tutkimukseen ja varmistamalla, että teemat ilmenivät useista eri lähteistä, eivätkä perustuneet yksittäisiin tutkimuksiin.

Lisäksi analyysissä käytetty kolmitasoinen luokittelu riskitekijöihin ja suojaaviin tekijöihin yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla sisälsi väistämättömiä rajauksia. Joidenkin ilmiöiden, kuten viranomaisiin kohdistuvan luottamuspulan, paikka analyysitasoilla ei ole yksiselitteinen, sillä ne voivat ilmentyä sekä yksilöllisinä kokemuksina että rakenteellisina ilmiöinä. Tällainen rajojen liukuvuus on tunnistettu haasteeksi myös aiemmassa kirjallisuudessa, erityisesti radikalisoitumisen monitahoisuutta tarkasteltaessa. (Dalgaard-Nielsen, 2010, s. 799; Stanley et al., 2018, s. 352.)

Yksi menetelmän merkittävä eettinen rajoite on primääriaineiston puuttuminen, minkä vuoksi tutkimus ei tavoita nuorten omia ääniä. Tämä rajoittaa ymmärrystä siitä, millaisia merkityksiä nuoret itse liittävät radikalisoitumiseen ja miten he kokevat erilaiset interventiot. Jotta sosiaalityön kehittämisessä voidaan entistä tarkemmin vastata nuorten tarpeisiin, olisi tulevaisuudessa tärkeää hyödyntää laadullisia menetelmiä, joissa nuorten kokemusmaailma ja toimijuus nousevat keskiöön. (vrt. Skiple, 2020; Wimelius et al., 2023.)

Vaikka menetelmään liittyy selkeitä rajoitteita, sen käyttö oli perusteltu tutkielman tavoitteiden ja tutkimuskentän luonteen kannalta. Kartoittava katsaus mahdollisti ilmiön moniulotteisen jäsentämisen sekä teoreettisesti että käytännön sosiaalityötä palvelevalla tavalla. Menetelmän luotettavuutta tuki järjestelmällinen tiedonhaku useista kansainvälisistä tietokannoista, tarkasti määritellyt sisäänottokriteerit ja analyysin selkeä teoreettinen kehikko. Lisäksi kontekstien huomiointi ja löydösten toistuvuus eri tutkimuksissa vahvistavat analyysin luotettavuutta erityisesti eurooppalaisessa ja kansainvälisessä kontekstissa.

Lopuksi

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisy on moniulotteinen ja eettisesti vaativa tehtävä. Tämä tutkielma on tarkastellut ilmiön sosiaalisia taustatekijöitä ja tuonut esiin, millaisia interventioita sosiaalityöllä on käytettävissään ilmiön ehkäisemiseksi. Tällaisen ymmärryksen lisääminen on olennaista paitsi yksilöiden hyvinvoinnin myös yhteiskunnallisen vakauden ja sosiaalisen eheyden kannalta. Tutkimustulokset laajentavat ymmärrystä siitä, kuinka väkivaltainen radikalisoituminen rakentuu sosiaalisesti ja rakenteellisesti. Aiempi tutkimus on usein tarkastellut ilmiötä turvallisuusnäkökulmasta tai yksilöllisten riskitekijöiden kautta, jolloin sosiaalityön lähestymistavat ovat jääneet marginaaliin.

Tulevaisuudessa sosiaalityön rooli ilmiön ehkäisyssä tulee korostumaan entisestään. Digitaalisen median vaikutus, geopoliittiset jännitteet ja polarisoituva keskusteluilmapiiri muodostavat uusia haasteita, joihin on vastattava aktiivisesti. Ammattilaisten tulee kehittää innovatiivisia keinoja tavoittaa riskiryhmässä olevat nuoret, rakentaa siltoja yhteisöjen välille ja vahvistaa niiden kuuluvuuden tunnetta, jotka kokevat jäävänsä yhteiskunnan ulkopuolelle. (Stanley & Barracosa, 2024.) Tässä kontekstissa korostuu sosiaalihuoltolain (1301/2014) 7 §:n mukainen *rakenteellinen sosiaalityö*, johon sisältyy esimerkiksi yhteiskunnallisten epäkohtien esiin nostaminen ja politiikkasuositusten kehittäminen.

Myöhäismodernissa riskiyhteiskunnassa yksilöt joutuvat navigoimaan yhä epävarmemmissa sosiaalisissa ja poliittisissa ympäristöissä. Digitalisaatio on muokannut näitä riskejä: algoritmien ohjaama viestintä, sosiaalisen median polarisaatio ja teknologinen valvonta vaikuttavat siihen, miten nuoret kokevat kuulumisen, näkyväksi tulemisen ja toimijuuden. (Beck, 1992.) Sundbergin (2024) mukaan nämä kehityskulut voivat vahvistaa ulkopuolisuuden ja epäluottamuksen kokemuksia, mikä altistaa yksilöitä ääriajattelulle. Sosiaalityön on tunnistettava nämä uudet riskikehykset ja kehityttävä niiden mukana – ei vain palveluiden sisällössä, vaan myös tavoissa ja paikoissa, joissa nuoria kohdataan.

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisy ei ole ainoastaan turvallisuuspoliittinen kysymys, vaan syvästi sosiaalinen ja yhteiskunnallinen ilmiö. Sen ymmärtäminen edellyttää perehtymistä identiteettiä, osallisuutta ja rakenteellista asemaa koskeviin

kysymyksiin, jotka muovaavat yksilöiden kokemuksia kuulumisesta ja ulkopuolisuudesta. Sosiaalisen identiteetin teorian valossa on mahdollista nähdä, että jos nuori jää vaille kokemusta yhteiskuntaan kiinnittymisestä ja merkityksellisyydestä, hän saattaa rakentaa minuuttaan ääriyhmien tarjoamien vaihtoehtoisten identiteettikehysten varaan – vaikka ne olisivatkin tuhoisia. Sosiaalityön tehtäväksi piirtyy tällöin mahdollisuuksien rakentaminen: sellaisten tilojen, kohtaamisten ja prosessien tukeminen, jotka mahdollistavat yksilön kiinnittymisen myönteisiin yhteisöihin ilman vastakkainasettelun tai vihamielisyyden logiikkaa.

Kuten Ferguson (2008) korostaa, sosiaalityön ei tulisi tyytyä sopeutumaan uusliberalistisiin hallintarakenteisiin, vaan sen tehtävänä on aktiivisesti haastaa niitä ja edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta – erityisesti tilanteissa, joissa marginalisoidut ryhmät jäävät vaille osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Tässä tehtävässä keskeistä on myös luottamuksen vahvistaminen yhteiskunnallisiin instituutioihin, jotka Packerin & Ungsonin (2024) mukaan toimivat koheesion rakentajina erityisesti moniarvoisissa ja monikulttuurisissa demokratioissa. Mikäli tämä luottamus rapautuu, yksilöt voivat vetäytyä osallistumisesta ja tukeutua kapeisiin, jopa vastakkainasettelua vahvistaviin yhteisöihin – mikä murentaa sosiaalista kudosta ja lisää radikalisoitumisen riskiä.

Tämä tutkimus osoittaa, että vaikuttava ennaltaehkäisy edellyttää paitsi rakenteellisia uudistuksia myös poikkihallinnollista, pitkäjänteistä sitoutumista sekä uudenlaisia interventioita, joissa yhdistyvät mikro- ja makrotason vaikuttamiskeinot sektorirajat ylittävässä yhteistyössä. Radikalisoitumisen ehkäisy ei voi olla yksittäisten ammattilaisten tai yksilöiden harteilla – kyse on kollektiivisesta vastuusta, joka ylittää hallinnolliset sektorirajat ja koskee koko yhteiskuntaa. Kyse ei ole siitä, onko radikalisoituminen uhka – se on jo tunnistettu. Keskeistä on pohtia, miten radikalisoitumiseen vastataan. Ymmärretäänkö, että ennaltaehkäisevään sosiaalityöhön panostaminen on investointi turvallisempaan ja sosiaalisesti kestävämpään tulevaisuuteen? Ja ennen kaikkea: olemmeko valmiita ottamaan tämän tiedon vakavasti – ja toimimaan sen mukaisesti?

Kirjallisuus

- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: Towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19–32.
- Banks, S. (2019). *Ethics and values in social work* (5th ed.). London: Palgrave Macmillan.
- Beck, U. (1992). *Risk Society: Towards a New Modernity*. London: SAGE.
- Bilgin, O., Zorlu, M., & Yorulmaz, R. (2024). Youth radicalization and approaches to prevention: Experiences of youth workers. *KAUJEASF – Kafkas University Journal of Economics and Administrative Sciences Faculty*, 15(30), 630–662.
- Booth, A., Sutton, A., & Papaioannou, D. (2016). *Systematic Approaches to a Successful Literature Review*. London: SAGE Publications.
- Borum, R. (2011). Radicalization into violent extremism I: A review of social science theories. *Journal of Strategic Security*, 4(4), 7–36.
- Borum, R. (2014). Psychological vulnerabilities and propensities for involvement in violent extremism. *Behavioral Sciences & the Law*, 32(3), 286–305.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Casey, B. J., Getz, S., & Galvan, A. (2008). The adolescent brain. *Developmental Review*, 28(1), 62–77.
- Chisholm, T., & Coulter, A. (2017). *Safeguarding and radicalisation* (London, Department for Education). Kantar Public. Saatavilla osoitteesta <http://www.gov.uk/government/publications>
- Christie, N. (2004). *A Suitable Amount of Crime* (1st ed.). Taylor and Francis.
- Dalgaard-Nielsen, A. (2010). Violent radicalization in Europe: What we know and what we do not know. *Studies in Conflict & Terrorism*, 33(9), 797–814.

- Danielsson, P. (2022). Nuorten väkivaltarikollisuuden määrä ja piirteet poliisin tietoon tulleen rikollisuuden valossa. Keskusrikospoliisi: Tiedusteluosasto, strateginen analyysi. Saatavilla osoitteesta <https://poliisi.fi/documents/25235045/0/raportti-nuorten-vakivaltarikollisuus-poliisi.pdf>
- Doosje, B., Moghaddam, F. M., Kruglanski, A. W., De Wolf, A., Mann, L., & Feddes, A. R. (2016). Terrorism, radicalization and de-radicalization. *Current Opinion in Psychology*, 11, 79–84.
- European Commission (2015). EU youth report 2015. Saatavilla osoitteesta <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b53c1f10-eb82-11e5-8a81-01aa75ed71a1>
- Europol (2022). European Union Terrorism Situation and Trend Report 2022. Europol Public Information.
- Ferguson, I. (2008). *Reclaiming social work: Challenging neo-liberalism and promoting social justice*. SAGE Publications
- Finch, J., Jonsson, JH., Kamali, M. & McKendrick, D. (2022). 'Social work and countering violent extremism in Sweden and the UK'. *European Journal of Social Work*, 25(1), 119–130.
- Giroux, H. A. (2003). Youth, higher education, and the crisis of public time: Educated hope and the possibility of a democratic future. *Social Identities*, 9(2), 141–168.
- Grant, M. J., & Booth, A. (2009). A typology of reviews: An analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26(2), 91–108.
- Harrikari, T. (2006). Rikos lastensuojelun kentässä. Nuorisoriikollisuus: määrä, syyt ja kontrolli. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja; vuosikerta 221. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, s. 249–279.
- Helsingin Sanomat (2024). Lasten ja nuorten tekemät pahoinpitelyt ja ryöstöt lisääntyneet – Asiantuntijat huolissaan väkivallan raaistumisesta. Saatavilla osoitteesta <https://www.hs.fi/suomi/art-2000010334948.html>

- Helsingin yliopisto (2023). Opintoasiainneuvosto: Tekoälyn käytön linjaukset Helsingin yliopiston opetuksessa.
- Hogg, M. A. (2014). From uncertainty to extremism: Social categorization and identity processes. *Current Directions in Psychological Science*, 23(5), 338–342.
- Hogg, M. A., & Adelman, J. R. (2013). Uncertainty–identity theory: Extreme groups, radical behavior, and authoritarian leadership. *Journal of Social Issues*, 69(3), 436–454.
- Israel, M., & Hay, I. (2006). *Research ethics for social scientists: Between ethical conduct and regulatory compliance*. SAGE.
- Järvinen, S., Alanko, M., & Piispa, M. (2024). Oikeusministeriö: Toimenpideohjelma nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi vuosille 2024–2027. Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2024:13. Saatavilla osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-847-1>
- Keitaanniemi, T. (2024). Selvitys radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisevästä työstä. Suomen Kuntaliitto. Saatavilla osoitteesta <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2288-selvitys-radikalisoitumisen-ja-vakivaltaisen-ekstremismin-ennaltaehkaisevasta>
- Kettunen, I. (2021). Ei pelkkä turvallisuusongelma. *Talentia-lehti*. Saatavilla osoitteesta <https://www.talentia.fi/talentia-lehti/ei-pelkka-turvallisuusongelma/>
- King, M., & Taylor, D. M. (2011). The radicalization of homegrown jihadists: A review of theoretical models and social psychological evidence. *Terrorism and Political Violence*, 23(4), 602–622.
- Kundnani, A. (2012). Radicalization: The journey of a concept. *Race & Class*, 54(2), 3–25.
- Levac, D., Colquhoun, H., & O'Brien, K. K. (2010). Scoping studies: Advancing the methodology. *Implementation Science*, 5(69), 1–9.

- Mattsson, T. (2018). Understanding social work in the age of security. *Critical and Radical Social Work*, 6(1), 81–95.
- McCauley, C., & Moskaleiko, S. (2011). *Friction: How Radicalization Happens to Them and Us*. New York: Oxford University Press.
- McCauley, C., & Moskaleiko, S. (2017). Understanding Political Radicalization: The Two-Pyramids Model. *American Psychologist*, 72(3), 205–216.
- Melhuish, F., & Heath-Kelly, C. (2022). Fighting terrorism at the local level: the European Union, radicalisation prevention and the negotiation of subsidiarity. *European Security*, 31(2), 313–333.
- Miller, J. (2013). Resilience, violent extremism and religious education, *British Journal of Religious Education*, 35(2), 188–200.
- Moghaddam, F. M. (2005). The Staircase to Terrorism: A Psychological Exploration. *American Psychologist*, 60(2), 161–169.
- MTV Uutiset (2024). Nuoria väkivaltavankeja entistä enemmän – True crime -maailman ihannointi näkyy. Saatavilla osoitteesta <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nuoria-vakivaltavankeja-entista-enemman-true-crime-maailman-ihannointi-nakyy/8963720#gs.hccctx>
- Munn, Z., Peters, M. D. J., Stern, C., Tufanaru, C., McArthur, A., & Aromataris, E. (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. *BMC Medical Research Methodology*, 18(143), 1–7.
- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1), 1–13.
- Nuorisolaki 1285/2016. Finlex. Saatavilla osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2024). *OECD Youth Policy Toolkit*. OECD Publishing. Saatavilla osoitteesta

https://www.oecd.org/en/publications/oecd-youth-policy-toolkit_74b6f8f3-en.html

- Packer, D. J., & Ungson, N. D. (2024). Psychology and social cohesion. *Translational Issues in Psychological Science*, 10(1), 3–6.
- Peters, M. D. J., Godfrey, C. M., Khalil, H., McInerney, P., Parker, D., & Soares, C. B. (2015). Guidance for conducting systematic scoping reviews. *International Journal of Evidence-Based Healthcare*, 13(3), 141–146.
- Poliisi (2024). Poliisi on huolestunut nuorten väkivaltarikosten kasvusta. Saatavilla osoitteesta <https://poliisi.fi/-/poliisi-on-huolestunut-nuorten-vakivaltarikosten-kasvusta>
- RAN (2023). Radicalisation Awareness Network. European Commission. Saatavilla osoitteesta https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/radicalisation-awareness-network-ran/about-ran_en
- Rikander, H., Sutela, M., & Rikander, S. (2023). Alaikäisten rikollisuudesta ja katujengeistä. EDILEX.
- Saarinen, M. (2017). Väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisy on meidän jokaisen asia. *Talentia-lehti*. Saatavilla osoitteesta <https://www.talentia.fi/rikosseuraamusala/blogi/vakivaltaisen-radikalisoitumisen-ennaltaehkaisy-on-meidan-jokaisen-asia/>
- Sageman, M. (2004). *Understanding Terror Networks*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Sedgwick, M. (2010). The concept of radicalization as a source of confusion. *Terrorism and Political Violence*, 22(4), 479–494.
- Sisäministeriö (2020). Kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelma 2019–2023. Sisäministeriön julkaisuja 2020:1.
- Spalek, B. (2013). *Terror Crime Prevention with Communities*. London: Bloomsbury Academic.

- Stanley, T. & Barracosa, S. (2024). Responding to radicalisation and extremism risks for youth: An emerging child protection and youth justice practice issue in Aotearoa. *Aotearoa New Zealand Social Work*, 36(3), 83–88.
- Stanley, T., & Guru, S. (2015). Childhood radicalisation risk: An emerging practice issue. *Practice: Social Work in Action*, 27(5), 353–366.
- Steinberg, L. (2008). A social neuroscience perspective on adolescent risk-taking. *Developmental Review*, 28(1), 78–106.
- Sundberg, L. (2024). Towards the digital risk society: A review: Postdisciplinary humanities & social sciences quarterly. *Human Affairs*, 34(1), 151-164.
- Suonpää, S., Raeste, J., & Saartenoja, M. (2024). Nuorten rikollisuus Suomessa. Tietotrendit. Tilastokeskus. Saatavilla osoitteesta <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta>
- Sutela, M. (2024). Nuorisorikollisuus: Taktinen teema-analyysi – määritelmät, tilannekuva ja toimintamallit. Poliisihallitus, analyysitoiminnot. Saatavilla osoitteesta <https://poliisi.fi/documents/25235045/31329635/32433045-Nuorisorikollisuus-teema-analyysi-web.pdf>
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014). Finlex. Saatavilla osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1301>
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An Integrative Theory of Intergroup Conflict. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.), *The Social Psychology of Intergroup Relations* (pp. 33–47). Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W. G. Austin (Eds.), *Psychology of intergroup relations* (pp. 7–24). Nelson-Hall.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2024). Radikalisoituminen ja ekstremismi. Saatavilla osoitteesta <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallanmuodot/radikalisoituminen-ja-ekstremismi>

- Tilastokeskus (2023). Mitä tuoreimmat tilastot kertovat nuorten väkivaltarikollisuudesta? Tietotrendit. Saatavilla osoitteesta <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta>
- Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, et al. (2018). PRISMA extension for scoping reviews (PRISMA-ScR): Checklist and explanation. *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 467–473.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. HTK-ohje 2023. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Saatavilla osoitteesta https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK_ohje_2023.pdf
- United Nations Department of Economic and Social Affairs (n.d.). Definition of youth. Saatavilla osoitteesta <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>
- Valtioneuvosto (2023). Vahva ja välittävä Suomi: Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. Saatavilla osoitteesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165042>
- Weine, S. (2008). Family Roles in Refugee Youth Resettlement from a Prevention Perspective. *Child and adolescent psychiatric clinics of North America*, 17(3), 515–532.
- World Health Organization (1999). Programming for adolescent health and development: Report of a WHO/UNFPA/UNICEF study group on programming for adolescent health (WHO Technical Report Series No. 886). Saatavilla osoitteesta [https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42149/WHO_TRS_886_\(p1-p144\).pdf?sequence=1](https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42149/WHO_TRS_886_(p1-p144).pdf?sequence=1)
- Wiktorowicz, Q. (2004). *Radical Islam Rising: Muslim Extremism in the West*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers.
- Wyn, J. & White, R. (1996). *Rethinking Youth*. London: SAGE.

Yle Uutiset (2024). Lasten tekemien ryöstöjen ja pahoinpitelyjen määrä jatkaa kasvuaan. Yle.fi. Saatavilla osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20105144>

Liitteet

Liite 1. Tutkimusaineisto aakkosjärjestyksessä artikkelien otsikon mukaan

Tutkimus	Kirjoittajat ja maa	Julkaisukanava ja vuosi	Tieteenala ja tutkimustyyppi	Tutkimustehtävä	Tutkimuksen keskeisimmät tulokset
1. A Social-Developmental Model of Radicalization: A Systematic Integration of Existing Theories and Empirical Research	A. Beelmann (Saksa)	<i>International Journal of Conflict and Violence</i> , 2020	Psykologia; käsitteellinen katsaus, teoreettinen integrointi	Kehittää sosiaalinen kehitysmalli radikalisoitumiselle, joka yhdistää eri teorit ja empiiriset löydökset yhdeksi kokonaisvaltaiseksi viitekehykseksi.	Radikalisoituminen on asteittainen prosessi, johon vaikuttavat yksilölliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tekijät. Kolmiportainen malli kuvaa etenemisen riskitekijöistä radikalisoitumiseen ja lopulta ekstremistisiin asenteisiin tai tekoihin. Varhaiset interventiot, kuten sosiaalinen tuki, perhesuhteiden vahvistaminen ja yhteisöllinen osallisuus, voivat ehkäistä prosessin etenemistä ennen ekstremististen näkemysten vakiintumista.
2. A Systematic Review of Risk and Protective Factors among Female Violent Extremists	G. Thijssen, L. Van de Voorde, J. J. Sijtsema, E. Masthoff & S. Bogaerts (Alankomaat)	<i>Journal for Deradicalization</i> , 2024	Kriminologia, sosiaalipsykologia; systemaattinen katsaus, mixed methods (n=26)	Selvittää naisten väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä riskitekijöitä ja suojatekijöitä sekä arvioida niiden merkitystä sukupuolispesifisen terrorismin vastaisen politiikan kehittämisessä.	Naisten väkivaltaisen ekstremismin riskitekijöitä ovat mielenterveysongelmat, eristäytyminen ja perheväkivalta, kun taas suojatekijöitä ovat sosiaaliset verkostot, koulutus ja osallisuus. Sukupuolierot radikalisoitumisessa korostavat tarvetta sukupuolispesifeille interventioille, jotka tukevat deradikalisaatiota.

<p>3. Addressing violent extremism as public health policy and practice</p>	<p>S. Weine, D. P. Eisenman, J. Kinsler, D. C. Glik, & C. Polutnik (USA)</p>	<p><i>Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression</i>, 2017</p>	<p>Yhteiskuntapolitiikka; käsitteellinen katsaus</p>	<p>Tutkia, miten kansanterveydellistä lähestymistapaa voidaan hyödyntää väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä ja torjunnassa.</p>	<p>Kansanterveydellinen lähestymistapa torjuu väkivaltaista ekstremismiä tehokkaasti ja vähemmän stigmatisoivasti korostaen yhteisötukea, osallisuutta, koulutusta ja sosiaalisia verkostoja.</p>
<p>4. Adolescent Attachment Styles and their Relations to Radicalisation and Extremism</p>	<p>L. Tóthová (Tšekki ja Slovakia)</p>	<p><i>Sociální práce / Sociálna práca / Czech and Slovak Social Work</i>, 2023</p>	<p>Sosiaalityö; kvantitatiivinen kyselytutkimus (n=335)</p>	<p>Selvittää, miten nuorten kiintymyssuhteet vaikuttavat radikalisoitumiseen ja ekstremismiin.</p>	<p>Radikalisoituminen on monivaiheinen prosessi, jossa nuorten kiintymyssuhteet voivat toimia sekä riskinä että suojatekijöinä. Sosiaalinen eristäytyminen, epävarmuus ja turvattomuus altistavat radikaaleille ryhmille. Sosiaalityö vahvistaa tukevia ihmissuhteita kouluissa, perheissä ja yhteisöissä ehkäisten näin radikalisoitumista.</p>
<p>5. An Evidence Review of Strategies Targeting Youth Who Have Radicalised to Violent Extremism</p>	<p>A. Cherney, K. D. Rooy & R. Williams (Australia)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization</i>, 2022</p>	<p>Kriminologia, sosiaalipsykologia, sosiaalityö; nopea katsaus (n=20)</p>	<p>Kartoittaa ja arvioida eri strategioiden ja lähestymistapojen vaikuttavuutta nuorten radikalisoitumisen ehkäisyssä ja rehabilitoinnissa.</p>	<p>Nuorten radikalisoitumisen ehkäisy edellyttää yksilöllistä ja moniammatillista lähestymistapaa, jossa perhe-, yhteisö- ja institutionaalinen tuki yhdistyvät. Psykososiaalinen tuki, mentorointi ja sosiaalisten verkostojen vahvistaminen ovat keskeisiä irtaantumisprosessin onnistumisessa.</p>

<p>6. Counter-narratives for the prevention of violent radicalization: A systematic review of targeted interventions</p>	<p>S. L. Carthy, C. B. Doody, K. Cox, D. O'Hora & K. M. Sarma (Irlanti)</p>	<p><i>Campbell Systematic Reviews</i>, 2020</p>	<p>Sosiaalipsykologia; systemaattinen katsaus, meta-analyysi (n=19)</p>	<p>Arvioida vastaanratiivien vaikuttavuutta väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyssä.</p>	<p>Vastanarratiivit voivat vaikuttaa radikalisoitumiseen liittyviin asenteisiin, mutta niiden tehokkuus riippuu sisällöstä, esitystavasta ja kohdeyleisöstä. Tarinalliset ja emotionaalisesti vetoavat viestit ovat vaikuttavampia kuin pelkkä informaatio. Lisäksi vastaanottoon vaikuttavat persoonallisuustekijät ja altistuminen radikalisoivalle sisällölle.</p>
<p>7. Dealing With Radicalised Youth Offenders: The Development and Implementation of a Youth-Specific Framework</p>	<p>S. Barracosa & J. March (Australia)</p>	<p><i>Frontiers in Psychiatry</i>, 2022</p>	<p>Psykiatria, kansanterveystiede; asiantuntijanäkökulma-artikkeli</p>	<p>Tarkastella nuorten väkivaltaista radikalisoitumista rikosoikeudellisessa kontekstissa sekä analysoida ja kehittää nuorille suunnattuja interventiokeinoja radikalisaation ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi.</p>	<p>Nuorten radikalisoituminen on monimuotoinen prosessi, johon vaikuttavat kehitykselliset ja sosiaaliset tekijät. Nuorisorikosoikeusjärjestelmä voi mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja tuen, mutta tehokas ehkäisy vaatii monialaista yhteistyötä ja yksilöllisesti räätälöityjä, kuntouttavia interventioita.</p>
<p>8. Evaluating Case-Managed Approaches to Counter Radicalization and Violent Extremism: An Example of the Proactive Integrated Support Model (PRISM) Intervention</p>	<p>A. Cherney & E. Belton (Australia)</p>	<p><i>Studies in Conflict & Terrorism</i>, 2021</p>	<p>Kriminologia, sosiaalipsykologia; arviointitutkimus, kvantitatiivinen sisältöanalyysi (n=14)</p>	<p>Arvioida tapauspohjaisten, yksilöllisesti räätälöityjen väkivaltaisen ekstremismin vastaisten (CVE) interventioiden vaikutuksia.</p>	<p>PRISM-interventio auttoi joitakin osallistujia irtautumaan radikalisoitumisesta, mutta vaikutukset vaihtelivat. Onnistumista tukivat räätälöidyt tukitoimet, moniammatillinen yhteistyö ja pitkäaikainen tuki. Arvioinnin haasteina olivat puutteelliset mittarit ja osallistujien motivaation vaihtelu.</p>

<p>9. Factors Facilitating the Successful Implementation of a Prevention of Violent Radicalization Intervention as Identified by Front-Line Practitioners</p>	<p>A.-S. Ponsot, C. Autixier & P. Madriaza (Kanada)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization, 2018</i></p>	<p>Sosiaalitieteet; laadullinen, empiirinen haastattelututkimus (n=90)</p>	<p>Selvittää, mitkä tekijät helpottavat väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn tähtäävien interventioiden onnistumista etulinjan ammattilaisten näkökulmasta.</p>	<p>Väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisyinterventtioiden onnistuminen edellyttää luottamuksen rakentamista yhteisöjen, ammattilaisten ja kohderyhmien välillä. Tehokkaat interventiot perustuvat moniammatilliseen yhteistyöhön, kulttuuriseen sensitiivisyyteen ja pitkäjänteiseen ennaltaehkäisevään työhön. Paikallistason toimijoiden kuten opettajien, nuorisotyöntekijöiden ja sosiaalityöntekijöiden osallistaminen vahvistaa ohjelmien vaikuttavuutta.</p>
<p>10. Knowing What to Do: Academic and Practitioner Understanding of How to Counter Violent Radicalization</p>	<p>D. Koehler & V. Fiebig (Saksa)</p>	<p><i>Perspectives on Terrorism, 2019</i></p>	<p>Sosiaalipsykologia, kriminologia; narratiivinen katsaus (vertailututkimus)</p>	<p>Tutkia ja analysoida, miten väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyyn (PVE) liittyvät politiikat ja käytännöt ovat kehittyneet eri maissa ja millaisia haasteita ja mahdollisuuksia niihin liittyy.</p>	<p>Väkivaltaisen ekstremismin ehkäisytoimenpiteet (PVE) vaihtelevat maittain, mutta niiden tehokkuutta heikentävät usein epäselvät tavoitteet, eettiset ristiriidat ja syrjintäriskit. Onnistuneet PVE-käytännöt perustuvat moniammatilliseen yhteistyöhön, yhteisölähtöisiin ratkaisuihin ja sosiaalityön aktiiviseen rooliin, mutta ne edellyttävät selkeämpiä linjauksia ja tutkimusperustaista kehittämistä.</p>

<p>11. Non-criminal justice interventions for countering cognitive and behavioural radicalisation amongst children and adolescents</p>	<p>J. Lewis, S. Marsden, A. Stefaniak & J. Hewitt (UK/Skotlanti)</p>	<p>Campbell Systematic Reviews, 2025</p>	<p>Sosiaalitieteet, psykologia; systemaattinen katsaus, meta-analyysi</p>	<p>Tutkia rikosoikeusjärjestelmän ulkopuolella toteutettujen sekundaaristen ja tertiääristen interventtioiden vaikuttavuutta ja toteutusta nuorten kognitiivisen ja käyttäytymiseen liittyvän radikalisoitumisen ehkäisyssä.</p>	<p>Nuorten väkivaltainen radikalisoituminen on monitasoinen prosessi, jossa yksilölliset, sosiaaliset ja rakenteelliset tekijät kietoutuvat yhteen. Rikosoikeusjärjestelmän ulkopuoliset interventiot, kuten yhteisöpohjaiset ohjelmat ja sosiaalityön tukitoimet, voivat tehokkaasti ehkäistä ja vähentää kognitiivista ja käyttäytymiseen liittyvää radikalisoitumista. Ennaltaehkäisyssä keskeisiä ovat sosiaaliset verkostot, perhe, koulutus ja yhteiskunnallinen osallisuus.</p>
<p>12. Preventing Violent Extremism and Social Work: Recent US History and Prospects</p>	<p>R. A. Hutson (USA)</p>	<p><i>Journal of Human Rights and Social Work</i>, 2021</p>	<p>Sosiaalityö; käsitteellinen katsaus</p>	<p>Tarkastella sosiaalityön roolia väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä (PVE) ja sen mahdollisuuksia toteuttaa ennaltaehkäisevää työtä yhteiskunnassa, erityisesti Yhdysvalloissa.</p>	<p>Sosiaalityön rooli väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä on alihyödynnetty, vaikka alalla on vahvaa osaamista marginalisaation ja väkivallan ennaltaehkäisyssä. Tutkimusta hallitsevat muut tieteenalat, ja sosiaalityön osallistumista rajoittavat resurssipula, turvallistamisen pelko ja syrjinnän riskit.</p>

<p>13. Radicalisation: The Last Taboo in Safeguarding and Child Protection? Assessing Practitioner Preparedness in Preventing the Radicalisation of Looked-After Children</p>	<p>M. Dryden (UK)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization</i>, 2017</p>	<p>Sosiaalityö, kriminologia; kvalitatiivinen tutkimus, teema-analyysi (n=5)</p>	<p>Selvittää, kuinka hyvin sijaishuollon ja lasten suojelun ammattilaiset ovat valmistautuneita tunnistamaan ja ehkäisemään radikalisoitumista.</p>	<p>Lastensuojelun ja sijaishuollon ammattilaisilla on puutteelliset valmiudet tunnistaa ja ehkäistä radikalisoitumista, vaikka he ymmärtävät ilmiön merkityksen. Koulutuksen ja selkeiden ohjeistusten puute tekee riskien arvioinnista epävarmaa, ja radikalisoitumiseen kiinnitetään vähemmän huomiota verrattuna muihin lasten suojelun riskitekijöihin, kuten hyväksikäyttöön tai päihteiden käyttöön.</p>
<p>14. Risk factors for (violent) radicalization in juveniles: a multilevel meta-analysis.</p>	<p>J. Emmelkamp, J. J. Asscher, I. B. Wissink, & G. J. J. M. Stams (Alankomaat)</p>	<p><i>Aggression and Violent Behavior</i>, 2020</p>	<p>Kriminologia, kehityspsykologia; monitasoinen meta-analyysi (n=25)</p>	<p>Selvittää, mitkä tekijät lisäävät nuorten radikalisoitumisriskiä ja miten nämä riskitekijät eroavat eri radikalisoitumisprosessien välillä.</p>	<p>Nuorten radikalisoituminen on monitasoinen prosessi, jossa yksilölliset, perheeseen liittyvät ja yhteiskunnalliset tekijät kietoutuvat yhteen. Marginalisaatio, perhekonfliktit ja sosiaalinen eristäytyminen ovat keskeisiä riskitekijöitä, kun taas vahvat perhesiteet, koulutus ja sosiaalinen osallisuus toimivat suojatekijöinä. Radikalisaation riskitekijät vaihtelevat ideologioittain, joten ehkäisystrategioiden tulee olla kohdennettuja ja kontekstisidonnaisia.</p>

<p>15. Social Cohesion: A Basis for the Primary Prevention of Radicalisation in Cities</p>	<p>H. Berner & R. Bertrand (Ranska)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization</i>, 2023</p>	<p>Yhteiskuntapolitiikka, sosiaalityö; empiirinen tapaustutkimus (mixed methods)</p>	<p>Tutkia sosiaalisen koheesion merkitystä väkivaltaisen radikalisaation ennaltaehkäisyssä kaupunkialueilla.</p>	<p>Sosiaalinen koheesio on keskeinen tekijä väkivaltaisen radikalisaation ennaltaehkäisyssä, sillä alhainen yhteisöllisyys ja luottamuksen puute instituutioihin lisäävät ekstremismin riskiä.</p>
<p>16. Social Work Methods and Prevention of Radicalization</p>	<p>J. Ostwaldt (Saksa)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization</i>, 2024</p>	<p>Sosiaalityö, sosiaalipedagogiikka, kriminologia; narratiivinen katsaus</p>	<p>Tutkia ja arvioida sosiaalityön menetelmiä radikalisaation ehkäisyssä.</p>	<p>Sosiaalityön menetelmät kuten moninäkökulmainen asiakastyö ja yhteisölähtöinen työskentely ovat alihyödynnettyjä radikalisaation ehkäisyssä. Käytännöt ovat hajanaisia, ja selkeiden ammatillisten ja metodologisten standardien puute heikentää työn vaikuttavuutta.</p>
<p>17. Spirituality and Religiosity of Adolescents in the Context of Radicalisation</p>	<p>D. Maximov & S. Lovašová (Tšekki)</p>	<p><i>Caritas et veritas</i>, 2023</p>	<p>Sosiaalityö; kvantitatiivinen kyselytutkimus, korrelaatioanalyysi (n=334)</p>	<p>Tutkia uskonnollisuuden ja spiritualiteetin yhteyttä nuorten radikalisoitumiseen sekä perhesuhteisiin.</p>	<p>Uskonnollisuus on heikosti positiivisesti yhteydessä nuorten radikalisoitumiseen, kun taas spiritualiteetilla ei ole merkittävää yhteyttä henkilökohtaiseen radikalisoitumiseen, mutta se voi liittyä yleisiin radikalisoituneisiin arvoihin. Uskonnollisuus on yhteydessä hyvin perhesuhteisiin, kun taas spiritualiteetilla ei havaittu vastaavaa yhteyttä. Uskonnollisuus voi joissain tapauksissa liittyä radikalisoitumiseen, mutta samalla se voi vahvistaa perhesuhteita ja toimia suojaavana tekijänä.</p>

<p>18. Subjectivity in detection of radicalisation and violent extremism: a youth worker's perspective</p>	<p>A. van de Weert & Q. A. M. Eijkman (Alankomaat)</p>	<p><i>Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression</i>, 2018</p>	<p>Sosiaalitieteet; kvalitatiivinen tapaustutkimus (n=18)</p>	<p>Tutkia, miten nuorisotyöntekijät havaitsevat ja arvioivat radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin merkkejä sekä millaisia haasteita tähän liittyy paikallistasolla.</p>	<p>Nuorisotyöntekijät ovat keskeisessä roolissa radikalisoitumisen tunnistamisessa, mutta heidän työtään vaikeuttavat selkeiden määritelmien, koulutuksen ja resurssien puute. Subjektiiiset arviot voivat johtaa yli- tai aliarviointeihin, mikä korostaa systemaattisten ohjeiden, koulutuksen ja moniammatillisen yhteistyön tarvetta radikalisaation ehkäisyssä.</p>
<p>19. The Challenge and Promise of a Multidisciplinary Team Response to the Problem of Violent Radicalization</p>	<p>B. H. Ellis, A. B. Miller, R. Schouten, N. Y. Agalab & S. M. Abdi (USA)</p>	<p><i>Terrorism and Political Violence</i>, 2020</p>	<p>Psykiatria, sosiaalityö; kvalitatiivinen tapaustutkimus (n=12)</p>	<p>Tarkastella moniammatillisten tiimien (MDT) mahdollisuuksia ja haasteita väkivaltaisen radikalisaation ehkäisyssä.</p>	<p>Moniammatilliset tiimit (MDT) ovat tehokkaita radikalisaation ehkäisyssä, mutta niiden toimintaa rajoittavat tiedonvaihdon haasteet, luottamuksen puute ja resurssien rajallisuus. Varhainen puuttuminen ja yksilöllinen tuki vähentävät radikalisoitumisriskiä, mutta sektorirajat ylittävä yhteistyö edellyttää selkeitä rakenteita ja eettisiä periaatteita. Onnistunut moniammatillinen työ vaatii luottamuksen rakentamista, selkeää työnjakoa ja pitkäjänteistä rahoitusta.</p>

<p>20. The Evaluation of Case-managed Programs Targeting Individuals at Risk of Radicalisation</p>	<p>A. Cherney & E. Belton (Australia)</p>	<p><i>Terrorism and Political Violence</i>, 2023</p>	<p>Kriminologia, sosiaalipsykologia, sosiaalityö; monimenetelmällinen arviointitutkimus, mixed methods (n=20)</p>	<p>Arvioida case-managed radikalisaation ehkäisyohjelmien tehokkuutta ja tunnistaa niissä ilmeneviä haasteita.</p>	<p>Case-managed CVE-ohjelmat voivat olla tehokkaita yksilöllisesti räätälöidyissä interventioissa, mutta vaikuttavuuden arviointia vaikeuttavat puutteelliset mittarit ja pienet asiakasmäärät. Onnistuneessa radikalisaation ehkäisyssä keskeistä ovat moniammatillinen yhteistyö, pitkäjänteinen tuki ja joustava lähestymistapa. Ohjelmien tuloksellisuutta kuitenkin rajoittavat seurannan haasteet ja asiakkaiden erilaiset lähtökohdat.</p>
<p>21. The Importance of Significant Others in Preventing Extremism: The Philosophy and Practice of the Swedish Tolerance Project</p>	<p>A. Skiple (Ruotsi)</p>	<p><i>YOUNG – Nordic Journal of Youth Research</i>, 2020</p>	<p>Kriminologia, kasvatustiede, nuoristutkimus; laadullinen tapaustutkimus, osallistuva havainnointi</p>	<p>Analysoida, miten merkittävät muut ihmiset (engl. <i>significant others</i>) vaikuttavat nuorten radikalisaation ehkäisyyn ja demokraattisten arvojen vahvistamiseen.</p>	<p>Radikalisoitumisen ehkäisy on tehokkainta, kun se keskittyy nuorten sosiaalisiin suhteisiin ja ympäristöihin eikä pelkästään yksilöllisiin asenteisiin. Tolerance Project -ohjelma nojaa ajatukseen, että perhe, vertaisryhmät ja koulu yhteisö ovat keskeisiä tukipilareita, jotka voivat ohjata nuoria pois ääriajattelusta. Demokraattisten arvojen vahvistaminen ja kriittisen ajattelun kehittäminen koulussa voivat vähentää alttiutta ääri liikkeille, mutta ohjelman vaikuttavuus riippuu opettajien ja mentorien kyvystä rakentaa luottamuksellisia suhteita nuoriin.</p>

<p>22. <i>The lock pickers, the gatekeepers, and the non-grievables: a case study of youth workers' roles in preventing violent extremism</i></p>	<p>C. Mattsson (Ruotsi)</p>	<p><i>Nordic Social Work Research</i>, 2023</p>	<p>Kriminologia, sosiaalipsykologia; kvalitatiivinen tapaustutkimus, teema-analyysi (n=19)</p>	<p>Tutkia, miten nuorisotyöntekijät Göteborgissa havaitsivat ja käsitteivät nuorten radikalisoitumista.</p>	<p>Nuorisotyöntekijät olivat keskeisessä roolissa radikalisoitumisen varhaisessa tunnistamisessa, mutta heidän toimintaansa rajoittivat epäselvät rakenteet, tiedonkulun haasteet ja turvallistamisen paineet. Organisaation hierarkia ja hallinnolliset esteet vaikeuttivat tiedon jakamista, mikä heikensi ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuutta.</p>
<p>23. <i>The police, social services, and psychiatry (PSP) cooperation as a platform for dealing with concerns of radicalization</i></p>	<p>D. Sestoft, S. M. Hansen & A. B. Christensen (Ruotsi ja Tanska)</p>	<p><i>International Review of Psychiatry</i>, 2017</p>	<p>Psykiatria, kriminologia; käytäntökuvaus, reflektiivinen viranomaislähtöinen analyysi</p>	<p>Tutkia, kuinka moniammatillinen yhteistyö (PSP-malli) voi toimia alustana radikalisoitumiseen liittyvien huolien käsittelyssä ja ennaltaehkäisyssä.</p>	<p>Tanskan poliisin, sosiaalipalveluiden ja psykiatrian (PSP) moniammatillinen yhteistyömalli tarjoaa rakenteen radikalisoitumisen ehkäisyyn, mutta sen tehokkuus riippuu toimijoiden luottamuksesta, tiedonvaihdosta ja selkeistä vastuunjaoista. PSP-malli mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja yksilöllisten tukitoimien koordinoinnin, mutta sen käytännön toteutusta on kehitettävä, jotta se vastaisi paremmin radikalisaation ehkäisyn monimutkaisiin haasteisiin.</p>

<p>24. The Prevention of Extremism and the Role of Safety: Essay on a Well-Balanced Relationship Between Social Work and Law Enforcement</p>	<p>H. Berner (Itävalta)</p>	<p><i>European Journal for Security Research</i>, 2022</p>	<p>Sosiaalityö, kriminologia; käsitteellinen katsaus</p>	<p>Kehittää uusi käsiteperustainen lähestymistapa ääriajattelun ja ekstremismin ehkäisyyn, joka sovittaa yhteen sosiaalityön ja turvallisuuspolitiikan periaatteet.</p>	<p>Väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä on tärkeää erottaa turvallisuuden tunne ("safety") ja institutionaalinen turvallisuus ("security"), jotta sosiaalityön ja lainvalvonnan yhteistyö pysyy tasapainoisena ilman liiallista kontrollia. Yhteisöllisyys, sosiaalinen koheesio ja osallisuus ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä elementtejä, kun taas liiallinen turvallistaminen voi heikentää luottamusta ja lisätä syrjäytymisen tunnetta. Safety-pohjainen lähestymistapa korostaa yksilöiden ja yhteisöjen resilienssin vahvistamista ekstremismin ehkäisyssä sen sijaan, että keskityttäisiin vain riskien ja uhkien hallintaan.</p>
<p>25. The time for causal designs: Review and evaluation of empirical support for mechanisms of political radicalisation</p>	<p>O. Gøtzsche-Astrup (Tanska)</p>	<p><i>Aggression and Violent Behavior</i>, 2018</p>	<p>Yhteiskuntapolitiikka; teoreettis-empiirinen katsausartikkeli, vertailuanalyysi</p>	<p>Arvioida, mitkä psykologiset mekanismit todella aiheuttavat poliittista radikalisaatiota, ja mitkä mekanismit perustuvat vain korrelaatioihin ilman kausaalista näyttöä.</p>	<p>Radikalisoitumista selittävien psykologisten mekanismien kausaalinen empiirinen näyttö on rajallista, sillä tutkimus perustuu pääasiassa korrelaatioihin eikä vahvoihin kokeellisiin asetelmiin. Merkityksen menetyksen tunne, identiteetin epävarmuus ja ryhmäidentifikaatio voivat vaikuttaa radikalisoitumiseen, mutta niiden kausaalista yhteyttä ei ole vielä riittävästi vahvistettu.</p>

<p>26. Trusting the Mistrusted: Norwegian Social Workers' Strategies in Preventing Radicalization and Violent Extremism</p>	<p>H. Haugstvedt (Norja)</p>	<p><i>Journal for Deradicalization</i>, 2019</p>	<p>Sosiaalityö; kvalitatiivinen tapaustutkimus (n=19), teema-analyysi</p>	<p>Selvittää, miten norjalaiset sosiaalityöntekijät ymmärtävät radikalisaatiota ja millaisia strategioita he käyttävät työssään nuorten ja aikuisten kanssa, joilla on riski radikalisoitua.</p>	<p>Luottamuksen rakentaminen on keskeinen työkalu sosiaalityössä radikalisaation ehkäisyssä, mutta poliittisesti herkillä kentällä se on haastavaa. Sosiaalityöntekijät pitävät asiakaslähtöisiä menetelmiä, kuten motivoivaa haastattelua ja dialogiin perustuvaa työskentelyä, tehokkaina. Työn uskottavuutta heikentää kuitenkin sosiaalityön epäselvä rooli turvallisuusviranomaisten ja ennaltaehkäisevän työn rajapinnassa.</p>
<p>27. Understanding youth radicalisation: an analysis of Australian data</p>	<p>A. Cherney, E. Belton, S. A. B. Norham & J. Milts (Australia)</p>	<p>Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression, 2022</p>	<p>Sosiaalityö; tapaustutkimus, mixed methods (n=33)</p>	<p>Analysoida nuorten radikalisoitumisprosessia Australiassa ja tunnistaa siihen liittyviä riskitekijöitä.</p>	<p>Nuorten radikalisoituminen Australiassa on monitasoinen prosessi, jossa yksilölliset haavoittuvuudet, sosiaaliset verkostot ja ympäristölliset tekijät kietoutuvat yhteen. Radikalisoituneilla nuorilla on usein mielenterveysongelmia, koulunkäyntivaikeuksia ja sosiaalista eristäytymistä. Verkossa tapahtuva rekrytointi ja radikalisoituneet tuttavat ovat keskeisiä ajavia voimia. Varhainen puuttuminen, perheiden tukeminen ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen ovat keskeisiä ehkäisytöitä.</p>

<p>28. Violent Extremism, Mental Health and Substance Abuse Among Adolescents: Towards a Trauma Psychological Perspective on Violent Radicalization and Deradicalization</p>	<p>D. Koehler (Saksa)</p>	<p><i>Journal of Forensic Psychiatry and Psychology</i>, 2020</p>	<p>Kriminologia, psykiatria psykologia; teoreettinen katsaus</p>	<p>Tutkia, miten mielenterveysongelmat, päihteiden väärinkäyttö ja toksinen stressi vaikuttavat nuorten radikalisoitumisprosessiin ja deradikalisaatioon.</p>	<p>Trauma, mielenterveysongelmat ja päihteiden väärinkäyttö ovat keskeisiä tekijöitä nuorten radikalisoitumisessa, ja ne voivat sekä edistää että vaikeuttaa deradikalisaatiota. Radikaaliin ryhmään kuulumisen voi aluksi toimia selviytymisstrategiana traumaattisille kokemuksille, mutta samalla se voi syventää psyykkistä pahoinvointia.</p>
<p>29. What can families really do? A scoping review of family-directed services aimed at preventing violent extremism</p>	<p>H. Haugstvedt (Norja)</p>	<p><i>Journal of Family Therapy</i>, 2022</p>	<p>Psykologia, sosiaalityö; kartoittava katsaus, teema-analyysi (n=7)</p>	<p>Selvittää, miten perhekeskeiset palvelut voivat tukea radikalisoitumisen ehkäisyä ja millaisia vaikutuksia niillä on perheiden ja ammattilaisten näkökulmasta.</p>	<p>Perhekeskeiset palvelut voivat tukea radikalisaation ehkäisyä, mutta niiden vaikuttavuus riippuu perhesuhteiden laadusta ja luottamuksesta viranomaisten ja perheiden välillä. Perheet voivat toimia sekä suoja- että riskitekijöinä, joten niiden osallistaminen ennaltaehkäiseviin ohjelmiin edellyttää yksilöllistä lähestymistapaa.</p>

<p>30. What is Local Resilience Against Radicalization and How can it be Promoted? A Multidisciplinary Literature Review</p>	<p>M. E. Wimelius, M. Eriksson, J. Kinsman, V. Strandh & M. Ghazinour (Ruotsi)</p>	<p><i>Studies in Conflict & Terrorism</i>, 2023</p>	<p>Sosiaalityö, kriminologia, kansanterveystiede; monitieteinen kartoittava katsaus (n=137)</p>	<p>Määritellä, mitä paikallinen resilienssi radikalisoitumista vastaan tarkoittaa ja miten sitä voidaan vahvistaa eri tieteenalojen näkökulmasta.</p>	<p>Paikallinen resilienssi radikalisaatiota vastaan rakentuu yhteisöllisyyden, sosiaalisten verkostojen ja moniammatillisen yhteistyön varaan. Se on sekä prosessi että kyky, joka edellyttää paikallisten resurssien tunnistamista ja hyödyntämistä ennaltaehkäisevässä työssä. Resilienssin määritelmät vaihtelevat eri tieteenaloilla, mutta keskeistä on luottamuksen ja osallisuuden vahvistaminen yhteisötasolla.</p>
<p>31. Working with PREVENT: Social Work Options for Cases of ‘Radicalisation Risk</p>	<p>T. Stanley, S. Guru & A. Gupta (UK)</p>	<p><i>Practice: Social Work in Action</i>, 2018</p>	<p>Sosiaalityö; käytäntötutkimus, laadullinen teema-analyysi</p>	<p>Tarkastella, miten sosiaalityöntekijät voivat toimia eettisesti ja ammatillisesti osana PREVENT-ohjelmaa, joka velvoittaa heidät ennaltaehkäisemään radikalisoitumista.</p>	<p>PREVENT-ohjelman vaatimukset ovat muokanneet sosiaalityön roolia Isossa-Britanniassa kohti valvontaa ja riskienhallintaa, mikä on tuonut mukanaan eettisiä ja ammatillisia haasteita. Sosiaalityöntekijät korostavat, että radikalisoitumisen ehkäisyn tulisi perustua asiakaslähtöiseen ja yhteisölliseen tukeen, ei liialliseen kontrolliin ja leimaamiseen. Moniammatillinen yhteistyö ja kriittinen reflektio ovat keskeisiä, jotta sosiaalityöntekijät voivat tasapainoilla turvallisuuspolitiikan ja asiakaslähtöisen työn välillä.</p>

<p>32. Who are the European youths willing to engage in radicalisation? A multidisciplinary review of their psychological and social profiles</p>	<p>N. Campelo, A. Oppetit, F. Neau, D. Cohen & G. Bronsard (Ranska)</p>	<p><i>European Psychiatry</i>, 2018</p>	<p>Psykiatria, psykologia, sosiaalitieteet; monitieteinen systemaattinen kirjallisuuskatsaus (n=22)</p>	<p>Selvittää eurooppalaisten nuorten psykologisia ja sosiaalisia profiileja, jotka ovat alttiita radikalisoitumiselle.</p>	<p>Nuorten radikalisoituminen on moniulotteinen prosessi, jossa psykologiset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat toisiinsa. Traumaattiset kokemukset, epävarmuus ja marginalisaatio lisäävät alttiutta, kun taas vahvat perhesuhteet ja sosiaalinen osallisuus toimivat suojatekijöinä. Ehkäisy edellyttää moniammatillista yhteistyötä, jossa yhdistyvät sosiaalityön, mielenterveystyön ja yhteisötason tukitoimet.</p>
--	---	---	---	--	---